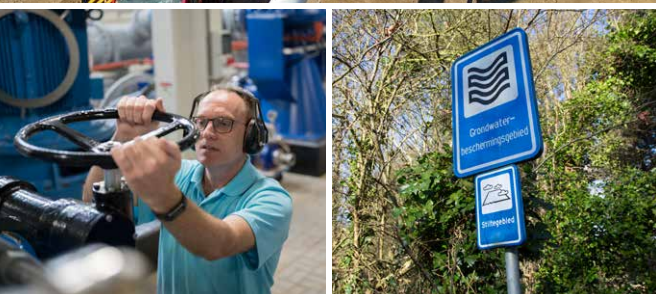

Jaarverslag 2023

Inhoud

Jaarverslag 2023

Bestuursverslag	
Woord van de directie	3
Introductie Evides Waterbedrijf	4
Voorzieningsgebied	4
Strategie 2021-2025	5
Kengetallen	7
Ons werk in 2023	9
Klant voorop zetten	9
Duurzaam waarde creëren	12
Uitstekende waterkwaliteit en -kwantiteit realiseren	15
Duurzaam inzetbare medewerkers	18
Wendbare organisatie	20
Digitalisatie en data	23
Onze organisatie en koers	25
Organogram	25
Interne risicobeheersing- en controlesystemen	26
Systeem van interne risicobeheersing en controle	26
Ondernemingsrisico's	27
Corporate governance	31
Deelnemingen	32
Financiële resultaten	35
Vooruitblik 2024	39
Over de RvC	41

Jaarrekening 2023

Geconsolideerde balans per 31 december 2023	47
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	48
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023	49
Algemene toelichting en grondslagen van waardering en resultaatbepaling	50
Toelichting op de geconsolideerde balans	57
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	66
Vennootschappelijke balans per 31 december 2023	70
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2023	71
Toelichting op de vennootschappelijke balans	71
Toelichting op de vennootschappelijke winst- en verliesrekening	77

Overige gegevens

Controleverklaring	79
---------------------------	-----------

Woord van de directie

In 2023 bevestigde een onderzoek van het RIVM dat er nú acties nodig zijn om voor 2030 en de langere termijn de levering van drinkwater zeker te stellen. Iets waar wij als Evides en als sector al langer nadrukkelijk de aandacht voor vragen. Tegelijkertijd staan door klimaatverandering en verontreiniging de bronnen onder druk. Een gegeven waar Evides al jarenlang onderzoek naar doet en op anticipeert. We tonen aan keer op keer adequaat in te kunnen spelen op de veranderingen om ons heen.

Daarom breiden we onze transport- en productiecapaciteit uit. Bij Burgh-Haamstede loopt een meerjaren-traject om grotere leidingen aan te leggen voor meer leveringszekerheid en waterdruk voor het gehele eiland Schouwen-Duiveland. Bij Roosendaal zijn we gestart met de uitbreiding van de Biesboschleiding richting Braakman. Bovendien troffen we in 2023 voorbereidingen voor de vervanging en vergroting van de oppervlaktewaterzuivering op Baanhoek in Dordrecht. En startten we met de onderzoeken voor de nieuwe drinkwaterzuivering Wranghe bij Goes. Zo zijn we op veel fronten actief om ervoor te zorgen dat we nu en in de toekomst betrouwbaar drinkwater kunnen leveren.

Bij de uitvoering van projecten werkt Evides graag samen met onze partners en zijn we deels ook afhankelijk van hen. Dit merken we vooral in de uitvoering van noodzakelijke maatregelen, omdat we steeds meer tegen juridische en bestuurlijke belemmeringen aanlopen. Bijvoorbeeld de besluitvorming en snelheid bij vergunningen. We maken provincies, gemeenten en waterschappen dan ook attent op hun zorgplicht en de belangrijke rol die zij hebben in het mogelijk maken van een toekomstbestendige waterlevering.

Naast de beschikbaarheid is ook de kwaliteit van het drinkwater iets dat ons doorlopend bezighoudt. We voldoen nu al ruimschoots aan de strengere Europese normen die vanaf 2026 gelden. Tegelijkertijd zien we dat de waterkwaliteit in de bronnen slechter wordt en de intensiteit van het zuiveren steeds groter wordt. Intensievere reiniging kost geld, energie en de reststoffen verdwijnen niet uit het milieu. Evides staat achter het principe dat drinkwater gemaakt moet kunnen worden met eenvoudige zuivering en dat 'de vervuiler betaalt'. Ook in 2023 hebben we daar vaak aandacht voor gevraagd bij bijeenkomsten en via de media. Ons mantra 'wat er niet in zit, hoeven wij er ook niet uit te halen', is inmiddels goed geland.

Wij hebben weer goede stappen gezet in de samenwerking in de ondergrond. Met Stedin werken we nu aan een gemeenschappelijk portfolio van projecten. Voor een goede aansturing hebben Evides en Stedin twee regie-organisaties ingericht: Infrawerk Rijnmond en Infrawerk Zeeland. Ook de aanbesteding van de projecten is dit jaar afgerond. Voor de komende (maximaal) 12 jaar zijn met acht aannemers contracten afgesloten en hebben we ons verzekerd van capaciteit voor onze projecten. En door het werk te bundelen wordt de overlast voor de inwoners minder.

Mooie stap was ook de vrijwel geruisloze lancering van een nieuw platform voor onze klanten met een volledig geactualiseerde Mijn Omgeving. Ook nieuw: de klant toetst zijn postcode in in de waterkwaliteitstool en krijgt meteen een analyse te zien van de kwaliteit van het drinkwater, inclusief de wettelijke normen die daarvoor gelden met uitleg erbij. Deze transparantie draagt bij aan het vertrouwen dat consumenten in ons drinkwater mogen en moeten hebben.

Ook Evides Industriewater toonde zich zeer slagvaardig in een concurrerende markt. De kennis en kunde wordt zeer gewaardeerd en dat leidt dan ook tot mooie projecten, zoals de groene waterstof-fabriek op de Maasvlakte waarvoor wij demiwater gaan leveren. Een mooie stap in de energietransitie. De klantwaardering is opnieuw hoog met een 8,4.

2023 was in veel opzichten een roerig jaar. Met hoge kostenstijgingen, wereldwijde grondstoftekorten, de energiecrisis en grote krapte op de arbeidsmarkt. Maar ook met een lagere drinkwaterafzet: deze nam in 2023 met 3,9% af t.o.v. 2022. We zijn direct scherp aan de wind gaan varen en hebben goed overwogen (beheers)maatregelen genomen. Een mix aan interventies heeft uiteindelijk geleid tot een resultaat van € 0,2 miljoen voor het drinkwaterbedrijf en van € 31,0 miljoen voor onze industriewater-activiteiten in 2023.

Deze resultaten zijn vooral te danken aan de geweldige inzet van onze medewerkers. Gelukkig kunnen we nog steeds goede mensen vinden en weten we hen te behouden. Mede dankzij hen en de intensieve samenwerking met onze stakeholders kijken we met vertrouwen vooruit naar de toekomst.

Annette Ottolini
Algemeen Directeur
Evides Waterbedrijf

Introductie Evides Waterbedrijf

Duurzaam, innovatief en in verbinding met de omgeving; zo werkt Evides Waterbedrijf. Met onze medewerkers zorgen wij er samen voor dat onze klanten nu en in de toekomst kunnen vertrouwen op een betrouwbare drink- en industrie-watervoorziening en afvalwaterzuivering.

24 uur per dag, 365 dagen per jaar levert Evides Waterbedrijf betrouwbaar drinkwater aan 2,5 miljoen consumenten en het bedrijfsleven in het zuidwesten van Zuid-Holland, de provincie Zeeland en het zuidwesten van Noord-Brabant.

Daarnaast levert Evides industriewaterdiensten en -producten aan grote industriële bedrijven in Nederland, België, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Het gaat hierbij om water waarvan de samenstelling wordt afgestemd op de specifieke eisen en wensen van iedere klant.

Evides Industriewater is ook actief in het zuiveren van afvalwater en het hergebruiken van gezuiverd afvalwater voor industriële toepassingen.

Om schoon en veilig water te kunnen leveren maakt Evides Waterbedrijf zich sterk voor bronbescherming. We zetten ons in om onze oppervlaktewater- en grondwaterbronnen te beschermen tegen ongewenste stoffen. Want: wat er niet inzit, hoeven we er ook niet uit te halen. Dat is niet alleen goed voor de bron waarvan drinkwater wordt gemaakt, maar ook beter voor natuur en milieu.

Evides Waterbedrijf richt zich continu op het verbeteren van technieken om water te winnen, zuiveren, leveren en – zoveel mogelijk – te hergebruiken. Ook onderzoeken we voortdurend mogelijkheden om producten die vrijkomen bij het zuiveren van (afval)water te hergebruiken. Op deze manier levert Evides Waterbedrijf een bijdrage aan een optimaal en duurzaam gebruik van de waterketen in Nederland en daarbuiten.

In totaal leverden Evides Waterbedrijf in 2023 151,4 miljoen kubieke meter drinkwater en Evides Industriewater 94,9 miljoen kubieke meter water voor industrieel gebruik via ons 14.219 kilometer lange leidingnet. Daarnaast verwerkte Evides Industriewater 1.612.600 vervuilingseenheden in de afvalwaterzuivering.

Voorzieningsgebied

Evides Waterbedrijf levert drinkwater in de volgende gemeenten:

Albrandswaard, Barendrecht, Bergen op Zoom (specifiek: Halsteren en Lepelstraat), Borsele, Capelle aan den IJssel, Delft, Den Haag (specifiek: Wateringse Veld), Dordrecht, Goeree-Overflakkee, Goes, Hoeksche Waard, Hulst, Kapelle, Maassluis, Middelburg, Midden-Delfland, Nissewaard, Noord-Beveland, Reimerswaal, Rotterdam, Schiedam, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere, Vlaardingen, Vlissingen, Voorne aan Zee, Westland, Woensdrecht en Zwijndrecht (specifiek: Heerjansdam).

Evides Industriewater is actief voor opdrachtgevers in Nederland, België, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk.

Strategie 2021-2025

Strategische Koers

De uitvoering van de Strategische Koers 2021-2025 wordt voortvarend opgepakt. Samen met onze stakeholders werken we aan het creëren van duurzame waarde en leveren we onze bijdrage aan de actuele maatschappelijke opgaven.

Evides Waterbedrijf maakt water waardevol

Massive Transformative Purpose (MTP) van Evides Waterbedrijf

Water is een vitale behoefte voor mens en bedrijf. 2,5 miljoen inwoners in Zuidwest-Nederland rekenen op ons betrouwbare drinkwater. De industrie in binnen- en buitenland rekent op onze innovatieve waterdiensten. Wij bieden onze klanten leveringszekerheid en uitstekende waterkwaliteiten. Wij maken water waardevol voor onze klanten, dat is waar Evides Waterbedrijf voor staat.

Missie

Evides Waterbedrijf heeft als missie: 'Het bieden van wateroplossingen, betrouwbaar en innovatief.'

Visie

De **klant staat voorop** in alles wat we doen, met oog voor de omgeving. Wij bieden uitstekende diensten, waterkwaliteiten en -kwantiteiten aan onze klanten.

Wij zetten in op **duurzame waarde creëren**, waarbij onze drinkwater- en industriewateractiviteiten elkaar versterken. Circulair en klimaatneutraal zijn onze vertrekpunten bij het realiseren van wateroplossingen.

Wij werken **veilig, duurzaam en binnen wettelijke kaders**. We werken graag samen om onze strategische doelen te bereiken en bij te dragen aan de maatschappelijke opgaven.

Wij zijn een **innovatief kennisbedrijf**. Onze processen zijn slim ontworpen en optimaal gedigitaliseerd. We halen waarde uit onze data.

Wij zijn een **aantrekkelijke werkgever met inclusieve teams** en betrokken en bevoegen medewerkers die zich blijven ontwikkelen. We organiseren ons werk flexibel en steeds passend bij de uitdagingen die voor ons liggen.

Thema's

Om dit tot uitvoering te brengen werken we via zes strategische thema's:

- **Klant voorop stellen:**

Wij gaan voor tevreden klanten door een efficiënte en betrokken dienstverlening. We bouwen hiermee door op de resultaten van de afgelopen jaren.

- **Duurzaam waarde creëren:**

Duurzaamheid is voor Evides en de maatschappij een belangrijk thema. Door maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering blijven we ons inzetten om in 2025 klimaatneutraal te zijn en zetten we stappen richting het leveren van duurzame en circulaire waterdiensten.

- **Uitstekende waterkwaliteit en -kwantiteit realiseren:**

Wij zorgen voor de bescherming van onze bronnen, zoetwaterbeschikbaarheid en betrouwbare waterkwaliteit. We hebben de afgelopen jaren goede stappen gezet in het aanpakken van de uitdagingen op het gebied van waterkwaliteit en deze zetten we onverminderd voort. Tegelijkertijd hebben we de afgelopen jaren ervaren hoe belangrijk voldoende beschikbaarheid van zoetwater is,

bijvoorbeeld in relatie tot de klimaatverandering, economische ontwikkelingen en bevolkingsgroei. We beschermen daarom niet alleen onze bronnen, we zetten ook in op beschikbaarheid van voldoende water(kwantiteit).

- **Duurzaam inzetbare medewerkers:**

Essentieel voor het bereiken van al onze ambities zijn natuurlijk gemotiveerde en vaardige medewerkers. We streven daarbij naar nog meer inclusiviteit, diversiteit en ruimte voor persoonlijke ontwikkeling. Ook veilig werken blijft uiteraard een belangrijk aandachtspunt.

- **Wendbare organisatie:**

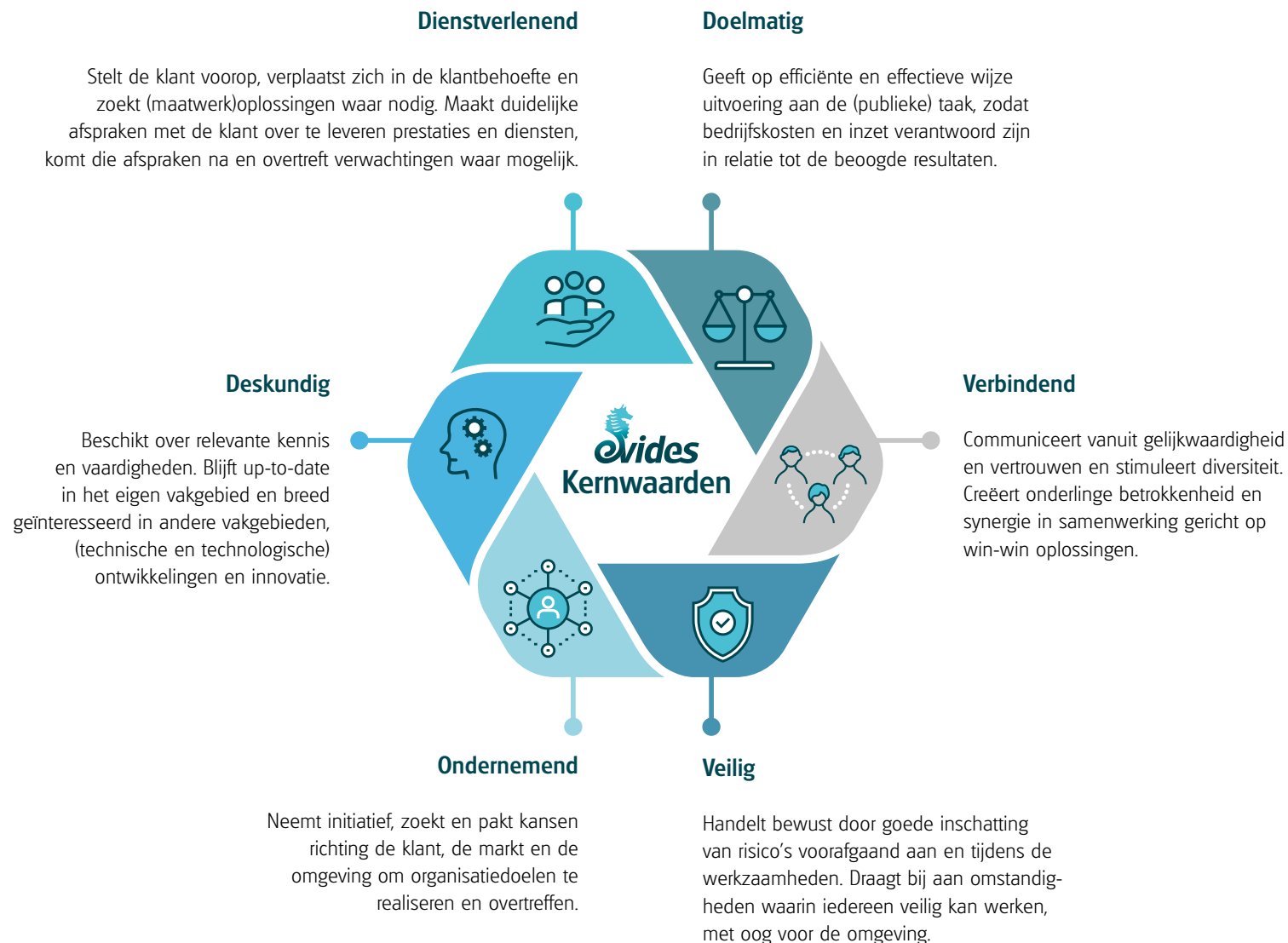
We acteren snel en slagvaardig op veranderende omstandigheden en op wensen van onze omgeving (klanten, medewerkers, samenwerkingspartners en overige stakeholders). Aangezien de veranderingen in de wereld in een steeds sneller tempo gaan en alles steeds meer met elkaar verbonden raakt, wordt wendbaarheid, flexibiliteit en samenwerking met partners steeds belangrijker om onze doelen te bereiken.

- **Digitalisatie en data:**

Onze bedrijfsvoering is optimaal gedigitaliseerd en data-gedreven. We bouwen voort op het mooie fundament dat we de afgelopen jaren hebben gelegd. Daardoor kunnen we goed inspelen op de snelle ontwikkelingen in de digitale wereld en de exponentiële toename van de beschikbaarheid van data.

Kernwaarden

Bij het bereiken van onze missie en visie staan de volgende kernwaarden centraal:

Kengetallen

		Eenheid	2023	2022	2021	2020
	Financieel					
1.	Liquiditeitsratio	%	48,8	43,5	58,4	45,0
2.	Solvabiliteitsratio	%	40,4	42,2	42,5	42,9
3.	Gemiddelde krediettermijn debiteuren	dagen	28,0	25,3	27,4	27,0
4.	Nettowerkkapitaal	€ miljoen	-132,9	-119,3	-77,2	-98,7
5.	Rentabiliteit totaal vermogen	%	2,2	3,3	3,7	3,4
6.	Cashflow	€ miljoen	113,2	127,9	127,0	125,3
7.	Cashflowratio	%	13,5	16,5	17,3	17,1
8.	Interne financieringsratio	x 1	1,3	1,3	1,0	0,9
9.	Inkoop drinkwater	miljoen m³	9,8	10,1	9,7	9,7
10.	Afzet drinkwater	miljoen m³	151,4	157,5	157,3	157,5
11.	Afzet industriewater	miljoen m³	94,9	99,0	97,1	97,7
12.	Behandeling afvalwater	v.e.* x 1.000	1.612,6	1.605,6	1.608,8	1.536,2
13.	Netto-omzet water	€ miljoen	369,5	326,7	317,7	312,6
	Bedrijfsmiddelen					
14.	Aantal gebruikersadressen	x 1	1.108.657	1.091.688	1.086.083	1.101.910
15.	Aantal watermeters	x 1	1.042.566	1.048.982	1.048.265	1.055.690
16.	Lengte transport- en distributieleidingen	km	13.273	13.867	13.850	13.830
17.	Lengte demileidingen	km	74	72	72	72
18.	Lengte bron-/ruw-/industriewaterleidingen	km	872	893	887	887
19.	Aantal storingen	x 1	10.400	10.545	11.337	10.466
20.	Klachten over waterkwaliteit	x 1	262	330	480	765
	Personeel					
21.	Aantal personeelsleden (over boekjaar)	x 1 fte	791,4	776,6	756,7	742,6
22.	Gemiddelde loonkosten per personeelslid	x € 1.000	91,6	90,8	86,8	86,2
23.	Ziekteverzuim	%	4,34	3,87	3,22	3,14

Toelichting kengetallen

- Liquiditeitsratio =
(vlottende activa : kortlopende schulden) x 100%
- Solvabiliteitsratio =
(eigen vermogen : totaal activa) x 100%
- Gemiddelde krediettermijn debiteuren =
(debiteuren : gefactureerde bedrijfsopbrengsten) x 365 dagen
- Nettowerkkapitaal =
vlottende activa - kortlopende schulden
- Rentabiliteit totaal vermogen =
(nettoresultaat + interest) : totaal activa x 100%
- Cashflow =
nettoresultaat + afschrijvingen en overige waardeveranderingen
- Cashflowratio =
(cashflow : gemiddeld vreemd vermogen) x 100%
- Interne financieringsratio =
investerings in vaste activa : cashflow

* v.e. = vervuilingseenheden

Waardecreatiemodel

Geïntegreerd rapporteren

Als Evides werken we aan het geïntegreerd rapporteren en hebben we de eerste stappen gezet met betrekking tot de implementatie van de Europese richtlijn op duurzaamheidsverslaggeving de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). In 2023 hebben we aan de hand van een materialiteitsanalyse onze stakeholders gevraagd hoe zij de impact van Evides zien op de materiële onderwerpen en hoe Evides beïnvloed wordt door de materiële onderwerpen (dubbele materialiteit). Deze materialiteitsanalyse zal verder verdiept worden om deze in lijn te brengen met de vereisten vanuit de CSRD. In dit 2023 jaarverslag delen we het waarde-

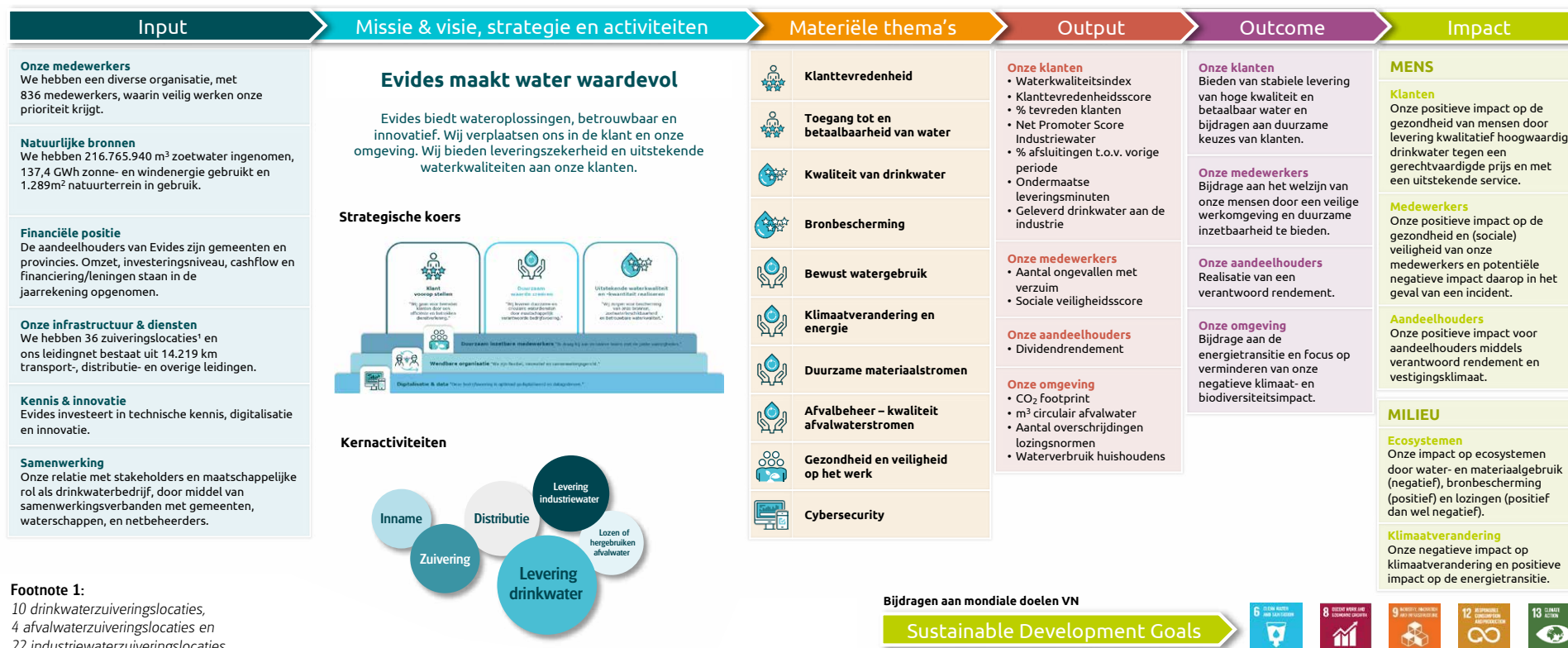
creatiemodel, waarmee we inzicht geven in de relatie tussen Evides en haar omgeving en hoe we als Evides waarde creëren voor onze klanten, medewerkers, de maatschappij als geheel en overige stakeholders.

Hoe we waarde toevoegen

Als Evides werken we in het belang van de maatschappij en voegen we waarde toe aan de samenleving. Deze toegevoegde waarde is schematisch weergegeven in ons waardecreatiemodel. In dit schema is zichtbaar:

- Welke bronnen (input) we benutten om onze doelen te behalen.

- Welke thema's volgens onze stakeholders belangrijk zijn voor de impact die Evides kan maken (materiële thema's).
- Hoe we deze bronnen inzetten om waarde toe te voegen aan de samenleving en waar die waarde precies uit bestaat (output).
- Wat we bereiken voor onze klanten, medewerkers en andere stakeholders (outcome).
- De mate waarin we duurzaamheids- en maatschappelijke doelen halen (impact).
- Aan welke Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties wij actief een bijdrage leveren.

Footnote 1:
10 drinkwaterzuiveringslocaties,
4 afvalwaterzuiveringslocaties en
22 industriewaterzuiveringslocaties

Bijdragen aan mondiale doelen VN

Sustainable Development Goals

Ons werk in 2023

Klant voorop zetten

Interview met **Edgar Ruijgers**

Maandag 19 juni 2023 was een spannend moment voor directeur Edgar Ruijgers en zijn bedrijfsonderdeel Klant en Business Support. Het nieuwe klantfacturatiesysteem SAP Hana dat samen met collega waterbedrijf Vitens is ontwikkeld, kreeg zijn livegang. Bijna de helft van de Nederlandse huishoudens is overgezet. Dan mag er niets misgaan. En dat gebeurde ook niet. Edgar blikt trots en tevreden terug. "De rekeningen klopten, de incasso's verliepen voorspoedig. Het nieuwe SAP Hana systeem is een succes."

Klanttevredenheid

Er is achter de schermen heel hard gewerkt om dit nieuwe systeem te implementeren. En nodig was het ook. Het oude systeem was echt aan zijn levenseinde. De klanten hebben er volgens Edgar niet veel van gemerkt. "De Mijn Omgeving heeft een nieuw jasje en daar kan de klant nu ook veel meer zelf regelen. Dat de overgang voor de klanten zo goed als geruisloos is verlopen, zie je terug in de klanttevredenheid. Deze is na een kleine dip in de eerste maand mooi op niveau gebleven: klanten geven ons een 8,2. Wel hebben de medewerkers een tijd een extra stap bij moeten zetten en was onze telefonische bereikbaarheid een paar maanden wat minder dan klanten van ons gewend zijn. Maar gelukkig werkte onze digitale omgeving prima, wat je terugziet in het gebruik ervan: 84% van de klanten wikkelt nu volledig digitaal de transacties af. Voorheen was dat 76%. Het gemak en de mogelijkheden van de nieuwe Mijn Omgeving dragen dus heel goed bij aan onze digitale transitie."

Meer digitaal

Klanten passen vaker zelf online hun contactgegevens aan, geven verhuizingen door en passen hun voorschotbedrag aan. Maar er zijn ook andere belangrijke voordelen voor de klant. Edgar: "In het oude systeem incasseerden we 10 keer per jaar. Nu is dat elke maand. Dat is veel logischer. We kunnen de klanten nu ook de mogelijkheid geven om te kiezen wanneer de incasso plaatsvindt. Bijvoorbeeld de 15e van de maand of rond de 25e. Dat valt dan samen met de uitbetaling van de toeslagen op de 15e of met het moment dat de meeste salarissen en uitkeringen worden uitbetaald. Ook fijn voor de klanten: de meterstanden kun je straks ook doorgeven door een foto van de meter te maken."

Voor mensen met een stacaravan of vakantiehuisje met een eigen watermeter heeft het systeem nog een extra voordeel. "Zij hebben nu de mogelijkheid om tussentijds de jaarnota af te rekenen. Vooral in Zeeland hebben veel mensen een vakantiehuisje. De meesten sluiten in oktober af om pas in het voorjaar weer terug te komen. Veel van hen noteren dan al wel de meterstand om die later door te kunnen geven of ze moeten toch even naar hun huisje rijden. Niet echt handig. Dat hoeft nu niet meer. Je rekent gewoon einde seizoen af. Ook weer een extra handige service."

"De nieuwe Mijn Omgeving betekent veel meer service aan de klant."

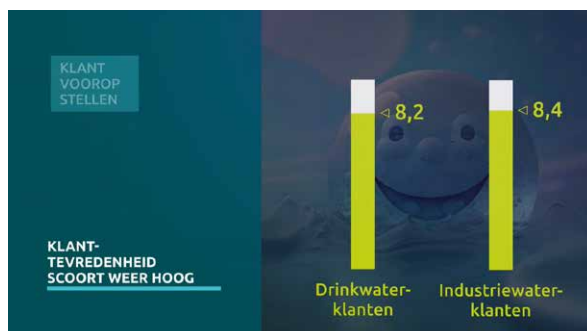
Bij de lancering lag de focus op de klant. Daarna is ook weer tijd en aandacht vrijgekomen voor het verder verbeteren van SAP Hana. "We zijn het systeem nu verder aan het optimaliseren", vertelt Edgar. "Zo staat op het wensenlijstje o.a. de wens om klantendossiers makkelijker over te kunnen dragen aan een afdeling of een collega. Bij een overdracht mag een dossier niet ergens op een digitale stapel komen te liggen. Klanten moeten ervaren dat ze snel en correct worden geholpen en mogen nooit het gevoel hebben dat ze tussen het wal en het schip belanden omdat hun dossier aan het zwerven is."

Inzicht waterkwaliteit

Ook helemaal nieuw is de inzage die een klant heeft in de waterkwaliteit. Edgar is blij dat ook dat nu gerealiseerd is. "We leveren betrouwbaar en gezond drinkwater. Nu zijn we ook volledig transparant over die belofte. Je tikt je postcode in en je krijgt meteen een analyse en duiding te zien van de kwaliteit van jouw drinkwater, inclusief de wettelijke normen die daarvoor gelden. Bij de ontwikkeling van deze service is ons klantenpanel actief betrokken geweest. Ze hebben kritisch meegedacht en gekeken zodat er een duidelijke en begrijpelijke uitleg staat bij dit soms toch ingewikkelde onderwerp."

Klanttevredenheid boven norm

De overall klanttevredenheid was gemiddeld over het jaar een 8,2. Wederom boven de norm van 8,0 die Evides zichzelf stelt. De meeste deelaspecten, waaronder Facturen, Meterstanden doorgeven, Telefonie, Storingen en Aansluitingen laten in 2023 een stijgende lijn zien ten opzichte van 2022. Het percentage ontevreden klanten was gemiddeld 3,1, waarmee we beter gepresteerd hebben dan het doel dat we ons voor 2023 gesteld hadden (3,8%). De feedback die klanten gaven naar aanleiding van hun onvrede, was heel divers.

Evaluatie sociaal incasseren

Betalingsproblemen worden al in een vroeg stadium gesignaleerd: een rekening die lang blijft liggen, een automatische incasso die stopt. Dat zijn signalen dat een klant waarschijnlijk financiële problemen heeft. Door gelijk over te gaan op een stevig incassoproces los je die problemen niet op. Evides helpt mensen met betalingsachterstand naar het goede loket om hun problemen vroegtijdig aan te pakken.

Dit jaar heeft een onderzoeksbureau onderzocht wat klanten van onze sociale incasso vinden. Het onderzoek wijst uit dat sociaal incasseren positief wordt ontvangen. Evides wordt gezien als sociale, betrouwbare partij en doet het beter dan andere schuldeisers. Klanten ervaren het contact met Evides als zeer prettig en komen vaak tot een succesvolle oplossing met Evides.

Ook leverde het onderzoek een aandachtspunt op. Onze twee incassopartners treden ook voor andere schuldeisers op die een ander incassobeleid hebben. Daardoor kan verwarring ontstaan: dezelfde incassopartij, maar een andere aanpak. We zijn aan het onderzoeken hoe we dat kunnen oplossen, maar Evides is erg blij dat onze klanten onze aanpak weten te waarderen.

Nieuwe en bestaande klanten EIW

Evides Industriewater (EIW), bedrijfs onderdeel van Evides Waterbedrijf, verleent op commerciële basis waterdiensten aan de industrie in binnen- en buitenland. Duurzaamheid en circulariteit zijn daarbij het vertrekpunt. Zo helpt EIW de industrie in hun transitie naar een meer duurzame bedrijfsvoering.

EIW is ook partner in de energietransitie. EIW heeft zich al in een vroeg stadium – in samenwerking met Havenbedrijf Rotterdam – voorbereid op de komst van waterstoffabrieken op de Maasvlakte. Voor de productie van waterstof is namelijk gedemineraliseerd water (demiwater) nodig. De kennis en kunde van EIW wordt zeer gewaardeerd en dat leidt dan ook tot mooie projecten. Dit jaar is daar weer een nieuw project bijgekomen: EIW heeft een contract getekend om demiwater te leveren aan een te realiseren groene waterstoffabriek op de Maasvlakte.

Ook in het buitenland zijn we actief. In Duitsland en België verzorgen we de bedrijfsvoering van diverse installaties. En in het Verenigd Koninkrijk levert EIW sinds twee jaar mobiele units voor industriewaterzuivering; afgelopen jaar is dat verder gegroeid.

Opening AWZI Sloe

In mei vond de officiële opening plaats van de gerenoveerde afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) Sloe in Vlissingen-Oost. EIW heeft de afgelopen jaren hard gewerkt aan het uitbreiden en toekomstbestendig maken van de AWZI. De installatie is uitgebreid met een Dissolved Air Flotation als voorbehandeling. Daarnaast is een tweede nabezinktank in gebruik genomen en is de zuiveringscapaciteit vergroot.

Daarmee kan de AWZI Sloe het stijgende aanbod afvalwater vanuit onder andere de voedingsmiddelenindustrie doelmatig blijven zuiveren. In totaal maken zo'n 60 klanten gebruik van de afvalwaterzuivering.

De investering draagt tevens bij aan de ambitie van Evides om in 2025 klimaatneutraal te zijn. Zo zijn bijvoorbeeld de verwarmingsketels en gasmotor van de AWZI vervangen door warmtepompen. EIW reduceert hiermee de uitstoot van CO₂ naar nul en beperkt de stikstofemissie. Met het groene gas dat wordt opgewekt, kunnen jaarlijks meer dan 1.000 huishoudens van groen gas worden voorzien.

Klanttevredenheid EIW

EIW houdt de klanttevredenheid nauw in de gaten. Dat doen we via een klanttevredenheidsonderzoek (KTO), via de Net Promoter Score (NPS) en via een vragenlijst om te achterhalen of de verwachtingen zijn overtroffen. Net als bij het klanttevredenheidsonderzoek in 2022 heeft EIW in 2023 weer een 8,4 gescoord op klanttevredenheid. De vragenlijst die we gebruiken om te meten of we de verwachting van de klant overtreffen, is vernieuwd. Deze vragen worden persoonlijk gesteld in bestaande stuurgroepoverleggen en leveren directe feedback op. Dit blijkt goed te werken. Verder is er veel inzet geweest op de klachtenafhandeling.

Loodinfopakket voor gemeenten

Het Nederlandse kraanwater is van hoge kwaliteit. Het drinkwater moet voldoen aan zeer strenge eisen. Ook als het gaat om de hoeveelheid lood die in het drinkwater mag zitten. Omdat lood schadelijker is dan gedacht, is per 2023 de norm verlaagd. Er kan te veel lood in het water komen doordat nieuwe kranen en waterinstallaties in de eerste maanden bepaalde metalen aan het water afgeven, waaronder lood. En natuurlijk door loden waterleidingen, die vooral in gebouwen van vóór 1960 nog aanwezig kunnen zijn.

Het blijft dus van groot belang om burgers, instellingen en bedrijven goed voor te lichten over de risico's van lood. Uiteraard doen we dat als Evides via onze eigen kanalen, maar het is belangrijk dat ook gemeenten over dit onderwerp voorlichting geven om gezondheidsschade te voorkomen. De minister van Binnenlandse Zaken heeft in 2021 de gemeenten verzocht eigenaren en bewoners/gebruikers in panden van vóór 1960 te informeren over de mogelijke aanwezigheid van loden leidingen, de risico's daarvan en wat ze kunnen doen.

Evides heeft voor gemeenten dit jaar een informatiepakket samengesteld waarmee eenvoudig een eigen informatiepagina op de gemeentelijke website gemaakt kan worden. Het pakket bestaat uit een basistekst die voor een websitepagina kan dienen, een handig filmpje hoe loden leidingen herkend kunnen worden, en een uitgebreid document met Q&A's. Uiteraard is alle informatie met betrekking tot gezondheid afgestemd op de informatie die de GGD hierover verstrekt. Alle gemeenten in ons voorzieningsgebied hebben dit pakket toegestuurd gekregen.

Waterbesparing en waterbewustzijn

Het kabinet streeft naar een daling van het drinkwatergebruik van 125 naar 100 liter per persoon per dag in 2035. Ook grootverbruikers moeten als het aan het kabinet ligt, hun drinkwatergebruik met 20% reduceren. De minister van Infrastructuur en Water (I&W) heeft daarvoor een nationaal plan voor drinkwaterbesparing aangekondigd.

Evides ondersteunt het bewuste gebruik van drinkwater. Water is een belangrijke grondstof waar we zuinig mee om moeten gaan. Ook dit jaar stimuleerde Evides haar klanten met allerlei praktische tips tot waterbesparing.

Nationale Kraanwaterdag

Op woensdag 27 september hebben landelijk zo'n 200.000 basisschoolleerlingen deelgenomen aan de vierde editie van Nationale Kraanwaterdag. Kraanwater drinken draagt bij aan een gezonde leefstijl. Om kinderen te vertellen waarom kraanwater gezond is en hoe zij bewust met water kunnen omgaan, organiseren alle Nederlandse drinkwaterbedrijven gezamenlijk Nationale Kraanwaterdag.

In het leveringsgebied van Evides Waterbedrijf hebben ruim 26.000 kinderen meegedaan. Het thema van deze vierde editie was 'Water uit de kraan, goed gedaan'. Op deze dag dronken kinderen op basisscholen en buitenschoolse opvang alleen kraanwater en leerden ze waarom water drinken belangrijk is. Het regionale startschot werd gegeven in Woensdrecht op basisschool LPS Fortuna.

Watereducatie Drechtsteden verlengd

Op 22 december hebben de leden van de stuurgroep Watereducatie Drechtsteden, waaronder Evides, een nieuwe overeenkomst ondertekend. Twintig jaar geleden startte deze samenwerking met de opening van het Aquarama bij Duurzaamheidscentrum Weizigt in Dordrecht. In deze permanente watertentoonstelling maken bezoekers kennis met alle aspecten van water en krijgen zij inzicht in de hoeveelheid kraanwater die zij in huis gebruiken. De tentoonstelling trekt jaarlijks vele bezoekers en schoolgroepen uit de hele regio. Met de nieuwe overeenkomst wordt deze succesvolle samenwerking ook de komende jaren voortgezet.

Ons werk in 2023

Duurzaam waarde creëren

Interview met **Jan Robert Huisman**

Het bedrijfsonderdeel Evides Industriewater (EIW) zet haar kennis in voor de ontwikkeling van wateroplossingen die betrouwbaar en duurzaam zijn. Het programma 'Water Without Waste' is een belangrijke aanjager om die positie te blijven versterken. Het richt zich op energiebesparing, terugdringing van CO₂-uitstoot en reductie van chemicaliën. Doel is bij te dragen aan de realisatie van milieudoelstellingen zoals reductie van emissies en verbetering van de biodiversiteit. Het programma beleefde in 2023 zijn eerste lustrum. Directeur Evides Industriewater Jan Robert Huisman is er trots op. "Het is een ambitie die iedereen bij dit bedrijfsonderdeel verbindt en ook nieuwe medewerkers motiveert. Bovendien resoneert het heel goed in de markt; als het om duurzaamheid gaat, staan wij bekend als de partner die vooroploopt."

Water Without Waste

Eén van de pijlers van de Strategische Koers van Evides is het leveren van duurzame waarde met een minimale impact op het milieu. EIW geeft hier onder andere invulling aan via 'Water Without Waste'. Het is in vijf jaar uitgegroeid tot een serieus en uitgebreid programma met zichtbare resultaten. Jan Robert: "We hebben inmiddels de milieu-impact van de dagelijkse bedrijfsvoering voor al onze industrie- en afvalwaterzuiveringen in kaart gebracht. En we volgen nauwlettend het effect van onze maatregelen. In 2023 heeft EIW de totale footprint weer iets kunnen verlagen, terwijl de activiteiten zijn toegenomen. Er zijn afvalwaterzuiveringen bijgekomen en nieuwe demiwaterinstallaties in bedrijf genomen. Als je de cijfers daarvoor corrigeert, zie je een duidelijke neerwaartse trend. Maar het programma is natuurlijk nooit af. De uitdaging is om het elk jaar beter te doen."

Kennispartner

Bij elk project dat EIW start wordt een impactanalyse gemaakt. Niet alleen van het gebruik van de installatie, maar ook van de bouw zelf. Hoe zit het met de CO₂-uitstoot bij de bouw? De herbruikbaarheid van materialen? Het gebruik van waterbronnen? Opdrachtgevers zijn blij met die informatie, constateert Jan Robert. "De kennis die we daarover inmiddels hebben vergaard bij al onze projecten, maakt ons een interessante gesprekspartner voor onze (potentiële) klanten. Een prettige bijkomstigheid is dat we daardoor ook makkelijker kunnen voldoen aan de wet- en regelgeving die eraan zit te komen over de verantwoording van onze milieu-impact."

Versnelling

"In 2023 hebben we het programma nog eens goed tegen het licht gehouden. Daaruit kwam naar voren dat de ambitie onverminderd aanspreekt, maar ook dat we graag sneller willen. We zijn dan ook gaan werken met een innovatiemodel waarmee alle ideeën uit het veld sneller worden beoordeeld en uitgevoerd. Dat heeft nu al zijn vruchten afgeworpen. Neem bijvoorbeeld de 'donut', een verdeelkorf. Deze verdeelkorf in een ionenwisselaar zorgt in een demiwaterfabriek voor een besparing in water en chemicaliën." Ook onderzoeken we hoe we de reductie van lachgas en methaan uit afvalwaterzuiveringen kunnen reduceren, zodat we de komende jaren onze footprint verder omlaag kunnen brengen. Daarnaast zijn we in 2023 gestart met het beprijzen van CO₂, waardoor we deze extra kosten mee laten tellen bij het maken van beslissingen over investeringen en projecten."

"Water Without Waste is de visie die ons verbindt."

Energietransitie

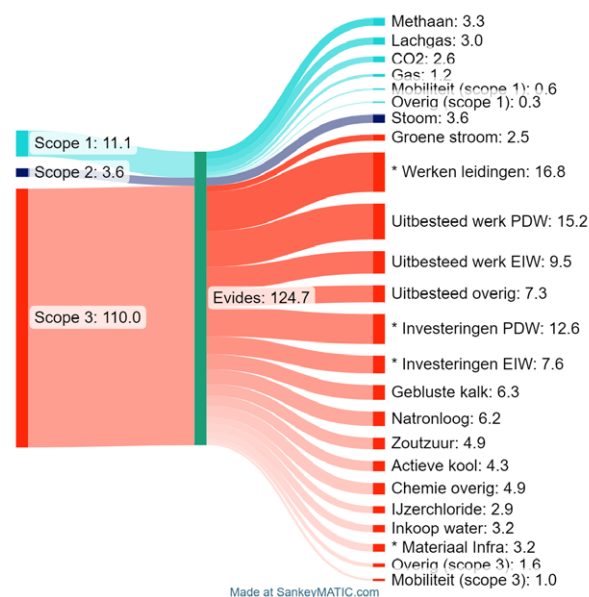
Jan Robert heeft hoge verwachtingen over wat de toekomst gaat brengen. "We zijn echt een partner in de energietransitie. Water speelt daarin een onmisbare rol. Demiwater is een essentiële grondstof om waterstof te maken. Wij zijn een waardevolle partner. Als leverancier van demiwater natuurlijk, maar vooral ook als architect van het systeem 'van bron tot hergebruik'." Dit jaar heeft EIW een langjarig contract getekend om demiwater te leveren aan een te realiseren groene waterstoffabriek op de Maasvlakte.

Evides CO₂ footprint afgelopen jaar gedaald

Evides heeft zichzelf tot doel gesteld om in 2025 klimaatneutraal te zijn voor wat betreft de eigen bedrijfsvoering en de inkoop van energie. In 2035 wil Evides ook klimaatneutraal zijn in de waardeketen van Evides. Dat zijn voornamelijk ingekochte diensten en producten. Om de voortgang te meten stelt Evides jaarlijks haar footprint vast op basis van CO₂-equivalenten.

Deze CO₂-footprint van Evides is met 2% gedaald ten opzichte van 2022 (van 127,3 kton naar 124,7 kton). Een beperkt deel van deze daling is het gevolg van gerichte maatregelen van Evides. Denk daarbij aan een reductie in het verbruik van aardgas en stoom en het verder elektrificeren van ons wagenpark. De daling is verder veroorzaakt door dalende emissiefactoren en een lager investeringsniveau.

Evides blijft zich uiteraard de aankomende jaren enorm inspannen om in haar eigen bedrijfsvoering emissies te voorkomen en te reduceren. Het afvangen van methaan bij de grondwaterzuivering op Baanhoek en de reductie van lachgas-emissies op de industriële afvalwaterzuiveringen zijn daar goede voorbeelden van. Ook is Evides er dit jaar weer in geslaagd het gasverbruik te verminderen en weer meer zonnepanelen te plaatsen.

Ondanks alle inspanning zal Evides naar verwachting, gezien de aard van de werkzaamheden, nooit helemaal klimaatneutraal kunnen opereren in de hele waardeketen. In 2035 zal de emissie naar verwachting nog ca. 72 kton bedragen. De uitstoot die we niet kunnen reduceren, zullen we compenseren door de aankoop van emissierechten (Carbon Credits).

Evides bedrijft CO₂

Om bij te dragen aan een groenere toekomst is Evides begonnen met de implementatie van CO₂-beprijzing. Simpel gezegd betekent het dat er een prijskaartje wordt gehangen aan de uitstoot van broeikasgassen bij de werkzaamheden en bij de inkoop van producten en diensten. Zo wordt iets op papier duurder als de uitstoot hoger is ten opzichte van een alternatief. Die extra fictieve kosten tellen mee bij de afweging van verschillende opties voor een investering of in de bedrijfsvoering. Is het verschil in kostprijs gering en de CO₂-winst groot, dan kan nu goed onderbouwd voor het groene alternatief worden gekozen. De focus ligt op toepassing van CO₂-beprijzing binnen de bedrijfssonderdelen Productie Drinkwater en Evides Industriewater.

Nieuwe natuur voor Huijbergen

Hoe maak je van oude landbouwgrond weer nieuwe natuur? Dat was de uitdaging in waterwingebied Huijbergen. Vroeger was het een landbouwgebied waar intensief gebruik werd gemaakt van bestrijdingsmiddelen en bemesting. Dat heeft gevolgen voor de bodemkwaliteit: de grond zit vol met meststoffen, waardoor er weinig variatie is in de plantengroei. Om meer diversiteit te creëren en meer dieren aan te trekken, zijn vier poelen gegraven, rekening houdend met de grondwaterstand, het microreliëf en de omgeving.

Het resultaat mag er zijn: vier prachtige poelen die al volop leven vertonen. Er zijn al kikkers, salamanders en libellen gezien, en ook vogels komen graag drinken en baden in het water. De poelen maken waterwingebied Huijbergen tot een waardevol stukje natuur.

Risico- en portfoliomanagement grondstoffen, bouw materiaal en chemicaliën

De acute tekorten waar Evides in 2022 mee geconfronteerd is, o.a. van zoutzuur, vormden een wake up call om dit jaar de risico's in de keten te analyseren. Daarbij zijn ook fall back scenario's verkend voor de meest kritische grondstoffen en materialen.

Door goed portfoliomanagement is tevens beter inzicht ontstaan in de behoefte aan materialen, zodat dit vroegtijdig met leveranciers kan worden afgestemd. Kritische materialen worden eerder besteld.

Verlenging certificaten

In april heeft Lloyds de jaarlijkse externe beoordeling op het managementsysteem uitgevoerd op de normen ISO 9001; ISO 14001; ISO 55001. Deze audits zijn goed verlopen. Er waren geen grote bemerkingen. Een aantal aandachtspunten die naar voren kwam, is opgepakt. Op de VCA-norm (veiligheid en milieu) werd echter een major geïdentificeerd. De VCA-norm kent overigens alleen majors. De issue is meteen opgepakt en in de zomer opgelost, zodat EIW weer aan alle criteria voldoet.

Weer EcoVadis Goud

EIW heeft het Gold Recognition Level-certificaat ontvangen van het internationale auditbureau EcoVadis voor haar maatschappelijk verantwoord ondernemen. EcoVadis evalueert de duurzaamheidsprestaties van bedrijven op vier categorieën:

milieu, arbeidsomstandigheden, eerlijke handel en duurzaam inkopen. EIW heeft het Ecovadis certificaat sinds 2014. De uitstekende resultaten bevestigen onze inspanningen om steeds duurzamer te ondernemen. EIW behoort tot de 5% best scorende organisaties die door Ecovadis worden geëvalueerd.

Verduurzaming wagenpark

Evides heeft als ambitie om in het jaar 2025 CO₂-neutraal te zijn. Verduurzaming van het wagenpark is daarbij een belangrijke opgave. Voor 2023 betekende dit dat 66% van het wagenpark elektrisch moest zijn of op waterstof moest rijden. Dat hebben we met een vervanging van in totaal 61% niet gehaald. Oorzaak was de vertraging in de uitlevering van nieuwe auto's waardoor nieuwe medewerkers helaas toch met een fossiele auto de weg op moesten, en een aantal ingeleverde auto's die niet vervangen hoefden te worden. De verwachting is dat de komende tijd de opgelopen achterstand ingehaald kan worden.

Positief nieuws is dat Evides ook de onderhoudsbussen door elektrische bussen gaat vervangen. Dat was tot op heden niet gemakkelijk. De bussen gebruiken de beschikbare energie namelijk niet alleen om te rijden, maar ook om te pompen, de laptop te voorzien van stroom en andere gereedschappen te gebruiken.

Nadat verschillende bussen zijn getest, is er nu een keuze gemaakt. Al de bussen zijn voorzien van een 220 volt installatie. We blijven de bussen uitgebreid testen en evalueren. Dit gebeurt bij storingsdiensten. Binnen Nederland hebben we contact met de andere drinkwaterbedrijven over hun ervaringen, zodat Evides ook in de branche hierover kennis uitwisselt. De inzet van de nieuwe bussen begint in 2024 in Rotterdam Centrum omdat het centrum per 1 januari 2025 emissievrij wordt.

Ons werk in 2023

Uitstekende waterkwaliteit en -kwantiteit realiseren

Interview met **Maaïke van de Ven**

Niet zo zeer de beschikbaarheid van water als bron voor drinkwater is een issue in het verzorgingsgebied van Evides, maar vooral de kwaliteit van die bron. "Al jaren is ons motto dan ook: wat er niet in zit, hoeven wij er ook niet uit te halen. Met de toegenomen periodes van droogte en vervuiling door antropogene stoffen, zoals PFAS, is dat actueler dan ooit", benadrukt Maaïke van de Ven, directeur van het bedrijfsonderdeel Productie Drinkwater (PDW) in haar terugblik op 2023.

Schone bronnen

Als drinkwaterbedrijf zet Evides al jaren in op schone bronnen. Helaas leert de realiteit dat onze bronnen toenemend vervuild raken, o.a. door lozingen van zorgwekkende stoffen die slecht afbreken. Dat kan leiden tot innamestops en vergt intensievere zuivering. Terwijl als de kwaliteit van het ingenomen water goed is, er minder inspanning nodig is om daar goed drinkwater van te maken.

Maaïke onderbouwt haar uitspraak met een voorbeeld. "Evides onderzoekt bijvoorbeeld hoe we PFAS uit het water kunnen halen. We kunnen dan kijken naar de bronnen, dat is vooral water uit de Bergsche Maas, naar ons zuiveringsproces en naar de distributie. Uit een pilot met actief kool bij onze zuiveringsinstallatie Kralingen blijkt dat we een deel van de PFAS-verbindingen in het water middels dit zuiveringsproces kunnen verlagen. Maar daarmee is de stof niet uit het milieu. De actief koolfilters raken verzadigd en moeten worden geregenereerd. Dat kost geld en energie en druist in tegen het principe dat de vervuiler moet opdraaien voor de kosten. Daarom pleit Evides voor een totaal verbod op het gebruik van PFAS. PFAS en ook andere zorgwekkende stoffen horen gewoon niet in ons milieu."

Minder zuivering

Het druist ook in tegen het beleid van de overheid. "Net als wij wil de overheid dat waterzuivering eenvoudiger wordt", vertelt Maaïke. "De Kaderrichtlijn Water stelt dat de waterkwaliteit van bronnen voor drinkwater zodanig moet verbeteren dat het niveau van zuivering voor de productie van drinkwater kan worden verlaagd. In het verleden zijn er steeds zuiveringsstappen toegevoegd. Hoe schoner het water is, hoe minder zuivering nodig is en hoe duurzamer het proces om drinkwater te maken. Bovendien is schoner water in de bron ook veel beter voor de biodiversiteit."

Betere handhaving

De oproep van Evides is dan ook al jaren dat meer moet worden ingezet op schone bronnen. Maaïke: "Dat betekent dat er controle en handhaving moet zijn op de bestaande vergunningen. Verder moet er kritisch gekeken worden naar het afgeven van nieuwe vergunningen. Vergeet niet dat er voortdurend nieuwe schadelijke stoffen bijkomen die misschien nu niet op een lijst voorkomen, maar wel beoordeeld moeten worden op hun schadelijkheid voor het milieu. Om dat voor elkaar te krijgen hebben we onze partners hard nodig. Daarom zijn we vaak initiatiefnemer en in ieder geval actief partner van samenwerkingen als de Schone Maas Waterketen, het Brabants Programma Landelijk Gebied en de gebiedsgerichte aanpak van de Brabantse Wal. We vragen nadrukkelijk aandacht voor de bescherming van de drinkwaterbronnen en willen als kennispartner graag meedenken en -doen."

*Schone bronnen:
"Wat er niet in zit,
hoeven we er
ook niet uit te halen."*

PFAS

In 2023 is veel aandacht uitgegaan naar PFAS. Vanuit Europa is het advies gekomen om de inname van PFAS te beperken en dit heeft zich onder meer vertaald in een strenge gezondheidskundige richtwaarde voor drinkwater. "Het RIVM is bezig met een beoordeling via welke blootstellingsroutes mensen PFAS binnen krijgen en wat de maximale norm zou moeten zijn in relatie tot de totale inname. We voldoen met onze huidige zuiveringsprocessen ruimschoots aan de Europese normen die vanaf 2026 gaan gelden voor veilig en betrouwbaar drinkwater en dit geldt ook voor PFAS. We bereiden ons voor op eventueel strengere normen door het nauwlettend monitoren van de PFAS-gehalten en het optimaliseren van onze zuiveringen voor de verwijdering van PFAS binnen de mogelijkheden."

Pilot Nieuw Baanhoek

"We onderzoeken ook nieuwe zuiveringstechnieken voor de toekomst in de pilot Nieuw Baanhoek. Daar onderzoeken we welke zuiveringstechniek we willen gaan inzetten bij het vervangen van de huidige oppervlaktewaterzuivering. We gaan een nieuwe toekomstbestendige drinkwaterzuivering met grotere capaciteit bouwen bij de productielocatie Baanhoek in Dordrecht. Dat is nodig omdat de huidige zuivering aan het einde van zijn levensduur is. En om in te spelen op het kunnen blijven leveren van voldoende kwalitatief goed drinkwater bij een naar verwachting groeiende drinkwatervraag."

Waterkwaliteit zichtbaar per postcode

Belangrijk is dat klanten vertrouwen hebben en houden in de uitstekende kwaliteit van hun drinkwater. In lijn met de Europese richtlijnen voor drinkwaterkwaliteit, die onder andere eisen stellen aan de samenstelling, de hardheid en de smaak van het water, is voor iedereen nu zichtbaar wat de kwaliteit van het water is en hoe zich dat verhoudt tot de wettelijke normen. Evides meet continu de kwaliteit van het water van bron tot kraan en publiceert de resultaten op haar website. Via de waterkwaliteitstool kunnen klanten hun postcode invoeren en zien hoe het water op hun adres scoort op verschillende parameters, zoals bacteriën, metalen, mineralen en bestrijdingsmiddelen. Door de drinkwaterkwaliteit op postcode inzichtelijk te maken, laat Evides aan klanten zien dat zij zorgvuldig omgaat met het water en dat klanten altijd kunnen rekenen op veilig en schoon drinkwater.

Drinkwaterbeschikbaarheid

Het RIVM rapporteerde in 2023 over de knelpunten én mogelijke oplossingen voor de drinkwatervoorziening tot 2030. Het onderzoek bevestigt het beeld dat de sector zelf ook al eerder schetste. Als er niets gebeurt, is er naar verwachting bij alle tien drinkwaterbedrijven in Nederland in 2030 regionaal sprake van een tekort. Er is dus extra productiecapaciteit nodig. Voor Evides is het beeld echter wel genuanceerder. Voor het leveringsgebied van Evides geldt dat als we niets doen, we na 2030 in Midden-Zeeland een mogelijk drinkwatertekort hebben. Mede dankzij de lange termijn prognoses voor de vraag

naar drinkwater, neemt Evides nu al maatregelen en zoeken we voor na 2030 naar aanvullende bronnen. Bij de uitvoering van die maatregelen lopen we steeds meer tegen juridische en bestuurlijke belemmeringen aan. Evides vraagt daarom ook om snelle actie van betrokken partijen en in het bijzonder van de provincies en gemeenten bij het zeker stellen van de levering van drinkwater.

Toekomstbestendigheid Maas

Onder invloed van klimaatverandering neemt de kans op extreem lage rivierafvoeren in de toekomst toe. De Maasafvoer is sinds 1980 niet zo laag geweest als de afgelopen jaren. De zoetwaterbeschikbaarheid voor Evides komt hierdoor niet direct in gevaar. Door de gunstige ligging in de delta kan de waterstand niet zo ver zakken dat het pompstation geen water meer kan innemen. Ook over verzilting bij het innamepunt hoeven we ons voorlopig nog geen zorgen te maken. Deltares schat in dat dit pas bij een zeespiegelstijging van 1 meter of meer een risico kan worden. Dit wordt pas richting 2100 of later voorspeld. Wel is er bij lage afvoeren van de Maas zorg om de waterkwaliteit, omdat lozingen in een laag debiet een veel groter effect op de waterkwaliteit hebben.

Toekomstbestendigheid Biesboschbekkensysteem

De Maas is de belangrijkste bron voor Evides en levert via de spaarbekkens in de Brabantse Biesbosch zo'n 86% van het water om drinkwater van te maken. Door droogte neemt de concentratie van schadelijke stoffen in de rivier toe en worden ze maar langzaam afgevoerd. Ook al gelden er strengere normen, de waterkwaliteitsverbetering van de Maas blijft achter mede door de lastige zoektocht naar grote en kleine lozers. Daardoor neemt het risico op innamestops toe. Bij lange innamestops komt ook de waterkwaliteit van het water in de bekkens in het geding. Bij een afnemende waterstand is er minder waterkwaliteitsverbetering in de bekkens zelf en neemt bijvoorbeeld het risico van blauwalgen toe.

Daarom zijn afgelopen jaren al verschillende maatregelen genomen om het Biesboschbekkensysteem robuuster te maken. Zo is het profiel van het bekken De Gijster geoptimaliseerd, waardoor het waterpeil in De Gijster verder kan zakken.

Bovendien is het nieuwe innamepompstation met een grotere capaciteit aan de Bergsche Maas gerealiseerd. Na een innamestop kan een achterstand nu circa acht keer sneller worden ingehaald en dit geeft ruimte om selectiever te zijn in de momenten van inname.

Ontwikkelen aanvullende waterbronnen

Op de langere termijn groeit de vraag naar industriewater. Via een Multi Criteria Analyse verkent EIW verschillende waterbronnen voor de industriewatervoorziening in onder andere Midden-Zeeland. Naast de mogelijkheden van nieuwe bronnen wordt ook gekeken naar hergebruik en nieuwe technologieën. EIW bekijkt bijvoorbeeld samen met klanten de mogelijkheden voor hergebruik van afvalwater. Daarnaast is EIW aangehaakt bij meerdere onderzoekstrajecten waar nieuwe en aanvullende technieken worden verkend, zoals Aquatuur en Aquaconnect.

Samenwerking North Water

In de Eemsdelta, met de haven- en industriegebieden Eemshaven en Delfzijl, ontstaat een toenemende industriewatervraag. North Water heeft daarom een Technisch Commercieel Capaciteit Onderzoek uitgevoerd naar het benodigde industriewatersysteem en een plan gemaakt om in de watervraag te voorzien. North Water is een joint venture van EIW en het Waterbedrijf Groningen.

Er zijn inmiddels ook al verschillende stappen gezet in de uitvoering van het plan. De eerste fase bestond uit de realisatie van de industriewaterzuivering Garmerwolde en de

aanleg van de transportleiding naar de Eemshaven. In 2023 is fase twee gestart. Onder de noemer Duurzame Watervoorziening Delfzijl (DWD) wordt de transportleiding doorgetrokken naar het industriegebied van Delfzijl. Bovendien wordt de transportleiding gekoppeld aan het industrieelpompstation van de Eemshaven en het bestaande distributienet. Daarnaast wordt een demiwaterzuivering en distributienet voorzien. De komende jaren zullen meer stappen worden gezet om de benodigde schaal voor 2030 te realiseren.

Onderzoeksproject REGAIN van start

Met het onderzoeksproject REGAIN onderzoekt North Water samen met o.a. waterschap Noorderzijlvest of het mogelijk is medicijnresten uit gezuiverd afvalwater te verwijderen, zodat dit extra gezuiverde water ingezet kan worden als bron voor industriewater. Bij de rioolwaterzuivering van Waterschap Noorderzijlvest in Garmerwolde worden drie zuiveringstechnieken getest. De aanwezigheid van zowel de rioolwaterzuiveringsinstallatie als de industriewaterzuivering van North Water maakt dit een zeer geschikte locatie. Gedurende de komende anderhalf jaar wordt onderzocht welke methode het meest geschikt is voor het verwijderen van medicijnresten en hoe dit extra gezuiverde afvalwater ingezet kan worden als bron voor industriewater.

Boring Hansweert

Er was veel bekijks op 13 september bij de gestuurde boring in Hansweert waarbij een drinkwatertransportleiding werd getrokken. 13 hijskranen moesten de 460 meter lange en 80 centimeter dikke drinkwatertransportleiding op de juiste hoogte houden en 'begeleiden' gedurende de horizontale boring. Het nieuwe stuk leiding ligt uiteindelijk op 18 meter diepte. Wat voor Evides 'dagelijkse kost' is, is voor de ander zeer spectaculair, blijkt wel uit de vele nieuwsgierige toeschouwers. De boring is volgens plan verlopen.

De boring was onderdeel van de verlegging van de transportleidingen. Door het dijkversterkingsproject Hansweert wordt de primaire waterkering zowel verbreed als verhoogd. Als gevolg van de dijk aanpassing zou een bestaande drinkwatertransportleiding van Evides onder het nieuwe dijklichaam komen te liggen. Dat is niet wenselijk omdat de leiding dan niet meer toegankelijk is voor onderhoud. Er is besloten om de transportleiding zo te verleggen dat er geen beïnvloeding tussen de versterkte waterkering en leiding optreedt.

Ons werk in 2023

Duurzaam inzetbare medewerkers

Interview met **Nienke de Wolff**

Onze medewerkers zijn cruciaal voor de kwaliteit van onze diensten. Het werven, binden en boeien van werknemers was opnieuw een dominant thema voor Evides in het verslagjaar. Directeur Nienke de Wolff van het bedrijfsonderdeel Human Resources is erg tevreden over wat er is bereikt. “Evides heeft 97% van alle vacatures succesvol kunnen invullen en scoort opnieuw heel goed in het jaarlijkse medewerkersonderzoek. Ook is de uitstroom al jaren stabiel. Ondanks dat, is de schaarse arbeidsmarkt benoemd als prioritair risico, want alle voorspellingen wijzen erop dat de schaarste nog jaren zal voortduren. We verkennen dan ook andere mogelijkheden om knelpunten in de formatie het hoofd te bieden.”

Veiligheid

Is in 2022 vooral gewerkt aan een duidelijk, gedeeld beeld op hoe we als Evides met elkaar willen samenwerken, 2023 is vooral gebruikt om dit in alle geledingen verder invulling te geven. Nienke legt kort uit waar dit programma om draait. “Veiligheid in al zijn facetten is een zeer belangrijk onderwerp bij Evides, ook voor de aannemers die voor ons werken. Het gaat om fysieke veiligheid, de intrinsieke veiligheid van onze installaties, maar expliciet ook over sociale veiligheid. Bij Evides moet je het gevoel hebben dat je wordt gezien en gehoord. Voor ons allemaal geldt: uitspreken wat je voelt en denkt, en daar respectvol mee omgaan. Dat hebben we samengevat in het motto: samen jezelf zijn. Daar hebben we een programma op gemaakt. Niet top down, maar samen met de OR en met input uit de hele organisatie.”

Open sfeer

“Ik ben er trots op dat we dit jaar weer flinke stappen hebben gezet om de inclusie en sociale veiligheid te vergroten, constateert Nienke tevreden. “Workshops, ronde tafels, theater, veel gesprekken... Er gaat geen gelegenheid voorbij of het staat wel op de agenda. Ik denk dat we nu echt alle onderwerpen en vragen wel op tafel hebben. Niet alle antwoorden, want die moeten we samen gaan vinden. De open sfeer waarin mensen durven te zeggen wat ze vinden en denken, is heel belangrijk voor een goede werksfeer. Dit maakt dat Evides beter presteert.”

Innovatief is zeker ook de toepassing van virtual reality (VR) in het gesprek over sociale veiligheid. Medewerkers stappen met de VR-bril op in levensechte situaties. Nienke: “Bijzonder is dat je niet alleen de situatie ervaart – een collega maakt bijvoorbeeld een ongepaste opmerking – maar je kunt ook kiezen wat de reactie van collega's moet zijn. Je voelt dan echt wat er gebeurt als iemand meelacht of juist voor je opkomt. Dat is een verschil van dag en nacht.”

Een veilige werkomgeving bestaat bij de gratie van veilig denken, doen en leren. Veiligheid moet wat Nienke betreft in het DNA komen van alle medewerkers. “Samen denken, doen en leren. Hoe kun je incidenten voorkomen? En als er bijvoorbeeld op een industrielocatie toch wat gebeurt, wat kunnen we daarvan leren voor bijvoorbeeld een drinkwaterlocatie? En andersom. Als management ondersteunen we dat veiligheidsdenken met duidelijk beleid, goede protocollen en een veilige werkomgeving. Installaties moeten bijvoorbeeld intrinsiek veilig zijn.”

“Het programma ‘samen jezelf zijn’ is de motor achter goed werkgeverschap.”

Andere oplossingen

De schaarste op de arbeidsmarkt is en blijft een thema. De combinatie van toenemende vergrijzing en afnemende vergroening maakt dat dat de komende jaren niet anders zal zijn. Nienke: “Tot dusverre zijn we er goed in geslaagd bijna alle vacatures in te vullen. Ook de lastige ICT- en technische functies. Maar als iemand met een bak ervaring met pensioen gaat, neem je afscheid van een “supermens” in zijn of haar vakgebied. Zo’n schaap met vijf poten ga je niet snel meer vinden. Daarom organiseren we het zo dat we iemand die wel de capaciteiten heeft, in zijn rol laten groeien door opleiding en goede begeleiding. Dat vraagt best wat van de afdelingen, want je wilt niet aan je kwaliteit torren.”

Voor de langere termijn verkent Evides ook andere opties. Nog slimmer werken, het uitbesteden van werkzaamheden, werknemers uit het buitenland halen ... “Ook kijken we hoe we meer rekening kunnen houden met de behoeftes die verschillende generaties hebben. We zijn een wendbare organisatie. De goede samenwerking met de OR is daar debet aan. We hebben allebei onze eigen rol die we wederzijds waarderen en respecteren. We zijn kritisch en constructief naar elkaar, we zijn aanspreekbaar. Daardoor hebben we een goede samenwerkingsrelatie kunnen ontwikkelen en kunnen we zo nodig snel schakelen.”

Charter Diversiteit

Evides heeft op 16 februari het Charter Diversiteit ondertekend tijdens een bijeenkomst van SER Diversiteit in Bedrijf. Hiermee onderstreept Evides de meerwaarde ervan en committeert Evides zich aan het bevorderen van diversiteit, inclusie en sociale veiligheid op de werkvloer. Op dit moment zijn er meer dan 375 Nederlandse bedrijven aangesloten bij het Charter Diversiteit, onderdeel van het Europees platform van Diversity Charters. Ruim 12.000 organisaties in 26 landen maken deel uit van dit platform.

Verzuim

Het verzuim is in 2023 iets toegenomen. Het gemiddelde verzuim was 4,34%. Een stijging van 12,1% ten opzichte van 2022. Er is onderzocht of daarvoor een verklaring is. Die verdieping leverde op dat Evides met de goede dingen bezig is, maar scherp moet blijven op mogelijke signalen van uitval en overbelasting. Ook blijft aandacht nodig voor de weerbaarheid van onze medewerkers. Je sterk maken om veilig te werken, werkdruk bespreekbaar maken, vroegtijdig het gesprek aangaan...

De eigen bedrijfsarts biedt daar de nodige ondersteuning bij en kan medewerkers goed helpen regie te houden op verzuim.

Medewerkerstevredenheid

Ook dit jaar zagen we weer mooie cijfers in ons jaarlijkse medewerkersonderzoek. De scores op een groot aantal thema's zijn weer verbeterd. Zo ervaren de medewerkers veel autonomie en ruimte. Ook scoort het welzijn van de medewerkers hoog, ondanks de werkdruk door personeelschaarste op sommige afdelingen. Kennelijk is de veerkracht groot. Medewerkers geven aan graag bij Evides te werken vanwege de goede werksfeer. Wat wel opvalt is dat Evides meegaat in de landelijke trend van een lagere waardering voor het werkgeverschap. Evides heeft de ambitie dit cijfer weer terug te brengen naar het oude niveau.

Gezamenlijke sessies veiligheid

Om veiligheid in het DNA te verankeren zijn er sessies georganiseerd met de medewerkers van de bedrijfsonderdelen Productie Drinkwater en Industriewater. Insteek was om heel pragmatisch in te vullen hoe ons gedrag behulpzaam kan zijn om serieuze ongevallen te voorkomen. Niet alleen het onderzoeken van incidenten en het leren van de dingen die niet goed zijn gegaan, maar juist ook met elkaar nadenken over preventieve maatregelen. In de sessies zijn werkwijzen en werkinstructies besproken en verbeterd. Er is gekeken welke gereedschappen en persoonlijke beschermingsmiddelen daarbij nodig zijn en hoe je die veilig gebruikt. Daarnaast is uitgebreid gesproken over het gedrag dat bij veilig werken hoort. Deze sessies staan in 2024 ook gepland voor medewerkers van het bedrijfsdeel Infra.

Ons werk in 2023

Wendbare organisatie

Interview met **Joost Eijkman**

Nu en in de toekomst moet Evides aan haar leveringsplicht kunnen voldoen. “Evides kan dat niet alleen”, stelt directeur Joost Eijkman van het bedrijfsonderdeel Bestuurs-ondersteuning. Omgevingsmanagement is daarom zeer belangrijk voor Evides. “Onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om voldoende en betrouwbaar drink- en industriewater te leveren, brengt bijna automatisch met zich mee dat daar waar water op de agenda hoort, de kennis en belangen van Evides op tafel moeten komen.” In 2023 heeft Evides belangrijke stappen gezet om het systeem en de organisatie van omgevingsmanagement te verbeteren.

Verbinding met onze omgeving

“Wij zijn op allerlei manieren met onze omgeving verbonden. Onze leidingen liggen overal in de grond. Grond die niet van ons is. Het leeuwendeel van ons water is afkomstig uit oppervlaktewater. Op de kwaliteit van dat oppervlaktewater hebben we geen directe invloed. Hetzelfde geldt voor grondwater. Waterbewustzijn bij al onze stakeholders is voor ons dus echt van strategisch belang. We willen alle belangrijke stakeholders echt kennen, weten wat er speelt en wat voor hen belangrijk is, vandaag en verder in de toekomst. En onze stakeholders moeten ons kennen. Daarom hebben we dit jaar onderzoek gedaan onder onze stakeholders: hoe kijken ze naar ons en wat willen zij van ons weten? Daarnaast hebben we dit jaar ons omgevingsmanagement verder geprofessionaliseerd. We hebben bijvoorbeeld een toolbox ontwikkeld met allerlei praktische hulpmiddelen, maken bij grote projecten standaard een stakeholderanalyse, en we geven regelmatig trainingen om onze collega's te ondersteunen in de uitvoering van omgevingsmanagement.”

Strategisch omgevingsmanagement

Om structuur aan te brengen in het omgevingsmanagement onderscheidt Evides drie niveaus: strategisch, tactisch en operationeel. Joost licht ze toe. “Op strategisch niveau trekken we meestal in sectorverband op. Daar gaat het erom met name landelijke en provinciale overheden te doordringen van het feit dat in beslissingen over ruimtelijke ordening water serieus moet worden meegewogen. Het gaat dan over de grotere, vaak meerjarige onderwerpen, zoals bijvoorbeeld de Implementatie- en Uitvoeringsagenda Drinkwater behorend bij de Beleidsnota Drinkwater 2021 – 2026. Die heeft als hoofddoel dat er voor iedereen voldoende drinkwater is van goede kwaliteit, voor nu en in de toekomst. Dat vraagt politiek-bestuurlijke keuzes, bijvoorbeeld over waterbeschikbaarheid, waterbesparing, waterkwaliteit, ruimtelijke bescherming van bronnen, en productie en levering van voldoende en veilig drinkwater. Het Rijk, provincies, waterschappen, gemeenten en drinkwaterbedrijven bereiden de besluitvorming hierover gezamenlijk voor, in samenwerking met andere belanghebbenden. Daar willen we als waterbedrijven nauw bij betrokken zijn, enerzijds om invloed uit te oefenen, anderzijds om zelf ook goede besluiten te nemen en invulling te kunnen geven aan de uitvoering ervan.”

Tactisch omgevingsmanagement

Op tactisch niveau gaat omgevingsmanagement over programma's die een meer regionale schaal hebben. Een goed voorbeeld uit 2023 is het programma Biesbosch-systeem Zuid. De infrastructuur van Biesbosch-systeem Zuid is in de jaren zeventig aangelegd als ruwwatersysteem voor de bereiding van drinkwater. In de loop van tientallen jaren is

“We willen al onze stakeholders in beeld hebben en kennen”

het systeem uitgebreid en is ook Evides Industriewater het systeem gaan gebruiken. Joost: “Om in de toekomst voldoende water te kunnen blijven leveren aan Zeeland, is een aantal grote aanpassingen nodig aan het systeem. Zowel vervanging als uitbreiding. Voor de realisatie daarvan hebben we allerlei andere partijen, zoals gemeenten, provincie, waterschap en natuurorganisaties hard nodig. Omgevingsmanagement is dan heel belangrijk om de processen goed voor te bereiden en te begeleiden, en de belangen van alle betrokken partijen in balans te krijgen.”

Operationeel omgevingsmanagement

Op operationeel niveau staan de projecten die zorgen voor de levering van drinkwater op de voorgrond. “Als we een leiding gaan vervangen, moeten we graven. Daar hebben we de juiste vergunningen voor nodig, verkeer moet worden omgeleid, bewoners ervaren overlast... Goed in kaart brengen van de impact en met alle stakeholders vroegtijdig erover in gesprek gaan, levert pure winst op bij de uitvoering van het project. Geen verrassingen, geen boze koppen. De kern van omgevingsmanagement is dat je een goede relatie opbouwt met stakeholders. Ook als de belangen niet synchroon lopen. Door begrip te uiten voor elkaars standpunt ontstaat vaak de ruimte om met een creatieve oplossing dichterbij elkaar te komen en ook dat is pure winst.”

Samenwerking in de ondergrond

Als gevolg van onder meer klimaatverandering, de energietransitie en de woningbouwopgave moet significant meer werk in de ondergrond verricht worden, terwijl technisch personeel steeds schaarser wordt. Intensievere en betere samenwerking tussen netbeheerders én aannemers is noodzakelijk om in de toekomst de continuïteit van de water-, gas- en elektriciteitslevering te waarborgen. Evides is daarom een paar jaar geleden een samenwerking gestart met Stedin met als doel om multidisciplinair te gaan samenwerken vanuit één proces, één aansturing en één planning. Dit leidt tot efficiënter en slimmer samenwerken in de ondergrond en vermindert de overlast voor bewoners aanzienlijk, doordat de straat maar één keer open hoeft. In 2023 zijn belangrijke voorbereidingen getroffen om deze samenwerking ook echt te effectueren. Zo zijn voor een periode van maximaal 12 jaar met acht aannemers contracten afgesloten. Belangrijk voordeel daarvan is dat Evides zich nu verzekerd heeft van capaciteit tegen een voorspelbare prijs.

Daarnaast is voor een adequate informatieuitwisseling gewerkt aan een gezamenlijk platform: Infradock. Zo worden doublures in de keten voorkomen en kan de beschikbare capaciteit van technisch personeel beter benut en vrijgespeeld worden voor andere projecten. De aannemers krijgen daarbij meer verantwoordelijkheden bij het realiseren van de werkzaamheden en nemen op termijn ook een deel van de ontwerp- en constructietaken over.

En voor een goede aansturing hebben Stedin en Evides in 2023 een tweetal regieorganisaties ingericht: Infrawerk Rijnmond en Infrawerk Zeeland. Deze krijgen de opdracht om gezamenlijk het portfolio van werkzaamheden aan het water-, gas- en elektriciteitsnetwerk in Rijnmond en Zeeland te managen. De livegang van Infrawerk Rijnmond & Zeeland is 1 januari 2024.

Waterwerkzaamheden van DNWG naar Evides

In 2022 is begonnen met de ontvlechting van wateractiviteiten die in het verleden door DNWG zijn uitgevoerd, de organisatie in Zeeland die voor Evides veel werk uitvoerde. Om meer in control te zijn, is besloten dat Evides de waterwerkzaamheden zelf gaat uitvoeren. Daardoor zijn we beter in staat onze processen te uniformeren in het hele verzorgingsgebied en regie te voeren bij bijvoorbeeld onderhoudsprojecten en storingen. Alle data zitten nu ook in ons nieuwe datahuis. Onze verantwoordelijkheid is daardoor beter ingericht. In 2023 zijn de acht resterende activiteiten overgedragen.

De afspraak was dat we de monteursorganisatie met elkaar zouden blijven delen in Zeeland. Bij de herijking van haar strategie heeft de eigenaar van DNWG, Stedin, besloten dat die samenwerking niet goed past bij haar kernactiviteiten. Dat betekent dat Evides ook in Zeeland een eigen beheer- en onderhoudsorganisatie moet opzetten. In 2023 is Evides daarom gestart met het regelen van huisvesting, het inrichten van logistieke dropoints en het voorbereiden van de werving van monteurs om alle onderhouds- en herstelwerkzaamheden volgens planning zelf te verrichten. Dat heeft de afdeling Infra voortvarend opgepakt en Evides heeft er alle vertrouwen in dat dat gaat lukken zonder concessies te hoeven te doen aan de planningen en de kwaliteitsstandaarden die we hanteren.

Maas samenwerking

In de Schone MaaswaterKeten (SMWK) werken de waterschappen, Rijkswaterstaat en de drinkwaterbedrijven samen met als doel de waterkwaliteit van de Maas te verbeteren. Evides is ambassadeur van SMWK. In 2023 zijn dankzij de partners van de Schone Maaswaterketen nu alle directe lozingsvergunningen te vinden in de 'Atlas van de Schone Maas', het datahuis waarin alle informatie over de Maas is opgeslagen. Naast de vergunningen

die Rijkswaterstaat afgeeft voor lozingen direct op de Maas, zijn ook de lozingsvergunningen van Waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta, de Dommel en Limburg toegevoegd. Hierdoor geeft de Atlas beter inzicht in de herkomst van geloosd water en de herkomst van mogelijke verontreinigingen. Dit is de tweede fase waardoor de Atlas gebruikt kan worden om gericht naar stoffen te zoeken die geloosd worden door industrie en impact hebben op de ecologie.

Rijkswaterstaat en de waterschappen zijn bezig met een inhaalslag om de actualiteit van lozingsvergunningen tegen het licht te houden. Hierbij wordt meer rekening gehouden met risicovolle stoffen voor het maken van drinkwater. In de volgende fase wil SMWK ook nog de indirecte lozingen, die afgegeven worden door omgevingsdiensten, toevoegen.

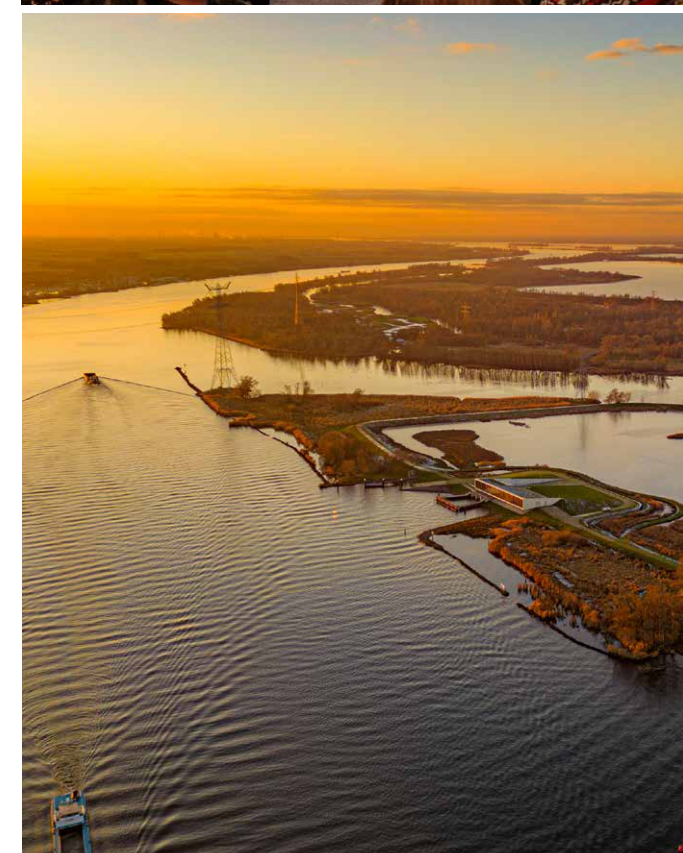
In 2023 is ook gestart met het project 'hotspot analyse industriële stoffen'. Met deze methodiek worden bedrijven en industrieën geanalyseerd op basis van hun lozingen in rioolwaterzuiveringen (RWZI's) om zo een gedetailleerd beeld te krijgen van de geloosde stoffen en hun samenstelling. Het doel is om te identificeren welke bedrijven en bedrijfsp categorieën relevant zijn voor de waterkwaliteit. Een van de grootste uitdagingen in dit proces is het feit dat niet alle indirecte lozingen een vergunning vereisen. Daarnaast

zijn vergunningen niet altijd even gemakkelijk beschikbaar, en stoffen die relevant zijn voor drinkwater worden niet altijd opgenomen in vergunningen. Om deze obstakels te overwinnen, wordt informatie uit meerdere databases gecombineerd. De eerste inventarisatie toont veelbelovende inzichten, maar er zijn nog vervolgstappen nodig om tot een verrijnd eindresultaat te komen.

Toolbox omgevingsmanagement

Evides heeft een toolbox ontwikkeld om het omgevingsmanagement te ondersteunen. Daarin is bijvoorbeeld een stappenplan opgenomen om een goede stakeholdersanalyse te maken. Met de analyse worden ook eventuele 'blinde vlekken' zichtbaar. Ook bevat de toolbox een 'canvas', een handig hulpmiddel om op 1 A4 alle relevante thema's goed in kaart te brengen, het krachtenveld rond zo'n thema in beeld te brengen en de doelen en acties te beschrijven. Met deze tools breng je structuur en systeem aan in het omgevingsmanagement.

Ook is er een monitoringsysteem opgezet. Evides volgt voortdurend wie in onze omgeving met één van de voor ons belangrijke thema's bezig gaat, zodat we input kunnen leveren op onderwerpen die een relatie hebben met water. Dus als een gemeente bijvoorbeeld met haar omgevingsvisie aan de slag gaat, zorgt Evides ervoor dat het borgen van het drinkwaterbelang daarin de plaats krijgt die het verdient. Het mooie van al onze samenwerkingsverbanden is dat Evides daardoor goed weet wat er speelt en qua input ook kan aansluiten op waar de stakeholder behoefte aan heeft en iets mee kan.

Ons werk in 2023

Digitalisatie en data

Interview met **Erik ter Velde**

Evides is verantwoordelijk voor 14.000 km leidingen. Een complex systeem dat zich grotendeels onder de grond bevindt en ervoor zorgt dat het water bij de klanten uit de kraan komt. Het in stand houden, maar ook vernieuwen en uitbreiden van het systeem is een belangrijke opgave. Directeur a.i. Erik ter Velde van het bedrijfsonderdeel Infra, heeft in 2023 belangrijke stappen gezet om de informatie over al die leidingen beter in beeld te krijgen.

Leidingen in beeld

De transport- en distributieleidingen (de leidingen met een grote diameter) zijn goed in beeld. Daarnaast is er nog een heel netwerk van leidingen met een kleine diameter dat lastiger in kaart is te brengen. Erik legt uit hoe dat komt. “Leidingen hebben een belangrijk nadeel: ze liggen onder de grond en zijn dus niet zichtbaar. De informatie die erover bekend is, heeft vaak een lange geschiedenis, afkomstig van verschillende rechtsvoorgangers van Evides. Door de tijd heen heeft iedereen dus uiteenlopende informatie over de leidingen bewaard en op verschillende manieren.”

Herordening data

De beschikbaarheid van goede data over de leidingen is steeds belangrijker aan het worden voor Evides. Erik: “We moeten goede informatie hebben over ons leidingnet. Voor onszelf, om toekomstige investeringen te kunnen plannen, maar ook voor de dagelijkse werkzaamheden zoals het verrichten van onderhoud en het verhelpen van storingen. Maar ook voor derden. Met volledige en correcte data kunnen we bijvoorbeeld graafschade voorkomen, omdat aannemers dan de juiste informatie ontvangen als ze een KLIC-melding aanvragen. En vergeet niet, het is alleen maar drukker geworden in de ondergrond, dat maakt ons werk ook complexer. Goede informatie en goede afstemming met partners als Stedin is daarbij onontbeerlijk.”

Wat heeft Infra dit jaar gedaan om de informatiehuishouding rond de leidingen te verbeteren? Erik licht het toe. “We zijn begonnen alle beschikbare data op een logische manier te ordenen en veilig in de cloud op te slaan. We zijn vrijwel klaar met de Zeeuwse data. Waar ligt een leiding? Wat is de diameter? Van welk materiaal is de leiding gemaakt? Met een logische ordening breng je structuur aan waardoor je over goede informatie beschikt om bijvoorbeeld de vervanging van leidingen te plannen en de benodigde investering vast te kunnen stellen.”

Veranderende informatiebehoefte

Een extra bijkomstigheid is dat de informatiebehoefte door de tijd heen verandert. “Informatiebehoeftes zijn niet statisch. Door de opwarming van de aarde is bijvoorbeeld de diepte waarop een leiding ligt ineens relevant geworden. Hoe dichter

*“We beschikken over
steeds meer
nuttige informatie
over onze leidingen.”*

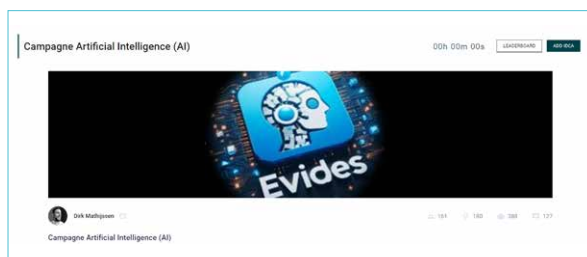
aan de oppervlakte hoe warmer het water kan worden. Er gelden wettelijke normen voor hoe warm drinkwater mag zijn, namelijk niet warmer dan 25 graden tot het tappunt. Los van de diepte is ook de bodemsamenstelling relevant voor de temperatuur, evenals de inrichting bovengronds. Gras zorgt bijvoorbeeld voor meer verdamping, waardoor de ondergrond koeler blijft. Tot slot is ook de organisatie van de ondergrond zelf van belang. Het wordt steeds drukker in de ondergrond, onder andere door een toenemend aantal warmtenetten. Als deze te dicht in de buurt komen van onze waterleidingen, leidt dit eveneens tot opwarming van het drinkwater. Ook daar wil je data over verzamelen. Er komt dus regelmatig relevante informatie bij.”

Een belangrijk voordeel van deze herordening is dat het ook inzichtelijk maakt waar de informatiegaten zitten. Nog steeds heel actueel zijn bijvoorbeeld de loden leidingen. Ook hier heeft Infra weer forse stappen kunnen zetten met de inzet van technologie. Erik: “Zeker bij oude leidingen weet je vaak niet welk materiaal is gebruikt. Je kunt natuurlijk graven en met een inspectie vaststellen welk materiaal is toegepast, maar dat is heel arbeidsintensief.

Om onze data te verrijken, hebben we software geschreven die alle papieren werkbonnen van de aannemers die leidingen hebben gelegd of vervangen, scant op het toegepaste materiaal. Als dat lood blijkt te zijn, weet je zeker dat dat klopt. Zo leggen we steeds weer een stukje van de puzzel en kun je ook beter de afweging maken of het de investering waard is om een black spot te onderzoeken. Alle beschikbare data van ons verzorgingsgebied Zeeland hebben we nu overgezet in dit model. Daaruit blijkt dat het functioneert.”

Artificial Intelligence

In november is een innovatieplatform gelanceerd. Dit platform stelt alle collega's in staat om op een gestructureerde manier innovatieve ideeën te delen. Het is dus vooral bedoeld om de eigen innovatiekracht te mobiliseren. In november is ook gestart met de innovatiecampagne op het gebied van kunstmatige intelligentie (AI). Collega's in alle geledingen worden gestimuleerd om met ideeën te komen voor de toepassing van AI binnen onze processen.

Hackathon opwarming ondergrond

27 september organiseerde Evides haar eerste hackathon – een evenement waarbij multidisciplinaire teams in beperkte tijd non-stop proberen om oplossingen te bedenken voor een probleem. Van 8:00 tot 20:00 uur werkten zo'n 30 externe gasten samen met Evides om met behulp van data nieuwe inzichten te vergaren voor een boeiend vraagstuk: de invloed van de opwarming van de ondergrond op de drinkwaterkwaliteit. Vijf multidisciplinaire teams zorgden voor creativiteit in de aanpak en oplossingsrichtingen.

Het leerde Evides welke data belangrijk zijn. Hypothesen zijn getoetst, al dan niet verworpen en er zijn aanzetten tot een voorspellend model gemaakt. Er zijn ook nieuwe inzichten zoals de relatie tussen bodemtype en de opwarming van de ondergrond en het daarin liggende leidingnetwerk. Om nog maar niet te spreken over de vele vragen die zijn ingebracht en die meer onderzoek waard zijn. Evides gaat dan ook zeker meer hackathons organiseren om oplossingen te bedenken voor de uitdagingen waar we voor staan.

Digifit

In 2025 wil Evides optimaal gedigitaliseerd en datavolwassen zijn: Digital & Data first! Met een lunchlezing is de campagne 'Digitaal Fit' gestart. Met deze campagne wil Evides collega's actief laten werken aan bewustzijn en vaardigheden met betrekking tot digitalisering. Het gaat er in de campagne om dat collega's de mogelijkheden van digitale hulpmiddelen beter uit leren nutten en grip krijgen op de enorme informatiestroom die tegenwoordig op iedereen afkomt.

Ook heeft Evides in 2023 de inrichting van de hybride werkomgeving verder geoptimaliseerd, waardoor vanaf elke plek goed en veilig gewerkt kan worden. Zo is de samenwerking tussen kantoor en thuiswerkers verbeterd. En zijn steeds meer applicaties opgenomen in de cloud, waardoorde applicaties beter en sneller te gebruiken zijn en stabiel zijn.

Cybersecurity

Voor de instandhouding van de informatiebeveiliging vond vernieuwing plaats van de anti-virus software. Tevens is een nieuwe partner geselecteerd voor monitoring en detectie van kwetsbaarheden vanuit een Security Operations Center. Om onze weerbaarheid te testen en te vergroten werden diverse in- en externe audits (w.o. ILT) gehouden en trainingen gevolgd, waaronder een landelijke oefening (ISIDoor) en een awareness programma. Voor dataclassificatie is beleid geïntroduceerd en het wachtwoordbeleid is vernieuwd.

Aan de slag met data

Er is binnen Evides enorm veel data aanwezig in allerlei systemen en applicaties. Een belangrijk deel hiervan is ontsloten en beschikbaar in ons smart data platform voor data-analyses. Met behulp van Synapse Self Service BI kunnen medewerkers nu eigen analyses en rapporten maken. Dat was een lang gekoesterde wens van veel collega's. Nu dat mogelijk is, zet Evides een belangrijke volgende stap naar een data-gedreven waterbedrijf.

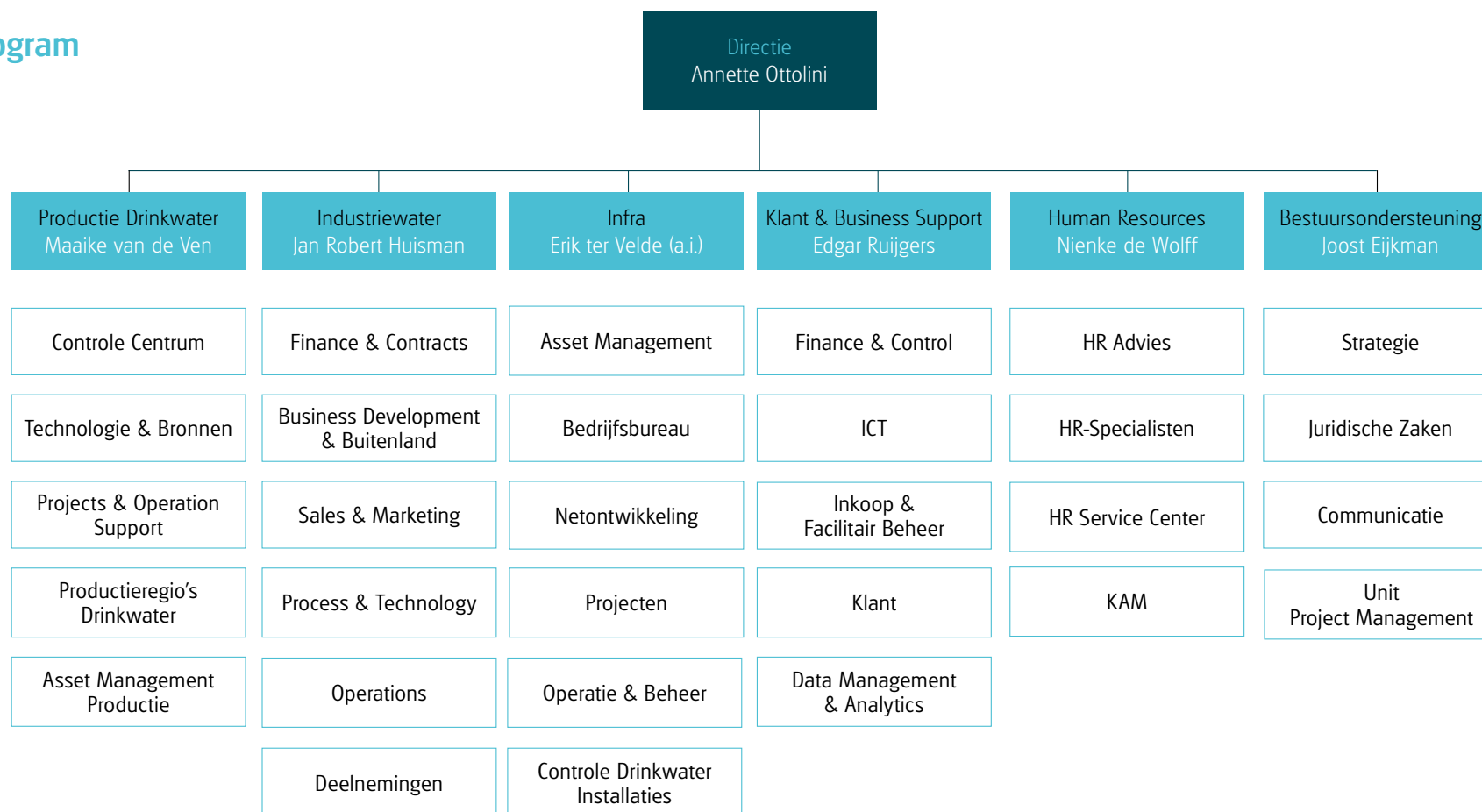
Recruitment met AI

Om met beperkte middelen goede resultaten te boeken, maakt Evides bij werving en selectie steeds meer gebruik van Artificial Intelligence (AI). AI helpt bijvoorbeeld bij het maken van aantrekkelijke vacatureteksten, het vinden van de beste kanalen en relevante vacaturesites voor een specifieke doelgroep, en het maken van functieprofielen. AI verhoogt daarmee de effectiviteit van het recruitmentproces. Evides gaat dus door met de inzet van AI en verkent steeds de nieuwe mogelijkheden.

Onze organisatie en koers

Organogram

Interne risicobeheersing- en controlesystemen

Door het bewust zijn van risico's in de bedrijfsvoering kan Evides Waterbedrijf mitigerende maatregelen nemen om te voorkomen dat deze risico's optreden. Mochten risico's zich toch voordoen dan heeft Evides Waterbedrijf maatregelen genomen om de impact te beperken. Op deze manier worden de negatieve gevolgen voor de bedrijfsvoering en bedrijfskosten zo veel als mogelijk geminimaliseerd. Het reduceren en beheersen van risico's staat, gezien het maatschappelijk belang van het waterbedrijf, hoog op de agenda bij Evides Waterbedrijf. Ook in 2023 heeft Evides Waterbedrijf verder geïnvesteerd in haar interne risicobeheersing- en controlesystemen. Zo is er in 2023 veel aandacht gegaan naar compliance management en zijn de prioritaire risico's nog steeds relevant:

1. Cybersecurity incident
2. Gebrek aan grondstoffen, bouw materiaal en chemicaliën
3. Ernstig ongeval
4. Personeelstekort
5. Non-compliance ten aanzien van biologische stabiliteit
6. Verscherpte normstelling PFAS

Aan de bedrijfsactiviteiten van Evides Waterbedrijf zijn risico's verbonden. De directie is verantwoordelijk voor de inrichting en effectieve werking van het interne risicobeheersing- en controlesysteem van Evides Waterbedrijf. Dit systeem is erop gericht:

- Steeds tijdig op de hoogte te zijn van de mate waarin Evides Waterbedrijf haar strategische, operationele en financiële doelstellingen bereikt;
- Een betrouwbare financiële verslaglegging te waarborgen;
- Te handelen in overeenstemming met de toepasselijke wet- en regelgeving.

Risicovrij ondernemen is niet mogelijk, maar Evides Waterbedrijf werkt aan een zo compleet mogelijk inzicht in de potentiële risico's, om op basis daarvan gedegen keuzes te maken ten behoeve van de continuïteit van de waterlevering en organisatie.

Systeem van interne risicobeheersing en controle

Met behulp van systemen van interne risicobeheersing en controle streeft Evides Waterbedrijf ernaar de kans op fouten, het nemen van verkeerde beslissingen en de confrontatie met onvoorziene omstandigheden zo veel mogelijk te beperken. Volledigheid valt hierbij echter niet te garanderen. Het is mogelijk dat Evides Waterbedrijf bloot komt te staan aan ongewenste gebeurtenissen die zich snel hebben ontwikkeld of waarvan de risico's anders zijn beoordeeld. Evides Waterbedrijf richt zich in haar risicobeheersing op preventie door aanvullende maatregelen te nemen om te voorkomen dat de ongewenste gebeurtenissen zich daadwerkelijk voordoen. Mocht dit toch het geval zijn, dan heeft Evides Waterbedrijf maatregelen genomen om de impact van de gebeurtenis te beperken. Geen enkel systeem van interne risicobeheersing en controle kan absolute zekerheid bieden tegen het niet realiseren van ondernemingsdoelstellingen. Het kan tevens niet alle onjuistheden, verlies, fraude en overtreding van wetten en regels geheel voorkomen. Evides Waterbedrijf is een organisatie waarin het sturen, elkaar aanspreken op verantwoordelijkheden en korte lijnen centraal staan. Dit vormt dan ook mede het hart van het risicobeheersing- en controlesysteem voor alle bedrijfsonderdelen. Belangrijke instrumenten in het kader van de interne risicobeheersing en controle van Evides Waterbedrijf zijn:

• Risicomanagement

Dit betreft de identificatie en analyse van de risico's alsmede de uitvoering en bewaking van de beheersingsmaatregelen die deze risico's verminderen. De directie en het directieteam (DT) zijn eindverantwoordelijk voor het risicomanagementproces binnen Evides Waterbedrijf. De lijnmanagers zijn verantwoordelijk voor het beheersen van de risico's.

• Planning & control cyclus

Evides Waterbedrijf werkt met een jaarlijkse meerjarenprognose en jaarbudgettering, halfjaarbericht, kwartaalrapportages (inclusief jaarprognoses en risicomanagement) en maandelijkse financiële en operationele managementrapportages. Daarnaast stelt Evides Waterbedrijf per kwartaal een treasury rapportage op ten behoeve van de directie en de Raad van Commissarissen (RvC). Er is een gestructureerd financieel maand- en jaarafsluitingsproces operationeel.

• Kwaliteits(management)systeem

Belangrijke elementen hierbij zijn kwaliteitssystemen voor de waterlevering, systemen voor de leveringszekerheid en veiligheid. Het drinkwatersysteem is opgebouwd volgens de leveringszekerheidsrichtlijnen zoals in de Drinkwaterwet zijn vastgelegd. Deze richtlijnen zorgen ervoor dat zowel in reguliere situaties als bij verstoringen de drinkwatervoorziening in stand blijft dan wel binnen de voorgeschreven termijnen hersteld is. Het asset managementproces borgt de balans tussen onderhoud & beheer en vervangingsinvesteringen voor een toekomstbestendige watervoorziening.

Het Leveringsplan is het overkoepelende document waarin de verschillende plannen met elkaar zijn verbonden, zoals Capaciteitsplan, Nooddrinkwaterplan, Verstoringrisicoanalyse en de Leveringszekerheidsanalyses.

• Beveiliging en crisisbeheersing

Ondersteunend aan de maatregelen die de fysieke waterlevering borgen, bevat het Leveringsplan – naast de eerdere genoemde onderwerpen – ook deelplannen met betrekking tot beveiliging en crisisbeheersing, zoals Crisisorganisatieplan, Crisiscommunicatieplan en Beveiligingsplan. Daarnaast heeft Evides Waterbedrijf maatregelen getroffen, zoals crisisorganisatie, -procedure, -trainingen, -trainingsevaluaties en personeelsselectiebeleid (onder andere screening inclusief verklaringen omtrent gedrag).

• Overig

Naast bovenstaande instrumenten, heeft Evides verschillende aanvullende beleidsdocumenten en regelingen die bijdragen aan de interne risicobeheersing en controle. Dit betreft het integriteitsbeleid, een gedragscode en de huisregels, een klokkenluidersregeling, een treasury statuut, een tax-control framework, een financial-control framework en een fraude framework. Deze worden verplicht gevolgd.

Om de beoogde werking van de controlemechanismen te toetsen, voert Evides regelmatig interne controles uit op essentiële onderdelen hiervan. De directie rapporteert en legt verantwoording af over de opzet, het bestaan en de effectieve werking van het interne risicobeheersing- en controlesysteem aan de auditcommissie en de RvC. Ook de externe accountant rapporteert haar bevindingen in de jaarlijkse management letter en het accountantsverslag aan de directie, auditcommissie en RvC. Evides Waterbedrijf rapporteert periodiek over de opvolging van de aanbevelingen van de externe accountant aan de auditcommissie. Op basis van de door haar uitgevoerde evaluatie is de directie van Evides Waterbedrijf van oordeel dat het risicobeheersing- en controlesysteem ten aanzien van de financiële verslagleggingsrisico's gedurende 2023 naar behoren heeft gefunctioneerd en een redelijke mate van zekerheid verschaft dat de jaarrekening 2023 geen materiële onjuistheden bevat. De directie van Evides Waterbedrijf blijft zich ook in 2024 inzetten voor een verdere versterking en professionalisering van haar interne risicobeheersing- en controlesysteem.

Ondernemingsrisico's

Risico's nemen is onlosmakelijk verbonden met ondernemen en het uitvoering geven aan de strategie. De mate waarin risico's verantwoord worden geacht, houdt nauw verband met de aard en omvang van het specifieke risico. Ons risicobeheersingssysteem stelt Evides in staat om ondernemingsrisico's beheerst te nemen, actief te volgen en daar waar nodig passend actie te nemen. In 2023 zijn de prioritaire risico's nog steeds relevant en is ten opzichte van voorgaand jaar voortgang geboekt op het terugdringen van de belangrijkste ondernemingsrisico's, die hieronder worden toegelicht.

Bedrijfsbrede risico's Operationele risico's

Risico van toenemende cyberdreiging

De aandacht voor ICT-beveiliging is groot, zeker gezien de toenemende dreiging van cyberaanvallen. De overheid heeft de drinkwatersector tot Top-vitaal bestempeld, waarmee het belang van informatiebeveiliging wordt onderstreept. Onvoldoende bescherming tegen cyberaanvallen kan tot grote (financiële) schade leiden. Daarnaast is er het risico dat persoonsgegevens op straat komen te liggen, wat kan leiden tot een afnemend vertrouwen in Evides Waterbedrijf vanuit klanten, partners en medewerkers.

Beheersmaatregelen

In voorgaande jaren hebben wij veel vooruitgang geboekt op het gebied van cyberveiligheid. Door de voortdurende ontwikkeling van de dreiging op dit gebied, blijft dit onderwerp continue aandacht vragen. In 2023 is o.a. een awareness-programma uitgevoerd, heeft PEN-testing plaatsgevonden en zijn crisisoefeningen gehouden met als thema cybersecurity, inclusief deelname aan de landelijke cyberoefening Isidoor IV georganiseerd door het Nationaal Cyber Security Centre (NCSC). Daarnaast zijn diverse technologieën toegepast en/of uitgerold om Evides Waterbedrijf nog beter te beschermen tegen cyberaanvallen en datalekken waaronder Extended Detection & Respons (XDR), Data Leakage Prevention (DLP), Security Information & Event Management (SIEM) en een Security Operations Center-oplossing (SOC).

Nadat de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) eind 2021 een eerste en verkennende inspectie heeft gehouden om inzicht te verkrijgen in de mate waarin Evides aan de Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen (Wbni) voldoet, heeft in september 2023 een vervolgonderzoek plaatsgevonden. De scope van dit onderzoek betrof 'Detectie en respons'. De rapportage is positief van toon en de bevindingen van ILT bieden aanknopingspunten voor een verdere versterking van de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen.

Risico van een gebrek aan grondstoffen, bouwmaterialen en chemicaliën

Er is sprake van een mondiale schaarste als gevolg van diverse langdurige knelpunten:

- Logistieke problemen in toeleveringsketens;
- Een tekortschietende mondiale halfgeleider-productie-capaciteit;
- Sterk stijgende kosten en verkoopprijzen vanwege schaarste aan o.a. materiaal, energie en personeel;
- Geopolitieke spanningen.

Daarnaast dragen lokaal het wegvallen van de productie door onderhoudstops, stakingen en/of ketenafhankelijkheden bij aan dit risico. Gevolg hiervan is het risico van het niet meer kunnen voortzetten of vertragen van projecten en operaties, met mogelijke consequenties voor onder meer waterkwaliteit en tarieven.

Beheersmaatregelen

In 2023 is wederom bijzondere aandacht uitgegaan naar (de beheersbaarheid van) prijsstijgingen en het omgaan met schaarste, door bijvoorbeeld het prioriteren van leidingprojecten en het toepassen van alternatieve grondstoffen.

Risico van een ernstig ongeval

Er zijn nog steeds ongevallen met persoonlijk letsel, dus we werken nog niet veilig genoeg. De oorzaak daarvan kan gelegen zijn in techniek, organisatie en gedrag.

Beheersmaatregelen

Het plan van aanpak voor het prioritair risico van een ernstig ongeval is vastgesteld en wordt uitgerold. Er zijn onder andere workshops verzorgd met als leidend thema “samen denken, doen, leren”. Er wordt gewerkt aan een plan van aanpak op basis van de gap analyse Safety Culture Ladder trede 4. Verder is er veel aandacht voor de samenwerking met de aannemers.

Risico van personeelstekort

Het niet beschikken over geschikte medewerkers vormt een belangrijk en bedrijfsbreed ondernemingsrisico, doordat het werven en behouden van medewerkers een uitdaging is in een (verder) krimpende arbeidsmarkt.

Beheersmaatregelen

Het plan van aanpak voor het prioritair risico personeelstekort is in 2023 verder uitgerold. Eind 2022 is een extra recruiter aangetrokken om Werving en Selectie te versterken. Hierdoor is meer ruimte ontstaan om nog gericht en actiever te werven op kandidaten, de werving en selectie nog strategischer aan te pakken en zo het verschil te maken. Zo is er aandacht geweest voor het samenwerken en aantrekkelijk maken van de drinkwatersector, door het samenbrengen van en samenwerken door de recruiters van de verschillende waterbedrijven. Ook zijn de leidinggevenden en medewerkers ingezet als ambassadeurs om via LinkedIn als aantrekkelijk werkgever zichtbaar te zijn. Op die manier bereikten we veel geschikte kandidaten waardoor we nieuwe collega's hebben kunnen aannemen.

In het plan van aanpak wordt nu veel aandacht gegeven aan binden en boeien. Hiertoe zijn een aantal datasets bestudeerd om te kijken of deze nieuwe inzichten en richting kunnen geven. Op basis daarvan kunnen we onze inspanningen zo gericht, en daarmee efficiënt mogelijk inzetten. Daarnaast zijn leidinggevenden ondersteund in het op een goede wijze coachend aansturen van hun team.

Risico van ontoereikende projectbeheersing

Omdat Evides Waterbedrijf veel leidingen en installaties voor zowel eigen gebruik als voor derden realiseert, is de kwaliteit van projectbeheersing een belangrijk aandachtspunt. Onvolgende projectbeheersing kan onder andere leiden tot verlieslatende projecten en tot deadline- en budgetoverschrijdingen.

Beheersmaatregelen

Voor de projectbesturing maakt Evides Waterbedrijf gebruik van een projectmanagementsysteem, en voor de risico-beheersing bij de uitvoering van projecten is een project-risicomanagementsysteem operationeel. Daarnaast is er een rapportagesysteem in gebruik dat de kwaliteit van de projectbewaking volgt. Bij belangrijke projecten worden vooraf en tijdens de uitvoering integrale risicoanalyses uitgevoerd en worden quality assurance en control maatregelen getroffen. In 2023 zijn verbeteracties geïmplementeerd ten aanzien van de verdere versterking van de kostenbeheersing bij het realiseren van projecten.

Financiële risico's

Financieringsrisico

Gezien de aard van de activiteiten is Evides Waterbedrijf in grote mate afhankelijk van financiering. Zowel de economische ontwikkelingen als nieuwe wet- en regelgeving kunnen van invloed zijn op de beschikbaarheid en de kosten van de financiering.

Beheersmaatregelen

De treasurer van Evides Waterbedrijf verzorgt het krediet-risicobeheer. Deze stelt een treasury jaarplan voor aan de treasury commissie. De directie en de RvC bekrachtigen dit plan. In het treasury jaarplan voor 2023 is in het bijzonder aandacht besteed aan beleid en maatregelen ter vermindering van beschikbaarheidsrisico's. Gestuurd is op een verdere diversificatie van de lening portefeuille door onder andere een evenwichtige verdeling van de financiering bij bestaande

(bank)relaties. Daarnaast heeft in 2023 bijsturing plaatsgevonden naar aanleiding van de inverse yield curve die in 2023 is ontstaan, waarbij de lange rente onder het niveau van de korte rente is gekomen.

De treasurer rapporteert elk kwartaal aan de treasury commissie, directie en auditcommissie over de voortgang van het treasurybeleid. Vanwege het belang van de leveringszekerheid ligt de nadruk van dit beleid primair op de beschikbaarheid van krediet. Voor de toelichting op de overige financiële risico's wordt verwezen naar de paragraaf financiële risico's in de toelichting op de geconsolideerde balans.

Fraude- en integriteitsrisico

Onze stakeholders verwachten dat Evides Waterbedrijf integer is. Evides Waterbedrijf streeft er dan ook naar om het fraude- en integriteitsrisico zoveel mogelijk te reduceren. Fraude kan echter in iedere organisatie voorkomen en is vaak gebaseerd op een samenloop van omstandigheden die ertoe kunnen leiden dat waarden van de onderneming onrechtmatig worden onttrokken en/of misleiding ten aanzien van de verslaglegging plaatsvindt.

Beheersmaatregelen

Om medewerkers te ondersteunen in het integer handelen en het maken van de juiste keuzes, beschikt Evides Waterbedrijf over een gedragscode integriteit. Hiermee wil Evides Waterbedrijf het besef van integer handelen bij de medewerkers verder vergroten. De gedragscode vat de reeds bestaande regelingen, richtlijnen en instructies samen en geeft richting aan integer handelen, uitgaand van gezond verstand. Regelmatig worden audits uitgevoerd en, voor zover van toepassing, worden beheersmaatregelen verder aangescherpt. Nieuwe medewerkers dienen voor indiensttreding een verklaring omtrent gedrag (VOG) te overhandigen. In aanvulling hierop is sinds 2020 een nieuw screeningsbeleid ingevoerd om de weerbaarheid tegen interne wrekers op orde te hebben.

Financiële verslaggeving risico's

Risico ten aanzien van de onafhankelijkheid van de externe accountant

De externe accountant rapporteert de bevindingen in de jaarlijkse management letter en het accountantsverslag aan de directie, auditcommissie en RvC. Evides Waterbedrijf rapporteert periodiek over de opvolging van de aanbevelingen van de externe accountant aan de auditcommissie. Veelal is de relatie tussen accountant en onderneming langdurig van aard waarbij het risico bestaat dat de accountant te nauw betrokken wordt bij de onderneming en daarmee mogelijk zijn onafhankelijkheid die nodig is voor een goede uitvoering van zijn controlerende en adviserende taak deels verliest.

Beheersmaatregelen

Om onafhankelijkheid van de externe accountant te borgen heeft Evides Waterbedrijf ervoor gekozen om de jaarrekeningcontrole met ingang van het boekjaar 2021 opnieuw aan te besteden. De aanbesteding heeft geresulteerd in een herbenoeming van Deloitte Accountants door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in mei 2021. Hierbij is specifieke aandacht besteed aan de onafhankelijkheid van Deloitte Accountants aangezien het een herbenoeming betreft. Roulatie op sleutelposities binnen het audit team heeft tijdig plaatsgevonden.

Risico ten aanzien van de economische levensduur van vaste activa

De afschrijvingstermijnen van vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur. In 2023 is gestart met een herijking van de toegepaste afschrijvingstermijnen. Op basis van informatie over de vervanging van leidingen en watermeters uit het verleden, komt naar voren dat leidingen gemiddeld een gebruiksduur kennen van langer dan 30 jaar terwijl de watermeters een kortere gebruiksduur kennen dan 30 jaar. De volgende feiten en omstandigheden hebben impact op de te maken schatting van de gebruiksduur in de toekomst en daarmee de schattingswijziging:

- Impact van energietransitie 'in de grond'. De omvang van de energietransitie en de doelstelling dit voor 2050 gere-

liseerd te hebben, leiden tot een toename van werkzaamheden voor drinkwaterbedrijven en het vervroegen van vervangingsinvesteringen;

- Besluit tot vervangen van analoge meters naar slimme digitale meters, waarover het besluit in boekjaar 2024 plaatsvindt.

Op basis van bovenstaande kan op dit moment nog geen betrouwbare schatting worden gemaakt of de afschrijvingstermijnen dienen te worden herzien. Als gevolg daarvan is ervoor geopteerd om de afschrijvingstermijn consistent te houden aan voorgaande jaren.

Beheersmaatregelen

In 2024 zal het onderzoek naar de afschrijvingstermijnen worden voortgezet en zullen onzekerheden zoveel mogelijk worden gemitigeerd. De uitkomsten hiervan zullen, voor zover van toepassing, tot uitdrukking worden gebracht in respectievelijk de begroting en de jaarrekening 2025.

Risico ten aanzien van de allocatie van resultaten inzake DBFO-projecten

Projecten die zijn overeengekomen of gewijzigd vanaf 1 januari 2022 voor de constructie van een actief zoals waterinstallaties o.a. op basis van zogenoemde DBFO (Design, Build, Finance, Operate) contracten worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectopbrengsten (zijnde de gerealiseerde projectkosten vermeerderd met de toegerekende winst op basis van de voortgang van de prestaties dan wel verminderd met het volledig verwachte verlies) verminderd met de gedeclareerde termijnen. Een onjuiste toepassing van de percentage- of completion-methode en/of allocatie van opbrengsten aan de verschillende deelprestaties kunnen ertoe leiden dat resultaten aan onjuiste boekjaren worden toegerekend.

Beheersmaatregelen

Door het gericht versterken van ons projectmanagementsysteem en projectbeheersing in relatie tot toepassing van de percentage- of completion-methode alsmede het regelmatig evalueren en zoveel mogelijk objectiveren van schattingen die noodzakelijk zijn voor de allocatie van opbrengsten aan

de verschillende deelprestaties, borgen wij een juiste allocatie van resultaten aan de verschillende boekjaren.

Wet- en regelgeving risico's

Risico van non-compliance wetgeving

Evides Waterbedrijf wordt als waterbedrijf geconfronteerd met een veelheid aan wet- en regelgeving. Mede gelet op haar maatschappelijke verantwoordelijkheid hecht Evides Waterbedrijf er groot belang aan om alle relevante wet- en regelgeving aantoonbaar na te leven met bijzondere aandacht voor de verplichtingen die voortvloeien uit de Drinkwaterwet. Dit vraagt om borging van de betreffende wet- en regelgeving binnen Evides Waterbedrijf.

Beheersmaatregelen

Het compliance managementsysteem is ingebed in de algemene kwaliteitszorgsystematiek binnen Evides Waterbedrijf. Zo is compliance opgenomen in de beleidsverklaring van het kwaliteitszorg managementsysteem. Tevens maakt compliance onderdeel uit van de visie van Evides Waterbedrijf en de gedragscode integriteit. De rol van Compliance Officer is in het directieteam belegd. In 2022 is een compliance coördinator geworven. Onder leiding van de compliance coördinator is middels interviews in 2023 een compliance control framework opgesteld. In 2024 zal verdere invulling gegeven worden aan de compliance rapportage per rechtsgebied.

Drinkwater risico's

Wet- en regelgeving risico's

Risico ten aanzien van naleving regulering van drinkwatertarieven

De *Drinkwaterwet* voorziet, ter bescherming van de gebonden consument, in het toezicht op een transparante tariefopbouw alsmede een verantwoording ten aanzien van het met de wettelijke activiteiten gerealiseerde rendement ten opzichte van het wettelijk maximaal toegestane rendement.

Beheersmaatregelen

Naar aanleiding van afstemming met ILT en ACM zijn in voorgaande jaren diverse initiatieven opgepakt om te kunnen voorzien in een verbeterd inzicht in de opbouw en allocatie van kosten aan de tarieven. Voorgaande heeft onder andere geleid tot diverse verbeteringen in de jaarlijkse rapportage tariefopbouw en de toelichting daarop. De rapportage tariefopbouw 2023 is conform de wettelijke regeling eind 2022 gerapporteerd aan ILT. In 2022 is bepaald dat toetsing nog eenmaal in de twee jaar zal plaatsvinden hetgeen in 2024 weer zal gebeuren.

Risico van non-compliance t.a.v. biologische stabiliteit

Een risico is dat de biologische stabiliteit van het drinkwater niet voldoende is, wat kan leiden tot teveel nagroei in het leidingnet. Dit uit zich o.a. in overschrijdingen van de wettelijke Aeromonas-norm.

Beheersmaatregelen

Om de levering van biologisch stabiel water te borgen, vinden diverse onderzoeken plaats bij de bekkens, zuiveringen en in het leidingnet. Zo vindt er in de Hoeksche Waard nabehandeling plaats met ultrafiltratie (UF). In 2023 is voor nader onderzoek de UF-installatie omgebouwd naar dichtere membranen. De eerste resultaten van de dichtere UF-membranen laten zien dat de biologische stabiliteit van het geproduceerde drinkwater beperkt toeneemt en dat er marginaal meer voedingsstoffen uit het water worden verwijderd.

In 2023 zijn tevens nulmetingen bij Vrijeban en in Delft gestart. In 2024 wordt op deze locatie het effect van een uitbedrijf-name van een redundante transportleiding op de biologische stabiliteit getoetst. Hierdoor wordt inzicht verkregen in optimalisaties die in het leidingnet kunnen worden uitgevoerd ten behoeve van de biologische stabiliteit van het drinkwater.

Risico van verscherpte normstelling PFAS - investeringsopgave zuiveringen

Evides is voor de drinkwatervoorziening grotendeels afhankelijk van oppervlaktewater uit de Maas en heeft niet de mogelijkheid om op korte termijn van winningsbron te veranderen. Dit betekent dat Evides wordt geconfronteerd met de aanwezigheid van PFAS in het ruwe water dat wordt gebruikt voor de productie van drinkwater.

De huidige gehalten aan PFAS in zowel ruwwaterbron als geleverd drinkwater zijn hoger dan de afgeleide richtwaarde. Concreet kan de mogelijke aanscherping van de normstelling voor PFAS in het afgeleverde drinkwater leiden tot een enorme opgave voor Evides qua zuiveringsinspanning en investeringen.

Beheersmaatregelen

Evides Waterbedrijf heeft samen met de andere drinkwaterbedrijven een collectief handelingsperspectief met betrekking tot PFAS opgesteld. In eerste instantie zetten wij in op een integrale bronaanpak op nationaal en Europees niveau, door een totaalverbod op PFAS en het met elkaar toewerken naar geleidelijke verlaging van de totale inname van PFAS via voedsel, verpakkingen, kleding, lucht en (drink)water. Daarnaast is met het ministerie van I&W afgesproken dat de drinkwaterbedrijven gedurende één jaar metingen gaan doen naar de aanwezigheid van PFAS conform de nieuwe analysetechniek. Het handelingsperspectief van Evides om PFAS te verwijderen uit drinkwater focust zich met name op het aanpassen (finetunen) van de huidige zuiveringsprocessen waarbij onder meer nader onderzoek wordt gedaan naar de mogelijkheden van actief-kool (vaker regenereren). Daarnaast voert Evides ook onderzoek uit naar de inzet van aanvullende zuiveringsmethoden waarbij tevens wordt gekeken hoe met de reststromen (PFAS-concentraat) moet worden omgegaan.

Industriewater risico's Financiële risico's

Kredietrisico

In tegenstelling tot de drinkwateractiviteiten zijn de industriewateractiviteiten niet gereguleerd en bestaat niet de zekerheid dat alle (begrote) bedrijfskosten in de tarieven tot uitdrukking kunnen worden gebracht. Dit betreft in het bijzonder kosten die kunnen voortvloeien uit wanbetaling.

Beheersmaatregelen

Voorafgaand aan het aangaan van industriewatercontracten (en vervolgens tenminste jaarlijks) wordt de kredietwaardigheid van de wederpartijen beoordeeld. Hierbij maakt EIW onder andere gebruik van kredietrisicorapporten van derde partijen. Voorts ligt het juridisch eigendom van de installaties gedurende de contractperiode in beginsel bij EIW.

Corporate Governance

Evides Waterbedrijf is een naamloze vennootschap die voor 50% eigendom is van B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides (met als aandeelhouders 15 gemeenten in Zuid-Holland Zuid) en voor 50% van GBE Aqua B.V. (met als aandeelhouders de provincie Zeeland, 13 Zeeuwse gemeenten, 2 Brabantse gemeenten en 1 Zuid-Hollandse gemeente). B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides en GBE Aqua B.V. zijn zogenoemde zuivere holding vennootschappen en hebben enkel tot doel “het houden en beheren van aandelen in Evides Waterbedrijf en het uitoefenen van stemrecht daarop ten behoeve van de aandeelhouders”.

Het bestuur van Evides Waterbedrijf, de directie, bestaat uit één algemeen directeur, die belast is met en verantwoordelijk is voor het besturen van de onderneming. Hierover wordt verantwoording afgelegd aan de Raad van Commissarissen (RvC) en de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA).

De algemeen directeur werkt samen met een directieteam (DT) dat functioneert als een zogenoemde executive committee in de zin van de Nederlandse Corporate Governance Code. Het DT bestaat uit de eerstelijnsmanagers van de zes bedrijfsonderdelen van Evides Waterbedrijf, die aan de besluitvorming van de vennootschap bijdragen vanuit een integrale visie in een cultuur van openheid en transparantie. Deze werkwijze draagt bij aan een effectief en efficiënt bestuur van Evides Waterbedrijf en haar dochtermaatschappijen, met draagvlak en snelheid en bevordert een goede informatievoorziening. Meerdere keren per jaar zijn er contactmomenten tussen de leden van het DT en de RvC.

De RvC bestaat uit vijf onafhankelijke leden, die worden benoemd door de AvA. De RvC heeft een auditcommissie, een remuneratiecommissie en een ad hoc selectie- en benoemingscommissie.

Voor een evenwichtige samenstelling tussen mannen en vrouwen binnen Evides is voor de top van het bedrijf – bestaande uit de algemeen directeur tezamen met het

DT (tezamen: het Directie-DT) – en de RvC het streefcijfer vastgesteld dat minimaal 40% zal bestaan uit vrouwen en minimaal 40% uit mannen. Per 31 december 2023 bestaat het Directie-DT uit drie vrouwen en vier mannen en de RvC uit twee vrouwen en drie mannen. Evides voldoet daarmee aan het vastgestelde streefcijfer.

Vanwege de Drinkwaterwet past Evides Waterbedrijf een gemitigeerd structuurregime toe en wordt een aantal belangrijke besluiten genomen door de AvA, zoals de vaststelling van de drinkwatertarieven. Ook de benoeming, het ontslag en het bezoldigingsbeleid van de directie van Evides Waterbedrijf is voorbehouden aan de AvA. De RvC regelt de concrete bezoldiging en arbeidsvoorwaarden van de directie.

Evides Waterbedrijf volgt – als onderneming met een belangrijke maatschappelijke taak – op vrijwillige basis de uitgangspunten en ‘best practices’ van de Nederlandse Corporate Governance Code (de Code). Evides Waterbedrijf geeft hiermee intern en naar buiten toe duidelijkheid en openheid over haar governance en wijze van bedrijfsvoering.

Conform het principe ‘pas toe of leg uit’ wijkt Evides Waterbedrijf op de volgende punten af van de Code:

- De regels die expliciet geschreven zijn voor beursgenoteerde ondernemingen worden niet toegepast;
- De algemeen directeur van Evides Waterbedrijf is benoemd voor onbepaalde tijd. Dit hangt samen met de omvang van de onderneming en de bezoldiging van de algemeen directeur;
- Evides Waterbedrijf heeft in verband met de aard en omvang van de onderneming geen interne auditor aangesteld met instemming van de RvC op advies van de auditcommissie;
- De website van Evides Waterbedrijf fungeert niet als communicatiemiddel met haar aandeelhouders, omdat er sprake is van een rechtstreekse aandeelhoudersrelatie en informatievoorziening;
- Voor de bezoldiging wordt de ‘Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector’ (WNT) gevolgd.

NB. Eind december 2022 is de Code geactualiseerd. Evides Waterbedrijf legt voor het boekjaar 2023 nog verantwoording af op basis van de Code van Commissie Van Maanen. Per 1 januari 2024 zal Evides Waterbedrijf de geactualiseerde versie van de Code van Commissie Van der Meer Mohr toepassen. Daartoe zijn in 2023 de corporate reglementen van Evides Waterbedrijf in lijn gebracht met de geactualiseerde Code en vastgesteld door de RvB respectievelijk RvC. In november 2023 zijn de geactualiseerde corporate reglementen ter kennisname voorgelegd aan de AvA.

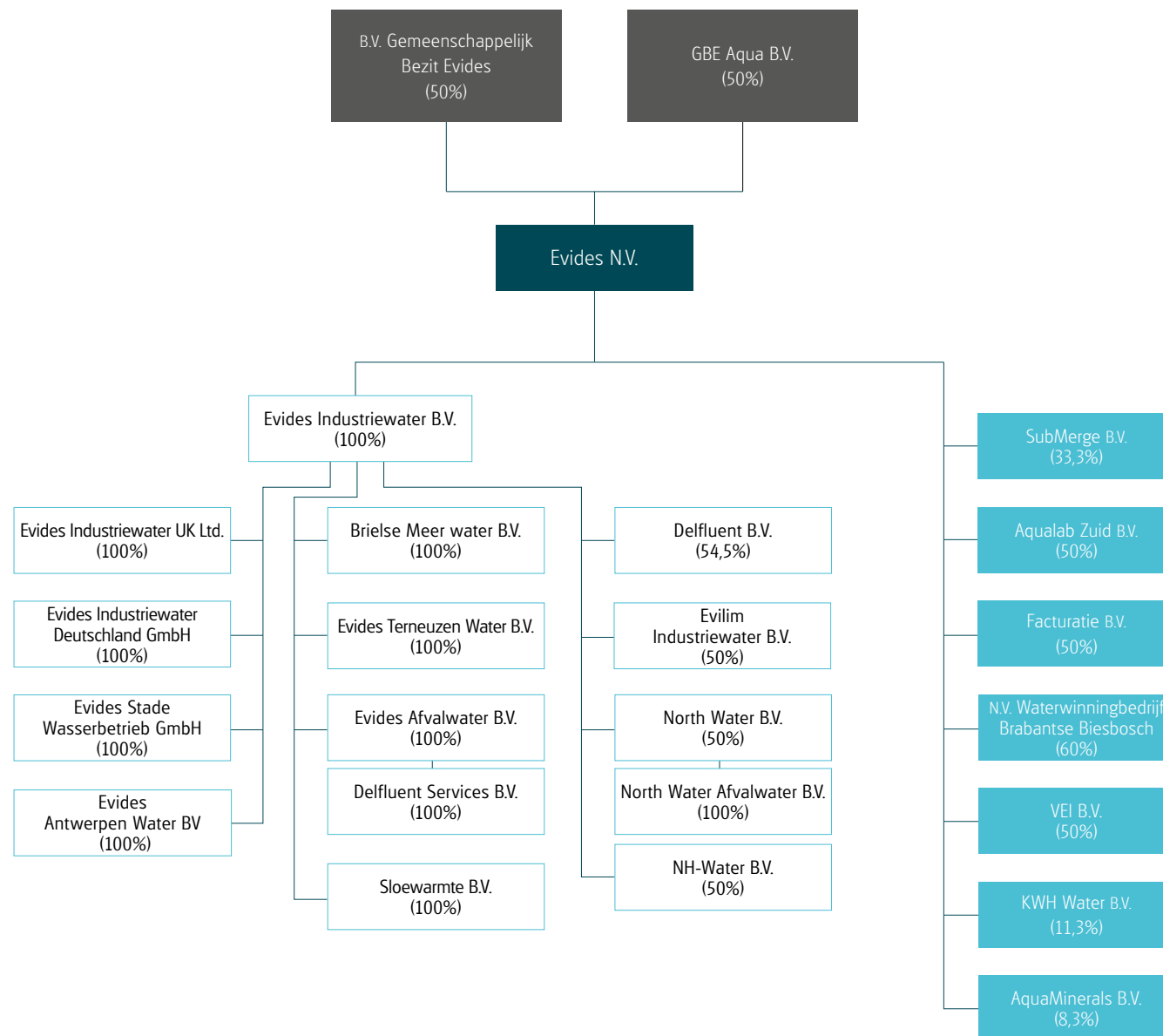
Deelnemingen

Evides N.V., met als formele handelsnaam Evides Waterbedrijf, is het drinkwaterbedrijf binnen de groep van vennootschappen en als zodanig is aan haar het wettelijke distributiegebied toegewezen. Zij staat aan het hoofd van de groep van Evides Waterbedrijf. De groep heeft diverse vestigingen in Nederland. Het hoofdkantoor staat in Rotterdam.

Evides N.V. voert (samen met diverse dochtermaatschappijen en deelnemingen) de activiteiten uit die te maken hebben met winning, productie en levering van drinkwater.

Evides Industriewater B.V. – een 100% dochtermaatschappij van Evides N.V. – richt zich (samen met haar deelnemingen en dochtermaatschappijen) op de winning, productie en levering van industriewater en de zuivering van afvalwater.

In het structuurschema is de groep van vennootschappen van Evides Waterbedrijf per 31 december 2023 in beeld gebracht. Een toelichting op de deelnemingen staat op de volgende pagina's:

Deelnemingen Evides N.V.

Evides N.V. houdt – naast haar 100% belang in Evides Industrierwater B.V. – een rechtstreeks aandelenbelang in de volgende deelnemingen:

Aqualab Zuid B.V.

Aqualab Zuid B.V. is een geaccrediteerd laboratorium dat wateranalyses uitvoert ten behoeve van haar aandeelhouders en externe klanten. Aqualab Zuid B.V. is voor 50% in handen van Evides N.V., voor 32,5% van Brabant Water N.V. en voor 17,5% van N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg.

AquaMinerals B.V.

AquaMinerals B.V. is opgericht door de Nederlandse drinkwaterbedrijven om gezamenlijk reststoffen her te bestemmen. Inmiddels kunnen ook waterschappen en buitenlandse drinkwaterbedrijven toetreden in verband met de herbestemming van hun reststoffen. Evides N.V. houdt een aandelenbelang van 8,3% in AquaMinerals B.V.

Facturatie B.V.

Met drinkwaterbedrijf Vitens N.V. neemt Evides N.V. op 50/50%-basis deel aan deze joint venture. Facturatie B.V. richt zich op het factureren en incasseren van watergelden bij huishoudelijke en kleinzakelijke drinkwaterklanten. Deze deelneming is te beschouwen als een cost center en kent geen winsttoegmerk.

N.V. Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch (WBB)

WBB is eigenaar van de spaarbekkens in de Biesbosch waarin de voorzuivering van Maaswater plaatsvindt, waarna het wordt getransporteerd naar de zuiveringsinstallaties van Evides N.V.

Dit water vormt de belangrijkste bron voor drink- en industrie-water in het leveringsgebied van Evides. Evides N.V. is veruit de grootste afnemer (97%) en verzorgt de exploitatie van WBB op basis van een langjarig contract. WBB is voor 60% in handen van Evides N.V. en voor 40% van Brabant Water N.V. Deze deelneming is te beschouwen als een cost center en kent geen winsttoegmerk.

VEI B.V.

VEI B.V. richt zich op de verwerving en uitvoering van internationale projecten voor de overdracht van kennis en kunde van drinkwaterprocessen. Op deze manier levert Evides Waterbedrijf een bijdrage aan de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Deze joint venture met Vitens N.V. is te beschouwen als een cost center en kent geen winsttoegmerk.

KWH Water B.V.

Via KWH Water B.V. heeft Evides N.V. toegang tot onderzoeken en ontwikkelingen op het gebied van (drink)water, die voornamelijk in Vewin-verband worden opgedragen. Vewin is de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland. Evides N.V. houdt 11,3% van de aandelen in KWH Water B.V.

SubMerge B.V.

SubMerge B.V. is een initiatief van drie drinkwaterbedrijven ter ontwikkeling van een autonome in-pipe inspectierobot voor het autonoom observeren van de toestand van het Nederlandse drinkwaterdistributienet. SubMerge B.V. is een joint venture tussen Evides N.V. (33,33%), Vitens N.V. (33,33%) en Brabant Water N.V. (33,33%).

Deelnemingen Evides Industrierwater B.V.

Evides Industrierwater B.V. is aandeelhouder van:

Brielse Meer water B.V.

Het water uit het Brielse Meer dat via Brielse Meer water B.V. beschikbaar komt, vormt een belangrijke bron voor de industriewatervoorziening in het Rotterdamse havengebied. Evides Industrierwater B.V. is 100% eigenaar van deze vennootschap.

Delfluent B.V. (DBV)

Het consortium Delfluent B.V. heeft van het Hoogheemraadschap van Delfland het DBFO-contract (ontwerpen, bouwen, financieren en exploiteren) verworven voor de bouw van de afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) Harnaschpolder, het aanpassen van de bestaande AWZI Houtrust en het exploiteren van beide AWZI's met bijbehorende transportstelsels

voor een periode van 30 jaar (tot en met 2033). De aandelen in Delfluent B.V. worden gehouden door Evides Industrierwater B.V. (54,5%), DIF Infra Yield 1 Finance B.V. (35,5%) en Strukton Finance B.V. (10%).

Delfluent Services B.V. (DSBV)

De exploitatiemaatschappij DSBV beheert de AWZI's Harnaschpolder en Houtrust en heeft in dit kader van Delfluent B.V. een onderhoudscontract verkregen met een looptijd van 30 jaar (tot en met 2033). Evides Afvalwater B.V. is 100% eigenaar van deze vennootschap.

Evides Afvalwater B.V.

Evides Afvalwater B.V. zuivert het afvalwater van klanten die zijn aangesloten op AWZI Sloe, AWZI Schiphol, de Centrale Afvalwaterzuivering Botlek (CAB) en de AWZI Food Hub. Evides Industrierwater B.V. is 100% eigenaar van deze vennootschap.

Evides Terneuzen Water B.V.

Evides Terneuzen Water B.V. is eigenaar van verschillende industriële waterinstallaties in Terneuzen waarmee industrie-water wordt geleverd. Evides Industrierwater B.V. is 100% eigenaar van deze vennootschap.

Evilim Industrierwater B.V.

Evides Industrierwater B.V. werkt samen met de N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg in de joint venture Evilim Industrierwater B.V. die zich inzet voor het verwerven en exploiteren van projecten op de markt van proces- en afvalwater in het zuiden van Nederland. Evides Industrierwater B.V. participeert voor 50% in Evilim Industrierwater B.V.

NH-Water B.V.

Evides Industrierwater B.V. werkt samen met N.V. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland in de joint venture NH-Water B.V. die zich inzet voor het verzorgen, ontwikkelen en uitvoeren van industriële (afval)waterprojecten en/of -activiteiten in de provincie Noord-Holland. Evides Industrierwater B.V. participeert voor 50% in NH-Water B.V.

North Water B.V.

Evides Industriewater B.V. werkt samen met N.V. Waterbedrijf Groningen in de joint venture North Water B.V. die zich inzet voor het verwerven en exploiteren van projecten en activiteiten op de markt van industrieel water en afvalwater in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe. Evides Industriewater B.V. participeert voor 50% in North Water B.V.

North Water Afvalwater B.V.

North Water B.V. heeft een 100% dochtervennootschap: North Water Afvalwater B.V.; deze vennootschap richt zich specifiek op het realiseren en exploiteren van afvalwaterzuiveringsinstallaties in de noordelijke provincies.

Sloewarmte B.V.

Deze deelneming heeft als doel het ontwikkelen van een duurzame restwarmtekoppeling rond Vlissingen. Evides Industriewater B.V. is 100% eigenaar van deze vennootschap.

Overige dochterondernemingen

Ten behoeve van de buitenlandse industriewaterprojecten beschikt Evides Industriewater B.V. over de volgende 100% dochterondernemingen:

- Evides Industriewater Deutschland GmbH
- Evides Stade Wasserbetrieb GmbH
- Evides Industriewater UK Ltd
- Evides Antwerpen Water BV

Minderheidsdeelnemingen

Van de hiervoor beschreven deelnemingen zijn de volgende deelnemingen niet geconsolideerd in de geconsolideerde jaarrekening van Evides N.V. omdat zij geen overheersende/ beslissende zeggenschap kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van deze deelnemingen. Zodoende zijn deelnemingen opgenomen onder de post financiële vaste activa (bedragen in € miljoenen):

Vennootschap	Deelnemingspercentage	Waarderingsgrondslag	Waarde per 2023	Waarde per 2022
Delfluent B.V.	54,5%	Vermogensmutatiemethode	0,0	0,0
Evilim Industriewater B.V.	50,0%	Vermogensmutatiemethode	1,3	1,1
North Water B.V.	50,0%	Vermogensmutatiemethode	22,6	21,6
VEI B.V.	50,0%	Vermogensmutatiemethode	0,9	0,8
Facturatie B.V.	50,0%	Vermogensmutatiemethode	1,8	1,9
Aqualab Zuid B.V.	50,0%	Vermogensmutatiemethode	1,4	1,8
Aqua Minerals B.V.	8,3%	Verrijgingsprijs	0,1	0,1
KWH Water B.V.	11,3%	Verrijgingsprijs	1,4	1,4
NH Water B.V.	50,0%	Vermogensmutatiemethode	0,0	0,0
Submerge B.V.	33,3%	Vermogensmutatiemethode	0,0	0,0
Totaal			29,5	28,7

Vennootschap*	Omzet	Resultaat (na Vpb)	Activa	Solvabiliteit	FTE's
Delfluent B.V. ¹	73,7	-1,7	172,3	-36%	0,0
Evilim Industriewater B.V.	1,8	0,3	2,7	91%	1,8
North Water B.V.	14,1	1,8	94,0	37%	0,0
VEI B.V.	22,9	0,1	15,0	7%	21,1
Facturatie B.V.	32,1	0,0	34,1	11%	0,0
Aqualab Zuid B.V.	17,5	-0,8	8,4	34%	127,2
AquaMinerals B.V.	22,4	0,0	5,8	31%	17,2
KWH Water B.V. ²	26,0	-0,9	28,0	47%	180,0
NH Water B.V.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Submerge B.V.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* Gebaseerd op concept jaarrekening 2023

¹ Op basis van de wijze waarop Delfluent B.V. financieel is gestructureerd wordt aan de aandeelhouders een zogenaamde 'cash flow sharing component' uitgekeerd over de aan Delfluent verstrekte achtergestelde lening. Deze uitkering komt ten laste van het resultaat en resulteert in een tijdelijk verlies en negatief eigen vermogen.

² KWH Water B.V. heeft in 2023 besloten om informatie over het boekjaar pas na bespreking met RvC en AvA aan de aandeelhouders te verstrekken. Om die reden worden de cijfers over 2022 gepresenteerd.

Financiële resultaten

Algemeen

Evides N.V. (hierna Evides) maakt voor haar bedrijfsvoering onderscheid tussen drinkwateractiviteiten en industriewateractiviteiten. Het drinkwaterbedrijf levert drinkwater aan circa 2,5 miljoen consumenten en bedrijven. Het industriewaterbedrijf verzorgt de industriewatervoorziening voor grote industriële klanten in Nederland, België, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk en bezit en beheert zij verschillende industriële en communale afvalwaterzuiveringsinstallaties. Binnen Evides is sprake van onderlinge levering van diensten tussen het drinkwaterbedrijf en het industriewaterbedrijf. Deze dienstverlening is vastgelegd in onderlinge overeenkomsten, die tevens afspraken bevatten over de tarieven (Internal Transfer Price) waartegen onderling wordt afgerekend.

In ons streven naar transparantie in de prestaties van onze afzonderlijke bedrijven, zijn hierna de verkorte balans (voor winstverdeling) per eind 2023 en de verkorte winst- en verliesrekening over 2023 van het drinkwaterbedrijf (drinkwater) en het industriewaterbedrijf (industriewater) separaat gepresenteerd.

Verkorte balans per 31 december 2023

(in € miljoen)	Drinkwater	Industriewater	Geconsolideerd
Activa			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	22,1	6,9	29,0
Materiële vaste activa	1.023,7	117,6	1.141,3
Financiële vaste activa *	218,2	161,2	173,4
Totaal vaste activa	1.264,0	285,7	1.343,7
Vlottende activa			
Voorraden en onderhanden projecten	2,9	13,3	16,2
Vorderingen en overlopende activa	38,1	63,1	101,2
Liquide middelen	0,5	8,7	9,2
Totaal vlottende activa	41,5	85,1	126,6
Totaal activa	1.305,5	370,8	1.470,3

(in € miljoen)	Drinkwater	Industriewater	Geconsolideerd
Passiva			
Eigen vermogen*	593,3	206,0	593,3
Minderheidsbelang derden	6,0	0,0	6,0
Voorzieningen	1,4	6,7	8,1
Langlopende schulden	603,0	0,4	603,4
Kortlopende schulden	236,2	23,3	259,5
Intercompany vorderingen en schulden*	-134,4	134,4	0,0
Totaal passiva	1.305,5	370,8	1.470,3

* Bij de consolidatie valt de binnen drinkwater vermelde deelnemingswaarde van industriewater ad € 206,0 miljoen weg tegen het eigen vermogen. Daarnaast worden ook de onderlinge vorderingen en schulden ad € 134,4 miljoen tussen drinkwater en industriewater geëlimineerd.

Verkorte winst- en verliesrekening over 2023

(in € miljoenen)	Drinkwater	Industriewater	Geconsolideerd
Bedrijfsopbrengsten*	250,9	168,1	402,3
Bedrijfslasten*	243,8	133,5	360,6
Bedrijfsresultaat	7,1	34,6	41,7
Financiële baten en lasten	-5,8	4,7	-1,1
Resultaat voor belastingen	1,3	39,3	40,6
Belastingen	-0,9	-9,5	-10,4
Resultaat deelnemingen	-0,2	1,2	1,0
Nettoresultaat	0,2	31,0	31,2

* Bij de consolidatie vallen de interne bedrijfsopbrengsten met betrekking tot de interne leveringen tussen de drinkwater en industriewater ad € 16,7 miljoen weg tegen de inkoopwaarde van deze interne omzet, die is inbegrepen in de bedrijfslasten.

Regulering rendement uit drinkwateractiviteiten

Sinds 2012 is op basis van de Drinkwaterregulering een maximale vermogensvergoeding van kracht (WACC) voor de drinkwateractiviteiten. Het wettelijk kader bepaalt hiermee de maximale opslag voor vermogenskosten (rente en winst) die drinkwaterbedrijven mogen hanteren bij de vaststelling van de drinkwatertarieven. Voor 2023 bedroeg de WACC 2,95%.

Het rendement van de wettelijke activiteiten wordt berekend door het vermogen en de resultaten van Evides Industriewater en de overige niet-wettelijke drinkwateractiviteiten in mindering te brengen op het geconsolideerde vermogen en resultaat. Eventueel in eerdere jaren gerealiseerd overrendement dient hierbij gecompenseerd te worden. Het in 2023 door Evides Waterbedrijf behaalde rendement op de wettelijke drinkwateractiviteiten past binnen het wettelijk maximum.

Resultaat 2023 ten opzichte van 2022

Het nettoresultaat over 2023 is met € 14,9 miljoen afgenomen ten opzichte van 2022. De ontwikkeling van het resultaat is als volgt.

(in € miljoenen)	2023	2022	Vershil
Bedrijfsopbrengsten	402,3	419,3	-17,0
Bedrijfslasten	360,6	367,5	-6,9
Bedrijfsresultaat	41,7	51,8	-10,1
Financiële baten en lasten	-1,1	0,7	-1,8
Resultaat voor belastingen	40,6	52,5	-11,9
Belastingen	-10,4	-7,4	-3,0
Resultaat deelnemingen	1,0	1,0	0,0
Nettoresultaat	31,2	46,1	-14,9

Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten zijn in 2023 met € 17,0 miljoen afgenomen ten opzichte van 2022. Deze afname is het gevolg van een in 2022 opgeleverde klantspecifieke maatwerkinstallatie (- € 61,6 miljoen). Dit wordt deels gecompenseerd door een toename van de netto-omzet drink- en industriewater (+ € 42,8 miljoen), door met name een verhoging van de tarieven.

De netto-omzet drinkwater is ten opzichte van 2022 met € 13,2 miljoen toegenomen. De toename wordt met name ingegeven door het verhogen van de drinkwatertarieven met 8,0% (+ € 17,5 miljoen) welke noodzakelijk was om de bedrijfsvoering en het toekomstige investeringsprogramma te borgen, én door een groei van het aantal gefactureerde aansluitingen (+ € 1,0 miljoen). De omzettoename wordt deels gecompenseerd door een lager gemiddeld verbruik door onze klanten alsmede door een nagekomen afrekenresultaat uit voorgaand jaar (- € 5,4 miljoen).

De netto-omzet uit industriewateractiviteiten is in 2023 met € 29,6 miljoen toegenomen. De omzet is gegroeid door indexatie en uitbreiding van contracten (+ € 34,3 miljoen), maar wordt gecompenseerd door een lagere afzet door marktomstandigheden bij onze afnemers (- € 4,6 miljoen).

Genoemde oplevering van een maatwerkinstallatie in 2022 heeft geleid tot een incidentele afname van de opbrengsten werken voor derden met € 61,5 miljoen in 2023. De geactiveerde productie voor het eigen bedrijf is met € 0,5 miljoen afgenomen, met name als gevolg van lagere inzet van eigen medewerkers bij de realisatie van installaties voor het industriewaterbedrijf en haar klanten. Tot slot zijn de overige bedrijfsopbrengsten met € 1,7 miljoen toegenomen, wat voornamelijk wordt verklaard door een incidentele boekwinst op de verkoop van ons kantoorpand te Oud-Beijerland.

Bedrijfslasten

De bedrijfslasten zijn in 2023 ten opzichte van 2022 met € 6,9 miljoen afgenomen. Hierbij heeft de oplevering van een klantspecifieke maatwerkinstallatie in 2022 een kosteneffect van per saldo - € 38,8 miljoen.

Gecorrigeerd voor voornoemd effect, zijn de bedrijfslasten in 2023 ten opzichte van 2022 met € 31,9 miljoen toegenomen. De kosten van grond- en hulpstoffen zijn in 2023 met € 22,1 miljoen toegenomen met name als gevolg van hogere energie- en grondstofprijzen. Personeelskosten van eigen medewerkers zijn met € 2,0 miljoen toegenomen als gevolg van invulling van vacatures en CAO-verhoging. Tevens vallen de kosten voor tijdelijk ingehuurd personeel € 1,2 miljoen hoger uit vanwege overbrugging van de openstaande vacatures. De analysekosten zijn met € 1,2 miljoen toegenomen als gevolg van prijsstijgingen in combinatie met een toename van het aantal analyses vanwege strengere wetgeving omtrent lozingsvergunningen. De kosten voor klantprocessen zijn met € 0,7 miljoen toegenomen als gevolg van de implementatie van een nieuw klantfacturatiesysteem. De toename van de overige externe kosten wordt ingegeven door prijsstijgingen op materialen alsmede door herstelwerkzaamheden van waterleidingen door lekkages (€ 1,0 miljoen) en door hogere kosten van ingewonnen advies met betrekking tot lange termijn assetmanagement studies en juridische ondersteuning (€ 0,8 miljoen). De afschrijvingen zijn op een gelijkwaardig niveau gebleven.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten zijn ten opzichte van 2022 met € 1,8 miljoen gestegen naar per saldo een last van € 1,1 miljoen (2022: baat € 0,7 miljoen). De toename van het kostensaldo is voornamelijk toe te wijzen aan de rente op langlopende leningen als gevolg van rentestijgingen. Deels wordt dit gecompenseerd door een hogere baat op de afgesloten financial lease contracten én door een hogere rentevergoeding op de aan Delfluent B.V. (DBV) verstrekte lening.

Belastingen

De belastingen zijn ten opzichte van 2022 met € 3,0 miljoen toegenomen. In 2022 is een eenmalige belastingbate genomen over de jaren 2012-2015 ad. € 4,3 miljoen aangaande de rechtszaak tussen Delfluent Services B.V. en de Belastingdienst. Gecorrigeerd voor dit effect zijn de belastingen met € 1,3 miljoen afgenomen wat het gevolg is van een lager resultaat voor belastingen van EIW.

Resultaat deelnemingen

Het resultaat uit deelnemingen kan als volgt worden gespecificeerd:

(in € miljoenen)	2023	2022
North Water B.V.	1,1	0,6
Evilim Industriewater B.V.	0,2	0,2
Vitens-Evides International B.V.	0,1	0,0
Facturatie B.V.	0,0	0,0
Aqualab Zuid B.V.	-0,4	0,2
Totaal	1,0	1,0

Investerings

De omvang van uitgaven in verband met investeringsprojecten, bedroeg in 2023 € 140,6 miljoen (2022: € 107,4 miljoen). Hiervan betrof € 6,8 miljoen uitgaven voor software, die zijn opgenomen onder de immateriële vaste activa. Ten aanzien van de materiële vaste activa zijn in 2023 projecten met een totale omvang van € 80,3 miljoen opgeleverd en bedroeg de waardestijging van de werken in uitvoering € 52,3 miljoen. De totale investering in (im)materiële vaste activa is € 57,5 miljoen gestegen ten opzichte van vorig jaar. De toename van de investeringen houdt o.a. verband met prijsstijgingen in 2023 alsmede met de grote investeringen die gedaan zijn ten aanzien van het project "Biesbosch Systeem Zuid" ten bate van het robuust maken van onze drinkwaterlevering voor de toekomst.

Vermogensverhouding

Evides Waterbedrijf kent een gebonden klantenmarkt, met bijbehorend monopolie, en een concurrerende markt van industriële afnemers. De netto-omzet industriewater bedraagt € 159,2 miljoen oftewel 41,4% van de totale netto-omzet water van Evides N.V.. Het risicoprofiel van de niet-drinkwateractiviteiten is hoger dan dat van de drinkwateractiviteiten. Het verschil in risicoprofiel is tot uitdrukking gebracht in de doelsolvabiliteit van het industriewater- en het drinkwaterbedrijf; deze zijn respectievelijk 50% en 35% na winstbestemming. Op basis van het omzetaandeel van beide activiteiten is de minimum (geconsolideerde) solvabiliteit van Evides N.V. bepaald op 40,0% na winstbestemming.

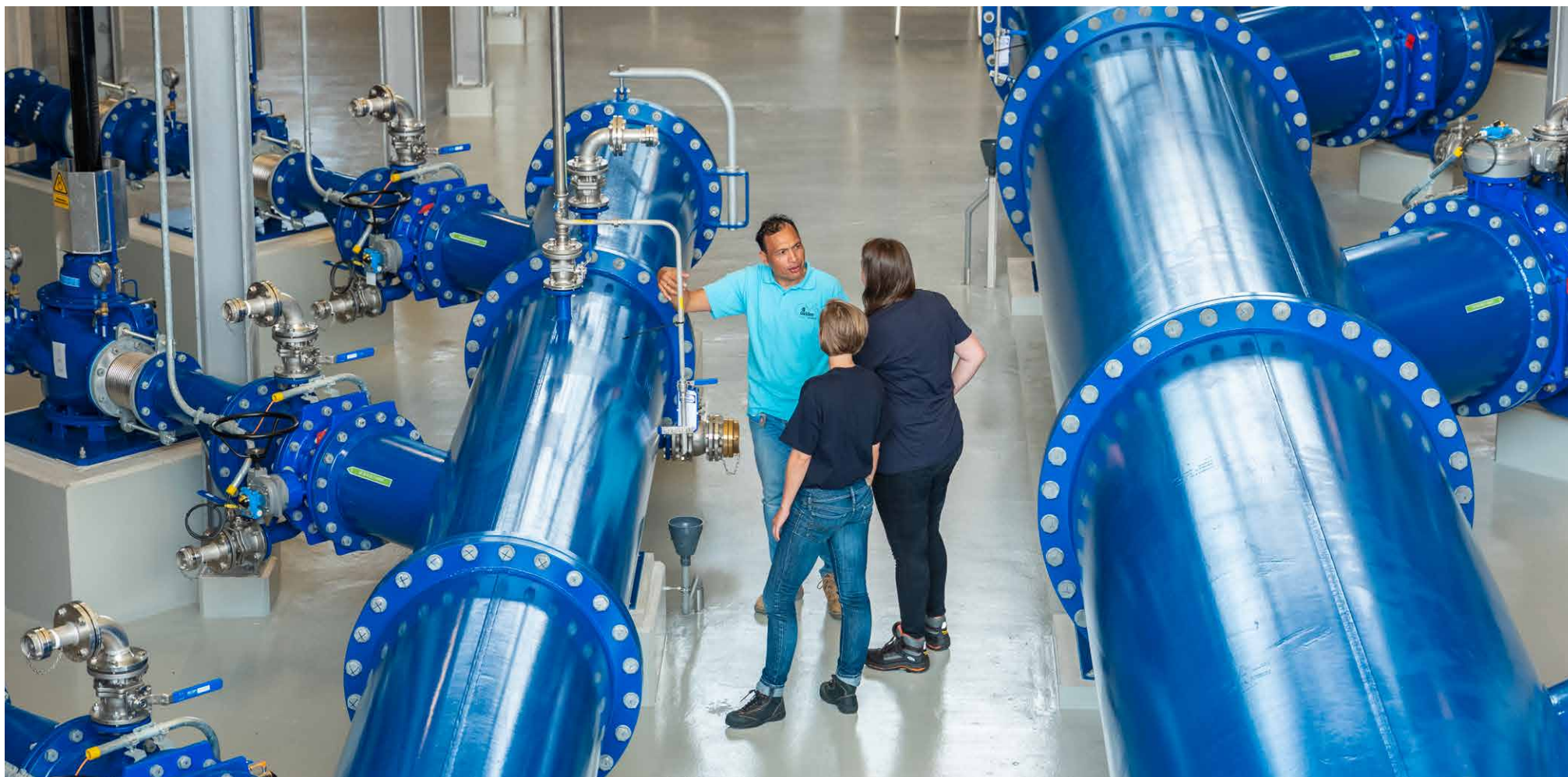
De solvabiliteit op basis van de geconsolideerde balans bedraagt voor winstverdeling 40,4%. Na uitkering van het voorgestelde slotdividend 2023 ad € 10,5 miljoen bedraagt de solvabiliteit 39,6%, bij een minimum doelsolvabiliteit van 40,0%. De huidige solvabiliteit vormt desalniettemin een solide basis voor de financiering van ons investeringsprogramma daar herstel in 2024 is voorzien.

Vreemd vermogen

Aanvullend op het eigen vermogen wordt voor de bedrijfsfinanciering geld via de kapitaal- en geldmarkt aangetrokken. De omvang van het vreemd vermogen voor winstdeling bedraagt per einde van het verslagjaar € 877,0 miljoen. Dat is 59,6% van het balanstotaal (2022: 58%). Het aandeel kort vreemd vermogen is € 259,5 miljoen, of 17,6% van het balanstotaal (2022: 15%). Inclusief de voorzieningen en het minderheidsbelang derden bedraagt het lang vreemd vermogen € 617,5 miljoen. De omvang van de voorzieningen is € 8,1 miljoen, ofwel 0,5% van het balanstotaal.

Kasstromen

Op grond van het nettoresultaat van € 31,2 miljoen en de afschrijvingen van de vaste activa van in totaal € 82,0 miljoen komt de kasstroom uit op € 113,2 miljoen. In 2023 is voor een totaalbedrag van € 145,0 miljoen aan nieuw lang vreemd vermogen aangetrokken en werd in totaal € 87,0 miljoen afgelost. Eind 2023 bedraagt het gemiddelde over de langlopende leningen verschuldigde rentepercentage 1,47% (2022: 1,15%).

Vooruitblik 2024

Strategische thema's

2023 was het derde jaar van de uitvoering van de Strategische Koers 2021-2025 met zes strategische thema's. Het komende jaar werken we hier verder aan. Hieronder geven we op hoofdlijnen aan waar we ons in 2024 op richten. Inmiddels zijn we ook gestart met de voorbereidingen voor de nieuwe Strategische Koers 2025-2029.

Klant vooropstellen

Om een klanttevredenheid van minimaal 8,0 en klant-ontevredenheid van maximaal 1% te bereiken, werkt Evides in 2024 verder aan betere dienstverlening voor onze drinkwaterklanten, zowel consumenten als zakelijke klanten. We gebruiken SAP HANA en de 'Mijn Omgeving' om onze klantprocessen te verbeteren en daardoor onze klanten (huishoudens en bedrijven) nog beter te kunnen bedienen. We ontwikkelen een alternatief voor het klassieke klanttevredenheidsonderzoek om onze prestaties nog beter en persoonlijker te meten. Ook vergroten we onze buitenland-activiteiten.

Duurzaam waarde creëren

Om toe te werken naar klimaat- en energieneutraliteit, verlaagt Evides haar energiegebruik verder. Tevens verhogen we de opwekking van duurzame energie binnen programma Evides Energie Neutraal (EEN). We zetten daarbij in om op basis van onderzoek en ervaringen stapsgewijs zonnepanelen te realiseren op onze productielocaties en op de daarvoor geschikte bekkens (Zon Op Water). Ook besluiten we in 2024 of we Thermische Energie uit Drinkwater (TED) zullen toepassen binnen onze bedrijfsvoering.

We verbeteren en automatiseren de dataverzameling ten behoeve van de CO₂-footprint (ook als onderdeel van de rapportage over duurzaamheid conform de CSRD-richtlijn) en reduceren onze CO₂-uitstoot, onder andere door het toepassen van CO₂-beprijzing bij de afweging tussen verschillende investeringsvarianten. We stimuleren duurzaam inkopen door

de in 2023 ingezette werkwijze te evalueren, waar nodig bij te stellen en de interne opdrachtgevers hierin te trainen.

Evides Industriewater levert water zonder verspilling in het programma Water Without Waste (WWW) waarbinnen we - naast allerlei andere verduurzamingsmaatregelen - klanten duurzame alternatieven bieden.

Uitstekende waterkwaliteit en -kwantiteit realiseren

Binnen dit thema werkt Evides aan het borgen van de kwantiteit en kwaliteit van de bronnen en de biologische stabiliteit van het geleverde drinkwater. Zo werken we in 2024 aan de voorbereidingen voor nieuwe oppervlaktewaterzuiveringen op Baanhoek en Wranghe. Daarnaast versterken we het Biesbosch-systeem Zuid met de aanleg van nieuwe leidingen en het vervangen en/of vergroten van bestaande leidingen. Dit laatste vanwege het vergroten van de leveringszekerheid van waterlevering in Midden-Zeeland na 2030.

Voor het realiseren van een uitstekende waterkwaliteit richten we ons in 2024 vooral op de biologische stabiliteit van het water. Zo bepalen we bijvoorbeeld het effect van de verandering van de bodem van de Gijster op de doorstroming en de biologische stabiliteit van het water in de Biesbosch bekkens. Datzelfde doen we voor de bekkens waar we drijvende zonnepanelen geplaatst hebben. We blijven ook onderzoek doen naar nieuwe veelbelovende meetmethoden, zoals screening en bioassays.

We zetten ons onverminderd in op de bescherming van onze bronnen en vragen daar aandacht voor. We brengen daarom lozingen in beeld die door Evides worden beschouwd als prioritair en proberen de bevoegde gezagen te bewegen om tijdig dit soort vergunningen te actualiseren. En we vragen hen om ons tijdig te betrekken en/of samen te werken bij voor drinkwater relevante vergunningen.

De beschikbaarheid van zoetwater als drinkwaterbron vraagt ook in 2024 aandacht. Daarom zorgen we er onder andere voor

vertegenwoordigd te zijn in de relevante nationale en regionale overlegstructuren voor droogte, verzilting en grondwaterbeheer. We doen onderzoek naar de toekomstbestendigheid van een aantal van onze huidige bronnen (onder andere Haringvliet) en mogelijk aanvullende bronnen zoals het Volkerak-Zoommeer.

Duurzaam inzetbare medewerker

Evides stimuleert het melden van incidenten en ongevallen en het leren door middel van dialoog over wat er goed ging en wat beter kan, zowel in het ontwerp als de uitvoering van het werk. Zo organiseren we een (intrinsiek) veilige werkomgeving. We borgen de opgedane kennis in een dynamisch risicoregister, welke onder andere wordt gevuld vanuit de uitgevoerde root cause analyses (RCA's). Ook geven we invulling aan de visie op de inclusieve organisatie met als motto "Samen jezelf zijn, dat is Evides", door de realisatie van de doelstellingen op het gebied van diversiteit en inclusie te monitoren en onderzoek te doen naar waardering en flexibiliteit van het werk.

Wendbare organisatie

Aankomend jaar wordt het onderhoud en beheer in Zeeland opgenomen in de eigen Infra-organisatie en wordt de horizontale en verticale samenwerking in de ondergrond geïntensiveerd om zodoende nog beter voorbereid te zijn op de toekomst. We borgen de belangen van Evides door efficiënte en effectieve vertegenwoordiging in relevante overlegsgremia met overheden en stakeholders, en monitoren de ontwikkelingen in de voor ons relevante beleidsdossiers. Daarvoor evalueren we de interne overlegstructuur binnen Evides met betrekking tot het omgevingsmanagement en passen die waar nodig aan. Ook scherpen we waar nodig de competenties per functieprofiel aan en zorgen dat omgevingsmanagement daarin goed is verankerd. Verder versterken we de brede toepassing van omgevingsmanagement door de promotie van en ondersteuning bij de verschillende onderdelen van de toolbox Omgevingsmanagement Canvas.

Digitalisatie en data

Om onze bedrijfsvoering optimaal te digitaliseren en data-gedreven te laten zijn, verkent Evides in 2024 de mogelijkheden en randvoorwaarden voor de inzet van diverse vormen van (generatieve) kunstmatige intelligentie. We richten ons op het continu verbeteren van het IT-voortbrengingsproces. We realiseren bewustwording door het breed aanbieden van online modules 'bewust digitaal' en de inzet van digi-coaches. Ook zorgen we voor optimale digitalisatie door de uitbreiding en doorontwikkeling van een veilige cloud-omgeving en IT.

Onderzoeksprogramma Onward

Sinds 2014 werkt Evides structureel aan onderzoek om in staat te zijn toekomstige bedreigingen te pareren en kansen op te pakken, zodat we toekomstvast beleid kunnen voeren. Mede op basis van het onderzoeksprogramma kan Evides gefundeerde investeringsbeslissingen nemen.

Voor de periode 2022 tot en met 2025 is het onderzoeksprogramma Onward (**O**nderzoek **W**aardevol water **E**vides) opgesteld. Onward bestaat uit zeven meerjarige onderzoeksprojecten die onderling samenhangen en verbonden zijn met de Strategische Koers van Evides. In 2024 werken we verder aan deze onderzoeksprojecten:

- Antros (onderzoek naar antropogene stoffen in het zuiveringsproces)
- BioStab (onderzoek naar de biologische stabiliteit in het leidingnet)
- Hybrid (High Yield, Better Recovery, Innovative Design: onderzoek naar de demiwaterproductie in de toekomst)
- Aware (AfvalWater Evides: onderzoek naar de afvalwaterzuiveringsinstallatie van de toekomst)
- Leidingnet van de toekomst (onderzoek naar prestatie en status van het leidingnetwerk)
- Future Facts (onderzoek naar het objectief en optimaal vervangen van ondergrondse assets)
- TED (onderzoek naar de mogelijkheden m.b.t. thermische energie uit drinkwater voor Evides)

Omzet en resultaat

Na de gedaalde afzet drinkwater in 2023 verwachten we in 2024 stabilisering van de afzet en daarmee winstherstel te realiseren. Om onze drinkwatervoorziening toekomstbestendig te houden en daarmee winstherstel te realiseren is een tariefsverhoging noodzakelijk gebleken. Ieder jaar stellen onze publieke aandeelhouders (gemeenten en provincies) de tarieven opnieuw vast.

De kosten voor drinkwater bestaan uit vaste kosten, kosten voor verbruik en belastingen. De drinkwatertarieven voor huishoudens zijn omhoog gegaan per 1 januari 2024. Voor een huishouden met een waterverbruik van 100 m³ per jaar, komt die verhoging neer op € 2,09 per maand (incl. BTW). Het vastrecht voor kleinverbruikers (consumenten en kleine zakelijke klanten) bedraagt in 2024 € 92,98 (incl. 9% btw) per jaar. Het variabele tarief per m³ € 1,174 (incl. 9% btw). Evides is door de tariefsverhoging in staat de uitdagingen op o.a. het gebied van een betrouwbare waterkwaliteit en leveringszekerheid het hoofd te bieden.

Investeringen en financiering

In 2024 bedraagt het investeringsniveau € 170,2 miljoen, dat is € 7,3 miljoen meer dan in 2023. De realisatie van maatregelen die noodzakelijk zijn als gevolg van de studie naar de robuustheid en capaciteit van het Biesbosch-systeem Zuid en de investeringen in de nieuwe oppervlaktewaterzuivering op productielocatie Baanhoek, zorgen voor een hoger investeringsniveau. Met deze investeringen wordt de leveringszekerheid van drinkwater versterkt en kan worden voldaan aan de stijgende vraag naar drink- en industriewater. Daarnaast zijn er vervangingsinvesteringen in het leidingnet nodig en voeren we regulier onderhoud en renovaties van drinkwaterproductielocaties en industriewaterinstallaties uit. Bovendien worden investeringen gedaan in het kader van de groei van Evides Industriewater. Deze worden vanuit Evides Industriewater bekostigd. Ook investeren we in ICT in het kader van cybersecurity en verdere digitalisering.

De toekomstige financieringsbehoefte volgt de investeringsagenda van Evides Waterbedrijf en bedraagt €182 miljoen voor 2024. Met het oog op de omvangrijke investeringsagenda, houdt deze financieringsbehoefte de komende jaren nog aan. Er wordt rekening gehouden met een extra winsthouding of lager dividend in het kader van de investeringsagenda.

Medewerkers

De formatie in 2024 is 890,2 fte en neemt daarmee met 31,7 fte toe ten opzichte van 2023 (858,5 fte). Deze uitbreiding is nodig door de groeiende werkzaamheden bij Infra vanwege de evenredige inbreng (wederkerigheid) in de samenwerking met DNWG/Stedin. Ook is er uitbreiding nodig bij zowel Infra als Productie Drinkwater voor de uitvoering van een toenemend aantal projecten in een steeds complexere omgeving. De formatie van Industriewater wordt met 8,3 fte uitgebreid in verband met nieuwe langetermijncontracten.

Al 150 jaar betrouwbaar

Wij hebben, mede dankzij de inzet en het enthousiasme van onze medewerkers, ook in 2023 betrouwbare drinkwater- en industriewaterdiensten geleverd aan huishoudens en bedrijven. En we kijken met trots vooruit, want in 2024 vierten we dat het 150 jaar geleden is dat de eerste drinkwaterlevering in het verzorgingsgebied van Evides plaatsvond.

Over de RvC

Bericht van de RvC

De Raad van Commissarissen (RvC) houdt toezicht op het beleid van de directie en de algemene gang van zaken bij Evides Waterbedrijf. Daarnaast staat de RvC de directie bij met advies. De RvC onderhoudt contacten met de ondernemingsraad en met de aandeelhouders om in haar adviserende en controlerende taken de verschillende belangen goed te kunnen wegen.

Formele aanbieding jaarverslag

Hierbij leggen wij u het door de directie opgestelde jaarverslag van Evides N.V. voor, met daarin opgenomen de jaarrekening over 2023. De jaarrekening is door Deloitte Accountants B.V. voorzien van een goedkeurende controleverklaring.

Het verslag biedt naar de mening van de RvC een goed overzicht van de uitgevoerde activiteiten van Evides Waterbedrijf en de voortgang op de strategische doelstellingen die de onderneming heeft gesteld. Met een enorme toewijding werken de medewerkers van Evides op alle plekken in de organisatie aan continuïteit én verandering.

Leveringszekerheid van drinkwater vraagt om een excellente operationele organisatie. Tegelijkertijd vraagt de dynamiek in de omgeving om permanente alertheid en aanpassingsvermogen. De RvC houdt toezicht op beide aspecten: een degelijke, voorspelbare en betrouwbare drinkwatervoorziening én een ondernemende, omgevingsbewuste en toekomstgerichte organisatie.

Speciale aandacht ging dit jaar uit naar de onzekerheden met betrekking tot de hoge prijsinflatie, hoge energiekosten en hoge chemicaliënkosten. Dit is vroegtijdig in het jaar gesignaleerd en gedurende het hele jaar adequaat op geanticipeerd. In juni is de live-gang van het nieuwe digitale klantsysteem SAP

Hana succesvol verlopen, waardoor de digitale ondersteuning van de klantprocessen weer up-to-date is. De resultaten van het in de eerste helft van 2023 uitgevoerde stakeholderonderzoek hebben inzicht gegeven in de goede reputatie van Evides bij haar stakeholders en heeft veel input geleverd voor de Strategische Koers 2025-2029. Ook het in 2023 uitgevoerde medewerkeronderzoek heeft veel goede, maar ook een aantal verbeterpunten aan het licht gebracht. Vanuit het programma Biesbosch-systeem Zuid is de realisatie van de eerste projecten van start gegaan. Daarmee worden concrete stappen gezet ten behoeve van de versterking van de robuustheid van het systeem en de maatregelen ten behoeve van vergroting van de capaciteit en wordt bijgedragen aan de duurzame instandhouding van de drinkwatervoorziening van Midden Zeeland.

Evides heeft in dit verslagjaar 2023 goed gepresteerd en haar doelstellingen grotendeels gerealiseerd.

De RvC spreekt haar waardering hierover uit en is verheugd met dit resultaat. De RvC heeft het verslag inclusief jaarrekening met de directie besproken in aanwezigheid van de accountant. Het jaarverslag en de door de directie voorgestelde winstbestemming hebben onze goedkeuring. Wij leggen het jaarverslag, de jaarrekening en de winstbestemming voor aan de AvA om in de vergadering van 15 mei 2024 vast te stellen. Tevens verzoeken wij de AvA om voor het jaar 2023 decharge te verlenen aan de directie voor het gevoerde beleid en aan de leden van de RvC voor het uitgeoefende toezicht.

Namens de Raad van Commissarissen,

L.H.M. Kohsiek, voorzitter

17 april 2024

Samenstelling en profiel

De Raad van Commissarissen (RvC) bestaat uit vijf onafhankelijke personen, die worden benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) op voordracht van de RvC. De ondernemingsraad heeft een aanbevelingsrecht voor één lid van de RvC.

De RvC kan uit zijn midden vaste en/of ad hoc commissies benoemen. De RvC kent een vaste auditcommissie en remuneratiecommissie en een ad hoc selectie- en benoemingscommissie.

De profielschets van de RvC beschrijft de uitgangspunten voor de samenstelling van de RvC. Gestreefd wordt naar een evenwichtige samenstelling binnen de RvC wat betreft de ervaring en affiniteit met de aard en cultuur van het bedrijf, alsmede met het Zeeuwse respectievelijk Zuid-Hollandse gedeelte van het voorzieningsgebied, alsook naar de beoogde diversiteit van de man-vrouwverhouding.

Voor de RvC is het streven vastgesteld dat minimaal 40% van de leden mannen zijn en minimaal 40% van de leden vrouwen. Per 31 december 2023 bestaat de RvC uit twee vrouwen en drie mannen en voldoet daarmee aan het voorgenoemde streefcijfer.* Tevens is de huidige samenstelling van de RvC in lijn met de profielschets.

In de RvC is vakinhoudelijke kennis aanwezig op de volgende gebieden:

- Financiën, risicobeheersing, treasury en accountantscontrole;
- Drinkwatervoorziening en affiniteit met de waterketen;
- Ondernemerschap in een kapitaalsintensieve sector en kennis van de (internationale) markt en klanten van industriewater alsmede de hieraan gerelateerde industriële dienstverlening (incl. afvalwaterverwerking);
- Kennis van en netwerken in het openbaar bestuur;

- Klant- en consumentenbelangen;
- HRM-beleid, bedrijfsorganisatie en verandermanagement;
- Corporate governance en juridische zaken;
- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

De RvC draagt er zorg voor dat Evides Waterbedrijf over een gedegen plan beschikt voor de opvolging van bestuurders en commissarissen, dat is gericht op het in balans houden van de benodigde deskundigheid, ervaring en diversiteit.

Samenstelling

- De heer L.H.M. Kohsiek – voorzitter RvC en tevens lid van de remuneratiecommissie en lid van de ad hoc selectie- en benoemingscommissie;
- De heer P.C. Hartog – lid en tevens vicevoorzitter van de RvC en voorzitter van de auditcommissie;
- Mevrouw N.G. Dalstra – lid en tevens lid van de auditcommissie en lid van de ad hoc selectie- en benoemingscommissie;
- De heer A.C. Tuinebreijer (aanbeveling OR) – lid en tevens voorzitter van de remuneratiecommissie en voorzitter van de ad hoc selectie- en benoemingscommissie;
- Mevrouw J.W. Hollestelle – lid en tevens lid van de auditcommissie.

Begin 2023 heeft de RvC de in 2022 uitgevoerde evaluatie van haar eigen functioneren, het functioneren van de afzonderlijke commissies van de raad en dat van de individuele commissarissen afgerond.

Meldplicht tegenstrijdige belangen

Op grond van de Corporate Governance Code dient een commissaris of een bestuurder een (potentieel) tegenstrijdig belang bij een transactie die van materiële betekenis is voor de vennootschap en/of de betreffende commissaris of bestuurder direct te melden aan de voorzitter van de RvC. In dit verslagjaar zijn geen meldingen ontvangen.

Vergaderingen en overige activiteiten

De RvC heeft in de verslagperiode vijf keer vergaderd en twee inhoudelijke themasessies gehouden. De RvC vergaderde in 2023 over het algemeen voltallig en geen van de commissarissen is frequent afwezig geweest. Er vond regelmatig overleg plaats tussen de directie en de voorzitter van de RvC. In de RvC-vergaderingen zijn de ontwikkelingen van Evides Waterbedrijf besproken. Daarbij zijn onder meer behandeld:

- Stand van zaken en voortgang bedrijfsactiviteiten;
- Jaarverslag 2022, voorstel winstbestemming en het verslag van de accountant;
- Remuneratierapport 2022;
- Sociaal jaarverslag 2022;
- Financiële zaken, waaronder de resultaatsontwikkeling, het financiële beleid en de fiscale strategie;
- Implementatie CO₂-beprijzing;
- Stakeholderonderzoek;
- Uitvoering van de Strategische Koers 2021-2025 alsmede de vernieuwing van de Strategische Koers van Evides;
- Risicomanagement;
- Geactualiseerde corporate governance code, inclusief een update van de corporate reglementen;
- ICT-ontwikkelingen, waaronder cybersecurity risico's en uitgevoerde audits en inspecties;
- Activiteiten Evides Industriewater, waaronder het buitenlandbeleid;
- Diverse commerciële dossiers;
- Ontwikkeling van een nieuw hoofdkantoor;
- Drinkwatertarieven 2024, inclusief het tariefbeleid dat hieraan ten grondslag ligt en de tariefontwikkeling in relatie tot maximaal toegestane vermogenskostenvergoeding;
- Ondernemingsplan 2024, inclusief het lange termijn investeringsplan;
- Treasury jaarplan 2024;

* Tot 16 mei 2023 bestond de RvC uit één vrouw en drie mannen. Per 16 mei 2023 is mevrouw J.W. Hollestelle toegetreden tot de RvC.

- Management letter 2023;
- Voordracht van mevrouw Hollestelle als nieuwe commissaris;
- Voordracht tot herbenoeming van mevrouw Dalstra als commissaris;
- Benoeming vicevoorzitter van de RvC;
- Benoeming RvC-secretaris met vervangingsregeling.

De auditcommissie heeft in 2023 vier keer vergaderd (waar- onder één keer digitaal) waarbij onder meer besluiten van de RvC over het jaarverslag 2022, beheersing van financiële risico's – waaronder ook fraudebeleid en integriteit – treasury en (doel)solvabiliteit, ICT, diverse commerciële dossiers, de tariefontwikkeling, de Management letter 2023 en het On- dernemingsplan 2024 inhoudelijk zijn voorbereid. De externe accountant nam deel aan de vergaderingen.

De remuneratiecommissie heeft in 2023 één keer vergaderd. Tijdens deze vergadering zijn zowel het remuneratierapport 2022 als de doelstellingen voor 2023 van de directie besproken.

Voor de werving en selectie van een nieuwe commissaris is een ad hoc selectie- en benoemingscommissie uit de RvC benoemd, bestaande uit de commissarissen Tuinebreijer (vz), Kohsiek en Dalstra.

- de bezoldiging stimuleert zowel de korte- als de lange termijn doelstellingen van de onderneming;
- de bezoldiging dient te passen binnen de normering die vastgelegd is in de 'Wet normering bezoldiging topfunctio- narissen publieke en semipublieke sector' (WNT);
- de overige arbeidsvoorwaarden zijn marktconform binnen de sector;
- de bezoldiging wordt geïndexeerd conform de indexering in de WNT, tenzij de resultaten ten opzichte van vooraf overeengekomen doelstellingen aanleiding zouden geven geen (volledige) indexatie

De RvC stelt de indexering vast. Voor de hoogte van de bezoldiging in 2023 wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

Raad van Commissarissen

Het uitgangspunt van het beleid voor de bezoldiging van de commissarissen is een marktconforme bezoldiging die onaf- hankelijk is van het bedrijfsresultaat, waarbij de bezoldiging dient te passen binnen de normering die vastgelegd is in de WNT. Voor de hoogte van de bezoldiging in 2023 wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

Bezoldiging directie en RvC

Directie

De uitgangspunten van het beleid voor de bezoldiging van de directie zijn als volgt:

- Bezoldiging dient hoog genoeg te zijn om goed management te kunnen aantrekken en te behouden;
- De bezoldiging dient te passen binnen die van vergelijkbare bedrijven in een vergelijkbare markt, rekening houdend met het publieke karakter van het bedrijf;

Personalia RvC en directie

De personalia van de RvC en de directie van Evides Waterbedrijf zijn hieronder weergegeven.

Raad van Commissarissen

De heer drs. L.H.M. Kohsiek (1953) Voorzitter

Nationaliteit:
Nederlandse

Datum eerste benoeming:
1 oktober 2020
Benoemingstermijn loopt tot:
1 oktober 2024

Overige nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Advies Wageningen Marine Research
- Voorzitter Adviesgroep ministerie I&W over Instandhouding Infra
- Lid RvT Stichting Geonovum
- Lid RvA Geologische Dienst Nederland
- Lid RvT Noord Hollands Landschap
- Lid RvT Zuiderzee Museum

Werkervaring o.a.:

- Dijkgraaf Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
- Lid Raad van Bestuur (plv. Directeur Generaal) Rijkswaterstaat
- Adjunct-directeur Milieu- en Natuurplanbureau (PBL) RIVM

De heer drs. P.C. Hartog (1962)

Nationaliteit:
Nederlandse

Beroep/hoofdfunctie:
Algemeen directeur
Koninklijke SMALS N.V.

Datum eerste benoeming:
26 mei 2016
Benoemingstermijn loopt tot:
27 mei 2024

Overige nevenfuncties:

- Algemeen Directeur-Eigenaar van PH Business Development B.V.

Werkervaring o.a.:

- Head of Operational Performance APM Terminals B.V.
- Managing Director APM Terminals Maasvlakte II B.V. en APM Terminals Rotterdam B.V.
- Managing Director Rockwool Benelux Holding B.V.
- Managing Director Forbo Flooring B.V.

Mevrouw ir. N.G. Dalstra (1969)

Nationaliteit:
Nederlandse

Beroep/hoofdfunctie:
Interim Management en Consultancy

Datum eerste benoeming:
1 januari 2020
Benoemingstermijn loopt tot:
1 januari 2028

Overige nevenfuncties:

- Lid Raad van Commissarissen Havenbedrijf Rotterdam N.V.
- Lid Raad van Commissarissen Ewals Cargo Care B.V.
- Lid Raad van Commissarissen Kruitbosch Cycle Universe Holding B.V.

Werkervaring o.a.:

- CFO a.i. Vitens, Koopman Logistics Group B.V., ProRail B.V.
- CFO Royal HaskoningDHV
- Risk Management, Finance and Technology Akzo Nobel

De heer drs. A.C. Tuinebreijer (1965)

Nationaliteit:
Nederlandse

Beroep/hoofdfunctie:
Vice President Human Resources-
DNV Energy Systems Northern Europe

Datum eerste benoeming:
7 september 2020
Benoemingstermijn loopt tot:
7 september 2024

Werkervaring o.a.:

- Vice President Human Resources, Staples
- HR Director Europe, BC Components

Mevrouw drs. ing. J.W. Hollestelle (1975)

Nationaliteit:
Nederlandse

Beroep/hoofdfunctie:
Directeur-eigenaar Koninklijke Hollestelle Groep

Datum eerste benoeming:
16 mei 2023
Benoemingstermijn loopt tot:
16 mei 2027

Overige nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Commissarissen N.V. Westerschelde-tunnel
- Lid Raad van Commissarissen Caesar Groep Rotterdam B.V. (vicevoorzitter)
- Lid Economic Board Zeeland
- Voorzitter Familiebedrijvennetwerk Zeeland VNO-NCW
- Kamerheer van zijne Majesteit de Koning

Werkervaring o.a.:

- Adjunct directeur Koninklijke Hollestelle Groep
- Bedrijfsleider Hollestelle Konstruktie en Kranentechniek

Directie

Mevrouw ir. A.M. Ottolini (1958)

Nationaliteit:
Nederlandse

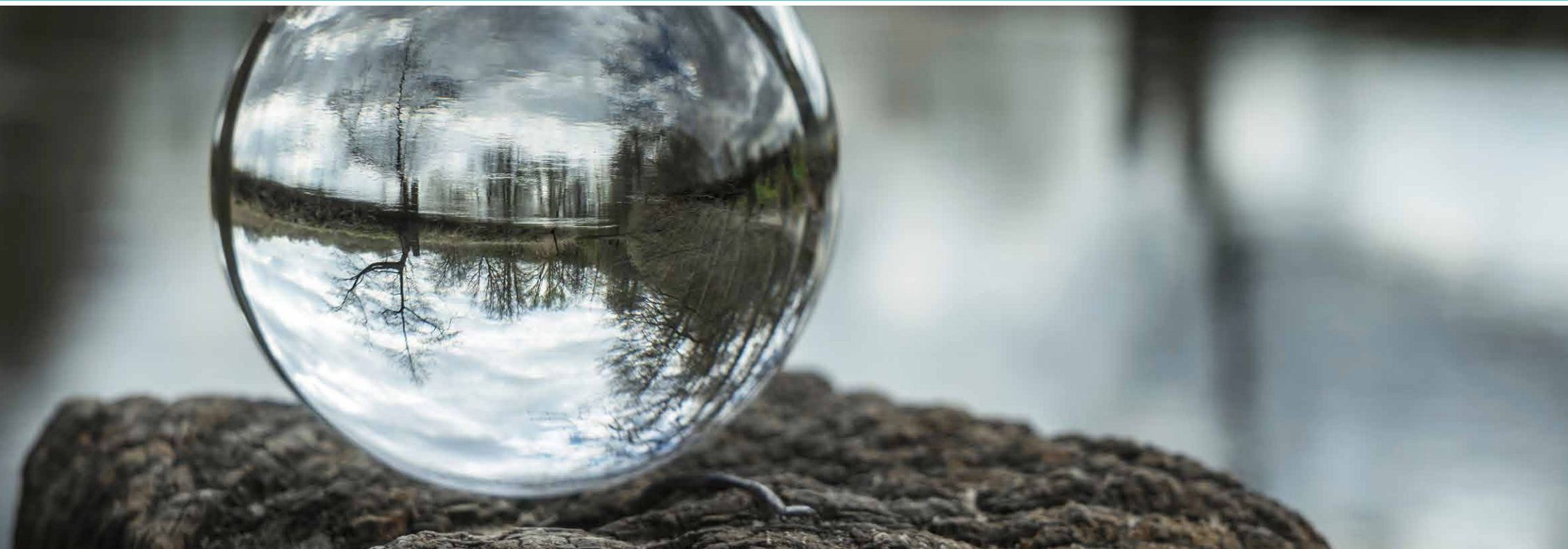
Beroep/hoofdfunctie:
Algemeen Directeur
Evides Waterbedrijf

Datum benoeming:
1 november 2014

Overige nevenfuncties:

- Lid Raad van Commissarissen Nederlandse Waterschapsbank N.V.
- Lid Raad van Commissarissen Vebego Group B.V. (per 1 november 2023)
- Lid Raad van Commissarissen Delfluent B.V.
- Bestuurslid Stichting Water for Life
- Bestuurslid Deltalings
- Bestuurslid Stichting Rotterdam Philharmonic Festival

Jaarrekening 2023

Geconsolideerde balans per 31 december 2023 (voor resultaatbestemming)

(in € miljoenen)	Ref.	31 december 2023		31 december 2022	
ACTIVA					
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	1.1	29,0		29,8	
Materiële vaste activa	1.2	1.141,3		1.083,0	
Financiële vaste activa	1.3	173,4		177,2	
Totaal vaste activa			1.343,7		1.290,0
Vlottende activa					
Voorraden	2.1	5,1		4,7	
Onderhanden projecten	2.2	11,1		7,0	
Vorderingen en overlopende activa	2.3	101,2		74,2	
Liquide middelen	2.4	9,2		6,0	
Totaal vlottende activa			126,6		91,9
Totaal activa			1.470,3		1.381,9
PASSIVA					
Aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen	3	593,3		583,2	
Aandeel van derden in het groepsvermogen	4	6,0		6,0	
Totaal groepsvermogen			599,3		589,2
Voorzieningen	5		8,1		8,1
Langlopende schulden	6		603,4		573,4
Kortlopende schulden en overlopende passiva	7		259,5		211,2
Totaal passiva			1.470,3		1.381,9

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023

(in € miljoenen)	Ref.	2023		2022	
Bedrijfsopbrengsten					
Netto-omzet		384,7		402,9	
Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf		15,7		16,2	
Overige bedrijfsopbrengsten		1,9		0,2	
Som der bedrijfsopbrengsten	8		402,3		419,3
Bedrijfslasten					
Kosten van grond- en hulpstoffen	9.1	75,8		53,7	
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	9.2	60,2		95,3	
Lonen en salarissen	9.3	57,7		55,4	
Sociale lasten	9.3	14,8		15,1	
Afschrijvingen op vaste activa	9.4	82,0		81,8	
Overige waardeveranderingen van vaste activa		0,0		0,3	
Overige bedrijfskosten	9.5	70,1		65,9	
Som der bedrijfslasten			360,6		367,5
Bedrijfsresultaat			41,7		51,8
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren	10.1	8,2		6,0	
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten		0,7		0,1	
Rentelasten en soortgelijke kosten	10.2	-10,0		-5,4	
			-1,1		0,7
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen			40,6		52,5
Belastingen	11		-10,4		-7,4
Aandeel in resultaat niet-geconsolideerde deelnemingen			1,0		1,0
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen			31,2		46,1
Waarvan aandeel van derden			0,0		0,0
Resultaat toekomend aan de rechtspersoon			31,2		46,1
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de rechtspersoon als onderdeel van het groepsvermogen.			0,0		0,0
Totaalresultaat			31,2		46,1

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023 (volgens de indirecte methode)

(in € miljoenen)	2023		2022	
Bedrijfsresultaat		41,7		51,8
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen en ov. waardeveranderingen		82,0		82,1
- Resultaat financial lease		-		-22,2
- Boekresultaat verkoop activa		1,7		-
- Mutatie voorzieningen		0,5		0,2
- Veranderingen werkkapitaal:				
- mutatie operationale vorderingen	-31,7		-11,7	
- mutatie voorraden	-0,4		-0,4	
- mutatie onderhanden projecten	-4,1		-10,4	
- mutatie operationele schulden	-9,4		-1,8	
		-45,6		-24,2
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		80,3		87,7
Ontvangen rente	8,9		4,8	
Betaalde rente	-8,7		-6,9	
Betaalde winstbelasting	-6,6		-8,8	
		-6,4		-10,9
Kasstroom uit operationele activiteiten		73,9		76,8
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in immateriële vaste activa	-6,5		-7,0	
Desinvestering in immateriële vaste activa	-		-	
Investerings in materiële vaste activa	-123,1		-100,5	
Desinvestering in materiële vaste activa	-0,6		0,6	
Investerings in financiële vaste activa	-4,8		-3,4	
Aflossingen financiële vaste activa	10,0		11,0	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-125,0		-99,3
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutatie rekening-courantschuld banken	17,4		25,4	
Betaalde dividenden aan aandeelhouders van de vennootschap	-21,1		-21,2	
Ontvangsten uit langlopende schulden	145,0		99,0	
Aflossingen langlopende schulden	-87,0		-85,0	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		54,3		18,2
Netto kasstroom		3,2		-4,3
Het verloop van de liquide middelen is als volgt:		2023		2022
Stand liquide middelen 01-01		6,0		10,3
Stand liquide middelen 31-12		9,2		6,0
		3,2		-4,3

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

Evides N.V. is gevestigd te Rotterdam aan de Schaardijk 150 en geregistreerd onder inschrijvingsnummer 24170650 bij de Kamer van Koophandel. De activiteiten van Evides N.V. en haar groepsmaatschappijen (hierna: Evides) bestaan uit het leveren van drinkwater in het zuidelijk deel van de provincie Zuid-Holland, in de hele provincie Zeeland en in het uiterste westen van de provincie Noord-Brabant. Daarnaast onderneemt Evides activiteiten op het gebied van industriewaterleveringen in Nederland, België, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Tot slot bestaan de industriewateractiviteiten ook uit de zuivering van afvalwater.

Groepsverhoudingen

Evides N.V. te Rotterdam staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. Een overzicht van de gegevens vereist op grond van de artikelen 2:379 en 2:414 BW is onderstaand opgenomen:

Geconsolideerde maatschappijen:

Naam	Statutaire zetel	Aandeel in geplaatst kapitaal
Evides Industriewater B.V.	Rotterdam	100%
Evides Afvalwater B.V.	Rotterdam	100%
Evides Terneuzen Water B.V.	Rotterdam	100%
Brielse Meer Water B.V.	Rotterdam	100%
Sloewarmte B.V.	Rotterdam	100%
Delfluent Services B.V.	Den Hoorn	100%
Evides Antwerpen Water BV	Antwerpen (BE)	100%
Evides Industriewater Deutschland GmbH	Bremen (DE)	100%
Evides Stade Wasserbetrieb GmbH	Stade (DE)	100%
Evides Industriewater UK Ltd	Hitchin (UK)	100%
N.V. Waterwinningsbedrijf Brabantse Biesbosch	s-Hertogenbosch	60%

Niet-geconsolideerde maatschappijen:

Naam	Statutaire zetel	Aandeel in geplaatst kapitaal
Delfluent B.V.	Den Hoorn	54,5%
Evilim Industriewater B.V.	Echt	50,0%
North Water B.V.	Groningen	50,0%
North Water Afvalwater B.V.	Groningen	50,0%
NH-Water B.V.	Velserbroek	50,0%
SubMerge B.V.	s-Hertogenbosch	33,3%
Aqualab Zuid B.V.	Werkendam	50,0%
Facturatie B.V.	Zwolle	50,0%
VEI B.V.	Utrecht	50,0%
KWH Water B.V.	Nieuwegein	11,3%
Aqua Minerals B.V.	Nieuwegein	8,3%

Grondslagen voor consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Evides N.V. zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Evides N.V.

De resultaten van Evides N.V. zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening. Op basis van artikel 2:402 van het Burgerlijk Wetboek is de vennootschappelijke winst- en verliesrekening van Evides N.V. in verkorte vorm opgenomen.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

Deelnemingen in joint ventures worden, gezien het ontbreken van overheersende zeggenschap, niet mee geconsolideerd.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van titel 9 BW 2.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Oordelen en schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van Evides N.V. zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden) als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen, wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen en voorwaardelijke activa en verplichtingen'.

Primaire financiële instrumenten

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost van de 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva'.

Afgeleide financiële instrumenten

Evides N.V. heeft geen afgeleide financiële instrumenten.

Omrekening van vreemde valuta's

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta's gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen de koers die geldt op de datum van de transactie. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

De buitenlandse groepsmaatschappijen en niet-geconsolideerde deelnemingen kwalificeren als bedrijfsuitoefening in het buitenland met een andere functionele valuta dan die van de vennootschap. Voor de omrekening van de jaarrekening van deze bedrijfsuitoefening in het buitenland wordt de koers op balansdatum gehanteerd voor de balansposten en de wisselkoersen op de transactiedata voor de posten van de winst- en verliesrekening. De omrekeningsverschillen die optreden, worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het groepsvermogen gebracht en verwerkt in de reserve omrekeningsverschillen. Dit geldt eveneens voor de omrekeningsverschillen op leningen die deel uitmaken van de netto-investering in de bedrijfsuitoefening in het buitenland.

Schattingswijzigingen

Ten opzichte van het voorgaande jaar hebben er geen schattingswijzigingen plaatsgevonden.

Rubriceringswijzigingen

De overige personeelskosten zijn van rubriek "Lonen en salarissen" gewijzigd naar "Overige Bedrijfskosten" zonder enige impact op vermogen en/of resultaat.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, zoals nader in de toelichting op de balans is gespecificeerd. De verwachte gebruiksduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld. Voor de kosten van ontwikkeling wordt een wettelijke reserve gevormd ter hoogte van het geactiveerde bedrag.

Goodwill voortkomend uit fusies en acquisities wordt geactiveerd en lineair afgeschreven in tien respectievelijk vijftien jaar. De afschrijvingstermijn is gebaseerd op de geschatte economische levensduur respectievelijk de geplande terugverdienperiode.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste activa in aanbouw ('werken in uitvoer') worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en indien van toepassing verminderd met bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit materiaalkosten, directe arbeidskosten en een toerekenbaar deel van de indirecte productiekosten dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend. Op werken in uitvoer wordt niet afgeschreven.

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componenten-benadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen.

Uitgaven voor onderhoud worden slechts geactiveerd indien de uitgaven een bedrag van € 50.000,- te boven gaan en de economische levensduur van het actief met tenminste één jaar wordt verlengd.

Bijdragen in verband met de aanschaf of vervaardiging van (materiële) vaste activa worden in mindering gebracht op de investeringen.

Op grond van verordeningen en contracten heeft Evides de plicht om activa (waaronder (water)installaties en transport- en distributieleidingen) te verwijderen op het moment dat deze niet meer operationeel zijn. In de situatie waar dit niet formeel geregeld is, bestaat er wel mogelijk een feitelijke verwijderingsverplichting gelet op het aantoonbare beleid en/of maatschappelijke functie van Evides.

Gezien de oneindige functie van Evides tot het leveren van water, wordt er in de basis geen amoverings-voorziening verantwoord.

Verlegging van activa (o.a. (water)installaties en leidingen) worden verantwoord als vervangingsinvesteringen.

Een amoverings-voorziening wordt getroffen op het moment dat het besluit is genomen tot het ontheffen van waterlevering (in continuïteit) aan een deelgebied.

Financiële vaste activa

Onder de financiële vaste activa zijn begrepen: deelnemingen, overige deelnemingen, financiële leasevorderingen, vorderingen op deelnemingen en latente belastingvorderingen.

De niet-geconsolideerde deelnemingen zijn die entiteiten waarop Evides, direct of indirect, invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, maar waar het geen overheersende zeggenschap over heeft. Over het algemeen is hier sprake van als Evides tussen de 20% en 50% van de stemrechten kan uitoefenen. Joint ventures zijn overeenkomsten waarbij Evides, tezamen met één of meerdere partijen, activiteiten uitvoert waarbij alle partijen

gezamenlijk de zeggenschap uitoefenen. De deelnemingen en joint ventures worden gewaardeerd volgens de netto-vermogenswaardemethode. De nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Evides N.V. Het niet uitgekeerde gedeelte van het aan Evides toekomende aandeel in de resultaten van deelnemingen waarin Evides geen beslissende zeggenschap kan uitoefenen, wordt in een wettelijke reserve opgenomen.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Daarbij worden tevens andere langlopende belangen in aanmerking genomen die feitelijk moeten worden aangemerkt als onderdeel van de netto-investering in de deelneming. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor de schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

De vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen (financial lease vorderingen) worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en indien van toepassing onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en voor verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen

voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen kunnen worden gecompenseerd. De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover deze al bij wet (in het huidige boekjaar) zijn vastgesteld. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde.

Voorraden

Voorraden materialen en grond- en hulpstoffen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen kostprijs en vervolgens gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengst-waarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De waardering van de voorraden grond- en hulpstoffen komt tot stand op basis van fifo.

Onderhanden projecten

De grondslag voor de onderhanden projecten voor derden is afhankelijk van de datum van de overeenkomst van het project als gevolg van de prospectieve verwerking van de doorgevoerde stelselwijziging per 1 januari 2022 als gevolg van de wijzigingen in RJ 270 (De winst- en verliesrekening) en RJ 221 (Onderhanden projecten). De gewijzigde richtlijnen worden toegepast op overeenkomsten aangegaan of gewijzigd vanaf 1 januari 2022.

Grondslag onderhanden projecten voor overeengekomen of gewijzigde projecten vanaf 1 januari 2022

De onderhanden projecten die zijn overeengekomen met een derde voor de constructie van een actief zoals water-installaties o.a. op basis van zogenoemde DBFMO (Design, Build, Finance, Maintain & Operate)-contracten, worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectopbrengsten (zijnde de gerealiseerde projectkosten vermeerderd met de toegerekende winst op basis van de voortgang van de prestaties dan wel verminderd met het volledig verwachte verlies) verminderd met de gedeclareerde termijnen.

Projectopbrengsten worden verwerkt per afzonderlijke prestatie-verplichting, conform de grondslagen voor de 'netto-omzet'. Indien het resultaat op een onderhanden project niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, wordt geen winst toegerekend.

De projectkosten omvatten de direct op het project betrekking hebbende kosten, de algemene kosten die toerekenbaar zijn aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend. Als het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten hoger uitvallen dan de totale projectopbrengsten, wordt het volledige verwachte verlies opgenomen als last in de winst- en verliesrekening onder de kostprijs werken voor derden. De percentage of completion methode wordt gebruikt voor het meten van de verrichte prestaties bij de uitvoering van de projecten. Onder deze methode wordt de voortgang van de verrichte prestatie beoordeeld aan de hand van de gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten.

Indien een onderhanden project een debetstand vertoont, wordt het totaalsaldo gepresenteerd onder de vlottende activa. Indien het onderhanden project een creditsaldo vertoont, wordt het totaalsaldo gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

In het boekjaar gerealiseerde projectopbrengsten worden als onderdeel van de netto-omzet in de winst- en verliesrekening verwerkt. Projectkosten worden verwerkt naar de aard van de kosten.

Grondslag onderhanden projecten voor overeengekomen of gewijzigde projecten vóór 1 januari 2022

De onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectkosten en verminderd met verwerkte verliezen en gedeclareerde termijnen.

De projectkosten omvatten de direct op het project betrekking hebbende kosten, de algemene kosten die toerekenbaar zijn

aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Projectopbrengsten en projectkosten uit hoofde van de onderhanden projecten worden als opbrengsten en kosten verwerkt in de winst- en verliesrekening in het jaar van gereedkomen van het betreffende project.

Als het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten hoger uitvallen dan de totale projectopbrengsten, wordt het volledige verwachte verlies opgenomen als last in de winst- en verliesrekening onder de kostprijs werken voor derden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courant schulden bij banken zijn opgenomen onder kortlopende schulden aan banken. De liquide middelen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Aandeel derden

Het aandeel van derden in het groepsvermogen betreft het minderheidsbelang van derden in het eigen vermogen van geconsolideerde maatschappijen. Het aandeel van derden in het resultaat van geconsolideerde maatschappijen wordt in de winst- en verliesrekening in mindering gebracht op het groepsresultaat.

Indien de aan het minderheidsbelang van derden toerekenbare verliezen het minderheidsbelang van derden in het eigen vermogen van de geconsolideerde maatschappijen overtreffen, komt het verschil, alsmede komen eventuele verdere verliezen, volledig ten laste van Evides N.V., tenzij

en voor zover de minderheidsaandeelhouder de verplichting heeft, en in staat is, om die verliezen voor haar rekening te nemen. Als de geconsolideerde maatschappijen vervolgens weer winst maken, komen die winsten volledig ten gunste van Evides N.V. totdat de door Evides N.V. voor haar rekening genomen verliezen zijn gerecupereerd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Toevoegingen aan en vrijval van voorzieningen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, worden de overige voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen. Discontering vindt plaats op basis van een disconteringsvoet voor belastingen die zowel de actuele markttrente als de specifieke risico's met betrekking tot de verplichting weergeeft. Indien het effect van de tijdswaarde van geld niet materieel is, worden de overige voorzieningen gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Tenzij anders vermeld, worden de overige voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde.

De voorzieningen zijn samengesteld uit personeelsvoorzieningen en latente belastingverplichtingen.

Overige uitgestelde personeelsbeloningen

Overige uitgestelde personeelsbeloningen zijn die welke deel uitmaken van het beloningspakket, zoals beloningen wegens jubilea, tijdelijk verlof en dergelijke, met een langlopend karakter. Hierbij is sprake van opbouw van rechten. De opgenomen verplichting is de beste schatting van de bedragen

die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde.

Voorziening voor langdurig zieken

Voor de op balansdatum bestaande verplichtingen tot doorbetaling van de lonen en salarissen (inclusief werkgeverslasten) van het per balansdatum naar verwachting voor langere tijd arbeidsongeschikte personeel is een voorziening gevormd ter grootte van het naar verwachting in de toekomst verschuldigde bedrag.

Aan arbeidsongeschikt personeel betaalde bedragen worden ten laste van deze voorziening gebracht. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorziening arbeidsongeschiktheid en aanspraken wachtgeld

Deze voorzieningen hebben betrekking op kosten uit hoofde van uitkeringen aan (oud)medewerkers die een uitkering ontvangen vanwege arbeidsongeschiktheid en WW-uitkeringen die ten gevolge van het eigenrisicodragerschap voor rekening komen van Evides N.V. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde.

Latente belastingverplichtingen

Latente belastingverplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingverplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet (in het huidige boekjaar) zijn vastgesteld. Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde.

Langlopende en kortlopende schulden

Schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden

na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en vermeerderd met transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt samen met de verschuldigde rentevergoeding zodanig bepaald dat de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt.

Leasing

Financiële leasing

De levering van water-op-maat en de zuivering van afvalwater geschiedt door Evides Industriewater doorgaans op basis van zogenoemde DBFO (Design, Build, Finance & Operate) contracten. Hierbij is het mogelijk dat de vennootschap groten-deels de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van deze activa overdraagt aan haar klanten. De grondslag voor de DBFO is afhankelijk van de datum van de overeenkomst van het project als gevolg van de prospectieve verwerking van de doorgevoerde stelselwijziging per 1 januari 2022 als gevolg van de wijzigingen in RJ 270 (De winst- en verliesrekening) en RJ 221 (Onderhanden projecten).

Indien het project aangegaan is of gewijzigd is vanaf 1 januari 2022 wordt het project (bij voltooiing) geclassificeerd als overige vordering onder de financiële vaste activa.

Indien het project aangegaan is vóór 1 januari 2022 wordt het project (bij voltooiing) geclassificeerd als financial lease onder de financiële vaste activa. In dergelijke situaties wordt het contract als een financieel leasecontract beschouwd en wordt de lease gewaardeerd tegen de contante waarde van de leasebetalingen, berekend tegen de impliciete rentevoet van de leaseovereenkomst.

De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent, gebaseerd op een vast rentepercentage. De leasevorderingen worden exclusief de rentevergoeding opgenomen onder de financiële vaste activa.

De rentecomponent wordt, bij beide methodes, tijdsevenredig verwerkt verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom niet bij Evides ligt (en dus niet kwalificeren als financiële lease), worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor de resultatenbepaling

Bedrijfsopbrengsten

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengsten voortvloeiend uit prestatieverplichtingen aangaande het leveren van water en het verlenen van diensten alsmede de projectopbrengsten van onderhanden projecten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen. Opbrengsten worden verwerkt per afzonderlijk te onderscheiden prestatieverplichting. Een toegezegd goed of toegezegde dienst is te onderscheiden als wordt voldaan aan de volgende criteria:

- de afnemer kan de voordelen van het geleverde water of diensten zelfstandig benutten, al dan niet gezamenlijk met middelen die de afnemer heeft of kan verkrijgen; en
- de toezegging om het water of diensten te leveren is te onderscheiden van de overige in de overeenkomst opgenomen toezeggingen.

Indien twee of meer in een overeenkomst opgenomen toezeggingen om water of diensten te leveren niet afzonderlijk te onderscheiden zijn, worden de toezeggingen gecombineerd tot een combinatie van goederen of diensten die gezamenlijk te onderscheiden zijn van overige toezeggingen in de overeenkomst.

In geval er sprake is van meerdere prestatieverplichtingen in een overeenkomst, wordt de totale transactieprijs aan de prestatieverplichtingen toegerekend naar rato van de waarde van de prestatieverplichtingen. Deze toerekening wordt gebaseerd op de zelfstandige verkoopprijs per prestatieverplichting. Bij het bepalen van de totale transactieprijs wordt de omvang van een te verwerken variabele vergoeding bepaald door een schatting te maken. Bij het maken van die schatting wordt voorzichtigheid toegepast.

Opbrengsten voortvloeiend uit prestatieverplichtingen aangaande het leveren van water worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de afnemer. De kostprijs hiervan wordt aan dezelfde periode toegerekend. Het betreft de navolgende prestatieverplichtingen:

- leveren van drinkwater
- leveren van industriewater
- zuiveren van afvalwater
- ontwerp/bouw/financieren/onderhouden van demin-waterinstallaties
- beheer en onderhoud van afvalwaterzuiveringsinstallaties
- leveren van water aan scheepvaart
- detachering van personeel
- verhuur onroerende zaak

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van water onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen en na eliminatie van transacties tussen groepsmaatschappijen.

De wateropbrengsten betreffen de omzet uit aan verbruikers geleverd drink- en industriewater en uit de zuivering van afvalwater. Het merendeel van het waterverbruik is bemeterd. De facturatie voor onbemeterd verbruik is gebaseerd op een vast bedrag per woning. Voor het bemeterde verbruik bestaan de opbrengsten uit vastrecht en het afzetvolume vermenigvuldigd met het verbruikstarief per m³.

Opbrengsten voortvloeiend uit prestatieverplichtingen aangaande het verlenen van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de prestaties zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van de verrichte prestaties wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten voortvloeiend uit prestatieverplichtingen aangaande de uitvoering van onderhanden projecten, die zijn overeengekomen met een derde voor de constructie van een actief worden opgenomen naar rato van de mate waarin prestaties zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van het project gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. De kostprijs van de verrichte prestaties wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf

De bij 'geactiveerde productie voor het eigen bedrijf' genoemde bedragen betreffen de loonkosten samenhangend met de inzet van eigen personeel op investeringsactiviteiten en Onderhanden projecten voor derden.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten betreffen opbrengsten die voortkomen uit incidentele bedrijfsactiviteiten.

Bedrijfslasten

Kosten van grond- en hulpstoffen

Onder de kosten van grond- en hulpstoffen wordt verstaan de inkoop van water alsmede het verbruik van energie en chemicaliën.

Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten omvatten de aan de omzet toe te rekenen directe kosten alsmede overige kosten uitbesteed werk en andere externe kosten.

Lonen, salarissen en sociale lasten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De groep heeft diverse pensioenregelingen. De Nederlandse regelingen worden gefinancierd door afdrachten aan pensioen-uitvoerders, te weten verzekeringsmaatschappijen en bedrijfs-takpensioenfondsen. De buitenlandse pensioenregelingen zijn vergelijkbaar met de wijze waarop het Nederlandse pensioenstelsel is ingericht en functioneert.

De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de groep en worden, indien van toepassing, in de balans opgenomen in een voorziening. Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, wordt de verplichting gewaardeerd tegen de contante waarde. Discontering vindt plaats op basis van een disconteringsvoet voor belastingen die de actuele marktrente weergeeft. Toevoegingen aan en vrijval van de verplichtingen komen ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening.

Een pensioenvordering wordt in de balans opgenomen wanneer de groep beschikkingsmacht heeft over de pensioenvordering, wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die de pensioenvordering in zich bergt, zullen toekomen aan de groep en wanneer de pensioenvordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Ultimo 2023 en 2022 waren er voor de groep geen pensioen-vorderingen en geen verplichtingen, naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Afschrijvingen op vaste activa

De afschrijvingstermijnen van de materiële en immateriële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur, waarbij de activa lineair worden afgeschreven. Op gronden wordt niet afgeschreven.

Overige waardeveranderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Overige bedrijfskosten

Onder overige bedrijfskosten worden die kosten verstaan die ten laste van het jaar komen en die niet zijn toe te rekenen aan de hiervoor genoemde kostencategorieën, waaronder de vorming van voorzieningen voor dubieuze debiteuren en representatiekosten.

Rentebaten en -lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening, en waarbij actieve belastinglatenties (indien van toepassing) slechts worden gewaardeerd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is.

Vanaf 1 januari 2016 zijn Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen belastingplichtig. NV's zoals Evides N.V. worden op basis van de wet geacht met hun hele vermogen een onderneming te drijven. Activiteiten welke Evides verricht vanuit de Drinkwaterwet, zoals het leveren van drinkwater, zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting.

Resultaat deelnemingen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij Evides N.V. geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Bij deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, wordt het dividend als resultaat aangemerkt.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerde kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangen en betaalde rente, ontvangen dividend en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder DBFO-contracten, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De ontvangen termijnen uit hoofde van DBFO-contracten zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing eveneens als kasstroom uit investeringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een ontvangst uit operationele activiteiten.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de vennootschap zich gehouden aan de wet en regelgeving inzake de WNT.

Toelichting op de geconsolideerde balans (in € miljoenen)

1 Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

De goodwill is betaald bij de overname van 50% van de aandelen Evides Terneuzen Water B.V. en van Brielse Meer water B.V. (100%). Ultimo 2014 en 2018 is respectievelijk de betaalde goodwill voor de aandelen van Brielse Meer water B.V. en Evides Terneuzen Water B.V. volledig afgeschreven.

Delfluent Services B.V. heeft een onderhoudscontract verkregen van Delfluent B.V. Bij de overname van 50% van de aandelen in Delfluent Services B.V. per 21 december 2012 is aan dit onderhoudscontract een waarde van € 12,9 miljoen toegekend. Dit recht wordt op basis van de verwachte economische levensduur ten laste van het resultaat lineair afgeschreven. De afschrijvingstermijn bedraagt 21 jaar, gebaseerd op de resterende contractduur.

In 2016 is voor een bedrag van € 0,2 miljoen aanvullende onttrekkingsrechten verkregen voor het Brielse Meer. De afschrijvingstermijn bedraagt 15 jaar.

De afschrijvingstermijn van software is gebaseerd op de economische levensduur en bedraagt 5 jaar.

De afschrijvingstermijn voor ontwerpstandaarden bedraagt 10 jaar. Een ontwerpstandaard is een beschrijving van een gestandaardiseerde wijze waarop Evides Industriewater B.V. (een bepaald deel van) een zuiveringsinstallatie ontwerpt.

Naast investeringen voert Evides jaarlijks onderzoeksactiviteiten uit in verband met de verbetering van waterkwaliteit en daaraan gerelateerde processen. Gezien de aard van deze activiteiten, worden de uitgaven rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht. In 2023 is in het kader van ons onderzoeksprogramma € 2,9 miljoen (2022: € 3,4 miljoen) uitgegeven.

Overzicht opbouw en verloop van de boekwaarde in 2023:

	Goodwill	Onderhouds- contract	Concessie	Software	Ontwerp- standaarden	Werken in uitvoering	Totaal
Stand per 1 januari 2023							
Aanschafwaarde	5,5	12,9	0,2	87,4	1,0	0,0	107,0
Werken in uitvoering	0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	1,2
Cumulatieve afschrijvingen	-5,5	-6,2	-0,1	-66,4	-0,2	0,0	-78,4
Boekwaarde per 1 januari 2023	0,0	6,7	0,1	21,0	0,8	1,2	29,8
Mutaties 2023							
Investeringen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Opgeleverde werken in uitvoering	0,0	0,0	0,0	7,2	0,2	-7,4	0,0
Investering in werken in uitvoering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,8	6,8
Afschrijvingen	0,0	-0,6	0,0	-6,9	-0,1	0,0	-7,6
Totaal	0,0	-0,6	0,0	0,3	0,1	-0,6	-0,8
Stand per 31 december 2023							
Aanschafwaarde	5,5	12,9	0,2	94,6	1,2	0,0	114,4
Werken in uitvoering	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,6
Cumulatieve afschrijvingen	-5,5	-6,8	-0,1	-73,3	-0,3	0,0	-86,0
Boekwaarde per 31 december 2023	0,0	6,1	0,1	21,3	0,9	0,6	29,0

1.2 Materiële vaste activa

Overzicht opbouw en verloop van de boekwaarde in 2023:

	Terreinen, gebouwen, enz.	Leidingnet	Installaties	Overige vaste bedrijfsmiddelen	Werken in uitvoering	Totaal
Stand per 1 januari 2023						
Aanschafwaarde	460,2	1.355,1	441,1	26,7	102,5	2.385,6
Cumulatieve afschrijvingen	-238,7	-737,4	-301,6	-24,9	0,0	-1.302,6
Boekwaarde per 1 januari 2023	221,5	617,7	139,5	1,8	102,5	1.083,0
Mutaties 2023						
Investerings	0,1	0,0	1,1	0,0	0,0	1,2
Opgeleverde werken in uitvoering	8,2	59,5	11,9	0,7	-80,3	0,0
Investerings in werken in uitvoering	0,0	0,0	0,0	0,0	132,6	132,6
Desinvesteringen	-1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,1
Waardevermindering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afschrijvingen	-9,6	-41,0	-23,1	-0,7	0,0	-74,4
Totaal	-2,4	18,5	-10,1	0,0	52,3	58,3
Stand per per 31 december 2023						
Aanschafwaarde	467,4	1.414,6	454,1	27,4	0,0	2.363,5
Werken in uitvoering	0,0	0,0	0,0	0,0	154,8	154,8
Cumulatieve afschrijvingen	-248,3	-778,4	-324,7	-25,6	0,0	-1.377,0
Boekwaarde per 31 december 2023	219,1	636,2	129,4	1,8	154,8	1.141,3

Soort activa	Afschrijvingstermijn (in jaren)
Terreinen, gebouwen, enz.	
Grond	n.v.t.
Afgekochte erfpacht	50
Terreinvoorziening	30
Gebouwen	40
Spaarbekkens	40
Civiele kunstwerken	50
Leidingnet	
Leidingen	30
Watermeters	30
Installaties	
Werktuigbouwkunde	15
Elektrisch en instrumentatie	15
Procesautomatisering	5
Harsen en membranen	5
Overige vaste bedrijfsmiddelen	
Informatietechnologie (hardware)	5
Schepen	30
Overige (voertuigen, gereedschappen, etc.)	5

Op werken in uitvoering wordt niet afgeschreven.

Er is voor een bedrag van € 9,9 miljoen (ultimo 2022: € 27,5 miljoen) aan inkoopverplichtingen (bestellingen) aangegaan. Deze verplichtingen zijn niet in de balans opgenomen aangezien nog geen goederen en facturen zijn ontvangen. In de opgeleverde werken in uitvoering en investeringen is een bedrag van € 1,3 miljoen (2022: € 2,2 miljoen) begrepen aan bijdragen.

De betaalde uitgaven (rekening houdend met de bijdrage) die verwerkt zijn in de boekwaarde van de post “werken in uitvoer” bedragen ultimo 2023 € 138,5 miljoen (2022: € 98,0 miljoen).

Gebruiksduur / afschrijvingstermijnen:

Vanaf eind boekjaar 2023 wordt beoordeeld of de afschrijvingstermijn van het leidingnet en de watermeters dient te worden herzien. Op basis van informatie over de vervanging van leidingen en watermeters uit het verleden, komt naar voren dat leidingen gemiddeld een gebruiksduur kennen van langer dan 30 jaar, de watermeters een kortere gebruiksduur dan 30 jaar. De impact van het herzien van de eerdere schatting

rondom de gebruiksduur van leidingen en watermeters is materieel. De volgende feiten en omstandigheden hebben impact op de te maken schatting van de gebruiksduur in de toekomst:

- Impact van energietransitie ‘in de grond’. De omvang van de energietransitie en de doelstelling dit voor 2050 gerealiseerd te hebben, leiden tot een toename van werkzaamheden voor drinkwaterbedrijven en het vervroegen van vervangingsinvesteringen
- Besluit tot vervangen van analoge meters naar slimme digitale meters, waarover het besluit in boekjaar 2024 plaatsvindt

Op basis van bovenstaande kan op dit moment geen betrouwbare schatting worden gemaakt of de afschrijvingstermijn dient te worden herzien. Als gevolg daarvan is ervoor geopteerd om de afschrijvingstermijn consistent te houden aan voorgaande jaren. Evides verwacht de beoordeling van de afschrijvingstermijn van het leidingnet en de watermeters in de loop van 2024 te kunnen afronden.

1.3 Financiële vaste activa

Het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa gedurende 2023 is als volgt:

	Deelnemingen met invloed van betekenis	Deelnemingen zonder invloed van betekenis	Financiële leasevorderingen	Vorderingen op deelnemingen	Latente belastingvordering	Totaal
Stand per 1 januari	27,1	1,6	112,1	25,7	10,7	177,2
Resultaat deelnemingen*	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Investeringsen	0,0	0,0	0,0	4,8	0,0	4,8
Dividend	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aflossingen	0,0	0,0	-12,6	-5,4	0,0	-18,0
Rentebaten	0,0	0,0	4,2	3,8	0,0	8,0
Mutatie belastinglatentie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4
Stand per 31 december	28,1	1,6	103,7	28,9	11,1	173,4

* Op basis van de concept jaarrekening 2023

De vennootschap houdt de volgende aandelen in andere vennootschappen, die zijn gewaardeerd op basis van de vermogensmutatiemethode.

Vennootschap	Vestigingsplaats	Deelnemingspercentage
Delfluent B.V.	Den Hoorn	54,5%
Evilim Industriewater B.V.	Echt	50,0%
North Water B.V.	Groningen	50,0%
VEI B.V.	Utrecht	50,0%
Facturatie B.V.	Utrecht	50,0%
Aqualab Zuid B.V.	Werkendam	50,0%
NH-Water B.V.	Velserbroek	50,0%
SubMerge B.V.	's-Hertogenbosch	33,3%

Voor deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde waarvoor geen voorziening is gevormd, bedragen de verliezen over 2023 € 1,7 miljoen (2022: € 1,2 miljoen) en bedragen de cumulatieve verliezen per balansdatum € 62,8 miljoen (2022: € 61,1 miljoen).

De financiële leasevorderingen betreffen de vorderingen voor de contractuele looptijd van de bouw van financiële lease-installaties. De vorderingen bestaan uit de contante waarde van de toekomstige leasebetalingen plus de restwaarde. De gemiddelde rentevoet bedraagt 3,9%. De resterende looptijd en opbouw van de financiële leasevorderingen kan ultimo 2023 als volgt worden verbijzonderd:

	Nominale waarde leasevorderingen	Ongerealiseerde rentebaten leasevorderingen	Contante waarde leasevorderingen
Tot 1 jaar	12,4	3,8	8,6
Tussen 1 en 5 jaar	38,4	11,7	26,7
Langer dan 5 jaar	82,9	17,0	65,9
Totaal	133,7	32,5	101,2
Restwaarde van de financiële lease-installaties			2,5
Financiële leasevorderingen ultimo 2023			103,7

De restwaarde van de financiële lease-installaties is contractueel bepaald en Evides heeft het recht om na afloop van de hiervoor genoemde contractperiode tegen vooraf overeengekomen voorwaarden de installatie te leveren aan de opdrachtgevers. Bij een voortijdige beëindiging van het contract door de opdrachtgevers gelden schadevergoedingen die afhankelijk zijn gesteld van de resterende looptijd van het contract.

Onder de vorderingen op deelnemingen is een achtergestelde lening met een hoofdsom ter grootte van € 24,3 miljoen opgenomen, verstrekt aan Delfluent B.V. De rentevergoeding die voor deze lening geldt, is gebaseerd op het aandeel van Evides in de kasstromen van Delfluent B.V. en bedraagt voor 2023 € 3,7 miljoen (2022: € 2,1 miljoen). Aflossing van de lening zal in zijn geheel plaatsvinden in 2033.

De latente belastingvordering heeft betrekking op de fiscale positie van de fiscale eenheid Evides N.V. Deze vordering is het gevolg van tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarde die anderzijds in deze jaarrekening gevolgd wordt. De latente belastingvordering en -schuld zijn met elkaar gesaldeerd voor zover deze betrekking heeft op de fiscale eenheid. Van de latente belastingvordering zal vermoedelijk € 0,3 miljoen binnen een jaar verrekenbaar zijn.

2 Vlottende activa

2.1 Voorraden

De samenstelling van de voorraden is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Materialen	4,7	4,2
Grond- en hulpstoffen	0,4	0,5
Totaal	5,1	4,7

De voorraad is per balansdatum volledig courant (2022: idem).

2.2 Onderhanden projecten

De samenstelling van de onderhanden projecten is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Kosten werk voor derden	15,3	9,6
Gefactureerd werk voor derden	-4,2	-2,6
Totaal	11,1	7,0

In de netto-omzet van het boekjaar is een bedrag van € 1,9 miljoen (2022: € 63,4 miljoen) inzake opbrengsten uit onderhanden projecten verantwoord.

In het boekjaar werd ter zake van onderhanden projecten een bedrag van minder dan € 0,1 miljoen (2022: € 0,0) aan rente op schulden geactiveerd.

Van bovengenoemde projecten ziet € 13,5 miljoen (2022: € 7,0 miljoen) toe op kosten van projecten waarvan het contract voor 1 januari 2022 is overeengekomen en € 1,8 (2022: € 0,0) voor projecten die na 1 januari 2022 zijn getekend.

2.3 Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren	42,1	25,0
Vorderingen op deelnemingen	1,2	0,2
Belastingen en premies sociale verzekeringen	4,4	7,6
Overige vorderingen	46,0	34,8
Overlopende activa	7,5	6,6
Totaal	101,2	74,2

Alle vorderingen en overlopende activa hebben een resterende looptijd korter dan één jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Er zijn geen zekerheden of rentecompensaties overeengekomen voor vorderingen op deelnemingen. Onder de belastingen en premies sociale verzekeringen is een bedrag aan vennootschapsbelasting begrepen van € 1,9 miljoen (2022: € 6,6 miljoen).

Onder de overige vorderingen is een bedrag begrepen van € 2,0 miljoen met een looptijd van langer dan één jaar.

De overlopende activa bestaan voor een bedrag van € 7,2 miljoen uit vooruitbetaalde kosten met betrekking tot 2024 en € 0,3 miljoen met een looptijd van langer dan één jaar.

In de post debiteuren is een voorziening voor oninbaarheid opgenomen. De voorziening kan als volgt worden verbijzonderd:

	31-12-2023	31-12-2022
Huishoudelijke en kleinzakelijke markt	2,1	2,0
Grootverbruikers en werken voor derden	0,4	0,5
Totaal	2,5	2,5

2.4 Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

3 Aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen

De mutaties in het eigen vermogen worden in de toelichting op de vennootschappelijke balans uiteengezet.

4 Aandeel van derden in het groepsvermogen

Zowel in 2023 als 2022 hebben er geen mutaties plaatsgevonden in het minderheidsbelang derden. Het minderheidsbelang derden heeft betrekking op het aandeel van derden in het vermogen van N.V. WBB.

5 Voorzieningen

De balanspost voorzieningen is als volgt opgebouwd:

	Ref.	31-12-2023	31-12-2022
Personeelsvoorzieningen	5.1	1,8	1,3
Latente belastingverplichtingen	5.2	6,3	6,8
Totaal		8,1	8,1

De personeelsvoorzieningen en de voorziening voor latente belastingverplichtingen zijn overwegend langlopend van aard. Van de voorzieningen is € 5,9 miljoen (ultimo 2022: € 6,5 miljoen) als langer dan één jaar aan te merken. Voorzieningen met een looptijd langer dan vijf jaar bedrag € 4,7 miljoen (ultimo 2022: € 4,8 miljoen).

5.1 Personeelsvoorzieningen

Verloopoverzicht van de personeelsvoorzieningen in 2023:

	Stand per 1 januari	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31 december
Voorziening aanspraken wachtgeld	0,2	0,4	-0,3	0,0	0,3
Voorziening jubilea-uitkeringen	0,2	0,0	0,0	-0,1	0,1
Voorziening gratificaties	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Voorziening langdurig zieken	0,5	0,5	0,0	0,0	1,0
Voorziening arbeidsongeschiktheid	0,3	0,1	-0,1	0,0	0,3
Totaal	1,3	1,0	-0,4	-0,1	1,8

Voor de contante waardebepaling van de personeelsvoorzieningen (behoudens norminale voorziening langdurig zieken) is op basis van de korte looptijd van de verplichtingen een disconteringsvoet van gemiddeld 1,25% gehanteerd (ultimo 2022 0,56%), waarbij de disconteringsvoet is gebaseerd op de rentetermijnstructuur pensioenfondsen. De omvang van de oprenting is € 0,0 miljoen (2022: € 0,0 miljoen).

Voorziening aanspraken wachtgeld

Deze voorziening betreft de verplichtingen van Evides uit hoofde van het eigen risicodragerschap inzake WW-uitkeringen.

Voorziening jubilea-uitkeringen en gratificaties

Deze voorziening heeft betrekking op te betalen jubilea-uitkeringen en gratificaties. Bij de berekening is rekening gehouden met 'blijfkansen' en CAO en salarisstijgingen.

Voorziening langdurig zieken

Deze voorziening heeft betrekking op de plicht tot salarisdoorbetaling die Evides heeft ten aanzien van haar langdurig zieken.

Voorziening arbeidsongeschiktheid

Deze voorziening betreft de verplichtingen van Evides uit hoofde van het eigen risicodragerschap inzake WGA-uitkeringen.

5.2 Latente belastingverplichtingen

De latente belastingverplichting heeft betrekking op verschillen tussen commerciële en fiscale waardering van materiële vaste activa.

Het verloop van de latente belastingverplichting in 2023 is als volgt:

Stand per 1 januari	6,8
Dotaties	0,1
Onttrekkingen	-0,6
Stand per 31 december	6,3

6 Langlopende schulden

De samenstelling van de langlopende schulden, exclusief kortlopend deel is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Schulden aan banken	420,0	382,0
Overige langlopende schulden	183,4	191,4
Totaal	603,4	573,4

Het verloop van de langlopende schulden is als volgt:

	Schulden aan banken	Overige langlopende schulden	Totaal
Stand per 1 januari	382,0	191,4	573,4
Mutaties:			
Nieuwe financieringen	128,0	17,0	145,0
Aflossingen (<1 jaar)	-90,0	-25,0	-115,0
Stand per 31 december	420,0	183,4	603,4
Waarvan looptijd langer dan 1 jaar, korter dan 5 jaar	247,0	183,0	430,0
Waarvan looptijd langer dan 5 jaar	173,0	0,4	173,4

De verdeling van de langlopende schulden naar toepasselijk rentepercentage is als volgt:

Rente %	31-12-2023	31-12-2022
0 - < 1	324,4	406,9
1 - < 2	50,0	82,5
2 - < 3	84,0	84,0
3 - < 4	145,0	0,0
Totaal	603,4	573,4

De gepresenteerde schulden bevatten per ultimo 2023 geen leningen met variabele rentepercentages (2022: € 30 miljoen).

Eind 2023 bedraagt het gemiddelde over de langlopende leningen verschuldigde rentepercentage 1,47% (in 2022: 1,15%).

In het verslagjaar is voor in totaal € 145,0 miljoen lang vreemd vermogen aangetrokken (in 2022: € 99,0 miljoen).

De aflossingsverplichtingen verschuldigd binnen één jaar bedragen € 115,0 miljoen en zijn opgenomen onder de kortlopende schulden (ultimo 2022: € 87,0 miljoen). De schulden met een resterende looptijd langer dan vijf jaar bedragen € 173,4 miljoen (ultimo 2022: € 180,4 miljoen). De looptijd van de leningenportefeuille kan als volgt worden verbijzonderd:

Jaar	31-12-2023	31-12-2022
1 - < 2	107,0	115,0
2 - < 3	108,0	90,0
3 - < 4	100,0	88,0
4 - < 5	115,0	100,0
5 - < 6	68,0	100,0
6 - < 7	58,0	59,0
7 - < 8	47,0	21,0
> 8	0,4	0,4
Totaal	603,4	573,4

Voor bovenstaande leningen zijn geen zekerheden gesteld. Wel zijn op alle leningen financiële convenanten van toepassing. Deze convenanten omvatten eisen van de kredietverstrekkers ten aanzien van de solvabiliteitsratio en de interest dekkingsratio. Het niet-realiseren van de hiervoor genoemde convenanten kan ertoe leiden dat een lening door de kredietverstrekker onmiddellijk wordt opgeëist. Het door de kredietverstrekkers verlangde minimum solvabiliteitsniveau varieert tussen 20%-25% en voor de interest dekkingsratio geldt een minimum van 1,0. Evides voldoet ook in 2023 ruimschoots aan deze financiële convenanten.

Daarnaast heeft Evides met ingang van december 2014 en juni 2020 de beschikking gekregen over een leningsfaciliteit ter grootte van respectievelijk € 175,0 miljoen en € 190,0 miljoen. Ultimo 2023 is de faciliteit ad € 175,0 miljoen volledig benut (ultimo 2022: € 175,0 miljoen). De faciliteit ad € 190,0 miljoen is nog voor een bedrag ad € 46,0 miljoen (ultimo 2022: € 142,0 miljoen) beschikbaar. Deze leningsfaciliteiten kennen enkele afwijkende convenanten. De belangrijkste verschillen met de convenanten van de hiervoor geschatte kredietverstrekkers betreffen een interest dekkingsratio van minimaal 5,0 en deze kredietverstrekker kan aanvullende zekerheden verlangen indien Evides verzuimt aan haar contractuele verplichtingen te voldoen.

7 Kortlopende schulden

Deze post is als volgt te specificeren:

	31-12-2023	31-12-2022
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7,8	6,5
Crediteuren	30,7	27,2
Schulden aan deelnemingen	2,4	1,8
Banken	47,2	29,8
Aflossingsverplichtingen binnen 1 jaar	115,0	87,0
Overige schulden	15,8	15,2
Te betalen rente	2,7	1,4
Overige overlopende passiva	37,9	42,3
Totaal	259,5	211,2

Onder de overige schulden en overlopende passiva zijn onder meer begrepen kostenreserveringen, vooruit gefactureerde omzet kleinverbruik ad € 8,7 miljoen (2022: € 10,5 miljoen) en projecten waarvoor de ontvangen voorschotten per einde boekjaar de reeds gedane uitgaven overstijgen.

Er zijn geen zekerheden of rentecompensaties overeengekomen voor schulden aan deelnemingen. Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd korter dan één jaar (ultimo 2022: idem). In de post belastingen en premies sociale verzekeringen is een pensioenverplichting inbegrepen van € 0,1 miljoen (2022: € 0,1 miljoen). En vennootschapsbelasting van € 0,1 miljoen (2022: € 0,1 miljoen).

Niet uit balans blijvende verplichtingen

Eind 2023 zijn er nog voor € 24,2 miljoen (ultimo 2022: € 45,9 miljoen) aan lopende inkoopverplichtingen (bestellingen) aangegaan.

Evides staat garant voor de operationele activiteiten die Delfluent Services B.V. als onderaannemer van Delfluent B.V. uitvoert. De maximale aansprakelijkheid voor Evides jegens Delfluent B.V. bedraagt maximaal € 11,0 miljoen per kalenderjaar en € 30,0 miljoen bij een voortijdige beëindiging van de overeenkomst tussen Delfluent B.V. en Delfluent Services B.V.

Als onderdeel van het O&M-contract is DSBV in de laatste jaren van het contract – voordat overdracht (hand back) van de installaties aan Hoogheemraadschap Delfland plaatsvindt – verantwoordelijk voor specifiek groot onderhoud aan de installaties. Vijf jaar voordat het contract zal eindigen zal hiervoor een zogenoemd Final Maintenance Plan worden opgesteld. Dit groot onderhoud dient zodanig plaats te vinden dat de installaties na de hand back 5 jaar op basis van routinematig en preventief onderhoud zullen kunnen functioneren. Voor het groot onderhoud ontvangt DSBV te zijner tijd een contractueel afgesproken vergoeding. In het geval dat deze contractuele vergoeding naar verwachting niet toereikend is voor het toekomstig groot onderhoud op basis van het Final Maintenance Plan, moet DSBV mogelijk een voorziening

treffen door een verlieslatend contract ter grootte van het verschil tussen de verwachte onderhoudskosten en de hiervoor te ontvangen vergoeding. Vooralsnog is het Final Maintenance Plan opgesteld en is er geen aanleiding om te veronderstellen dat hier op voorhand significante afwijkingen zijn te verwachten ten opzichte van het O&M-contract.

Er is op dit moment een geschil met het Hoogheemraadschap van Delfland inzake het in rekening brengen van de van toepassing zijnde prijsindexatie. Evides is van mening dat de prijs conform het onderliggende contract in rekening is gebracht en verwacht niet dat het geschil leidt tot uitstroom van middelen. In 2024 verwachten wij uitsluitel over dit dispuut te verkrijgen.

Er is in 2008 milieuschade ontstaan bij een afvalwaterzuiveringsinstallatie van Evides. De omvang van de daaraan verbonden kosten is nog onduidelijk en zal naar verwachting worden verhaald bij de veroorzaker van deze schade niet zijnde Evides. Om deze reden is geen voorziening gevormd uit hoofde van deze garantieclaim.

De Stichting Droogteschade Waterwinning (SDW) heeft eind 2023 de start van een massa-schadeclaim aangekondigd (een zogenaamde WAMCA-procedure). De hoogte van de claim is voor Evides vooralsnog onbekend. Naast het feit dat de omvang voor Evides vooralsnog niet betrouwbaar is vast te stellen voorzien wij ook geen significante verplichtingen gegeven o.a. de door Evides reeds getroffen compenserende maatregelen. Derhalve is geen voorziening gevormd uit hoofde van deze claim.

Naast bovenstaande specifieke benoemde zaken is Evides betrokken bij overige (juridische) procedures en geschillen. Het jaarverslag weerspiegelt de beste inschatting van directie en management rondom deze procedures en geschillen. Alleen in het geval een uitstroom van middelen waarschijnlijk wordt geacht en het bedrag betrouwbaar in te schatten is, is een voorziening (indien Evides gedaagd wordt) of een vordering (indien Evides de eiser is) opgenomen.

Er bestaan huurverplichtingen ter zake van huisvesting, grond en leaseverplichtingen ten aanzien van leaseauto's.

De opbouw van deze verplichtingen is als volgt:

Vervoermiddelen	31-12-2023	31-12-2022
Tot 1 jaar	2,1	2,0
Tussen 1 en 5 jaar	3,7	3,0
Langer dan 5 jaar	0,0	0,0
Totaal	5,8	5,0

Onroerende zaken	31-12-2023	31-12-2022
Tot 1 jaar	1,1	1,0
Tussen 1 en 5 jaar	3,8	3,2
Langer dan 5 jaar	102,3	87,0
Totaal	107,2	91,2

Totaal	31-12-2023	31-12-2022
Tot 1 jaar	3,2	3,0
Tussen 1 en 5 jaar	7,5	6,2
Langer dan 5 jaar	102,3	87,0
Totaal	113,0	96,2

Gedurende het verslagjaar is voor een bedrag van € 3,6 miljoen aan contractuele leaseverplichtingen, de zogenaamde minimale leasebetalingen, in de winst- en verliesrekening verwerkt (2022: € 3,5 miljoen). In 2023 is geen sprake geweest van voorwaardelijke leasebetalingen en/of sub-leaseontvangsten.

Krachtens wettelijke bepalingen inzake ketenaansprakelijkheid berust bij de inlenende vennootschap hoofdelijke aansprakelijkheid voor betaling van premie op grond van werknemers- en volksverzekeringen en van loon- en omzetbelasting bij inlenen van arbeidskrachten.

Financiële risico's

Evides is als onderneming onderhevig aan diverse financiële risico's. Wij noemen in dit kader:

- debiteurenrisico's;
- renterisico's;
- liquiditeitsrisico's;
- beschikbaarheid van financiering;
- prijsrisico's.

Evides heeft geen significante concentraties van debiteurenrisico. De vorderingen op klanten bedragen in totaal € 42,1 miljoen (ultimo 2022: € 25,0 miljoen). Hiervoor is een voorziening van € 2,5 miljoen getroffen (ultimo 2022: € 2,5 miljoen). Tot slot beschikt Evides Industriewater op basis van zogenaemde DBFO (Design, Build, Finance & Operate) contracten over financiële leasevorderingen ter grootte van € 103,7 miljoen (ultimo 2022: € 112,1 miljoen). Debiteurenrisico's die voortvloeien uit dergelijke contracten worden zoveel mogelijk gemitigeerd doordat Evides Industriewater gedurende de looptijd van de overeenkomst juridisch eigenaar blijft van de installatie en dergelijke contracten slechts met kredietwaardige contractpartijen worden aangegaan.

Het renterisico wordt bepaald door de mate waarin fluctuaties in de lange of korte rente effect hebben op het resultaat. Evides financiert haar vaste activa met eigen vermogen, voorzieningen alsmede lang- en kortlopende schulden; deels tegen een variabele rente. De vlottende activa worden gefinancierd met kortlopende schulden, waaronder bankkrediet met een variabele rente.

Uitgaande van de financieringspositie per ultimo 2023 schatten wij dat een stijging of daling van 1%-punt in de eurogeldmarktrente een effect heeft op het financieringsresultaat van circa € 0,5 miljoen op jaar-basis (ultimo 2022: € 0,6 miljoen). Het beleid is dat maximaal 20% van de financiering kortrentend is.

Ten behoeve van de financiering van haar werkkapitaal kan en wil Evides slechts in beperkte mate een beroep doen op leverancierskrediet. Ter reductie van liquiditeitsrisico's heeft Evides de beschikking over ongecommitteerde kredietfaciliteiten ter grootte van € 146,8 miljoen waarvan ultimo 2023 € 47,2 miljoen (ultimo 2022 € 29,8 miljoen) is benut. Daarnaast heeft Evides voor een bedrag van € 90,0 miljoen gecommitteerde kredietfaciliteiten met resterende looptijden tussen 0 en 3 jaar. Ultimo 2023 zijn deze kredietfaciliteiten niet benut.

Evides is een kapitaalintensieve organisatie waarbij de beschikbaarheid van financiering van groot belang is voor de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten. Het waarborgen van de financiële continuïteit van Evides en derhalve het mitigeren van het beschikbaarheidsrisico staat in het treasury beleid van Evides voorop. De belangrijkste maatregelen om het beschikbaarheidsrisico te mitigeren, zijn:

- kiezen voor beperking van de afhankelijkheid van financiers door spreiding van de financiering over meerdere financiers, maar wel op zodanige wijze dat we in staat zijn lange termijn relaties aan te gaan met onze financiers;
- het mitigeren van het risico van tijdelijke discontinuïteit op de financiële markten door gebruik te maken van gecommitteerde kredietfaciliteiten;
- het spreiden van het herfinanciering risico in de tijd door spreiding van de lening portefeuille.

Prijsrisico's worden, indien mogelijk en economisch gerechtvaardigd, gemitigeerd. Voor de inkoop van onder andere energie en chemicaliën hebben wij meerjarige contracten afgesloten waarbij het effect van tussentijdse prijsstijgingen wordt beperkt.

Verbonden partijen

Als verbonden partijen (als bedoeld in Rj 330) zijn aan te merken:

1. Aandeelhouders (gemeenten en provincie vertegenwoordigd door B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides en GBE Aqua B.V., dan wel natuurlijke personen die gemachtigd zijn de betreffende gemeenten en provincie te vertegenwoordigen in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders);
2. Statutaire Directie;
3. Raad van Commissarissen.
4. Delfluent B.V., VEI B.V., Facturatie B.V., Aqualab Zuid B.V., North Water B.V., SubMerge B.V., NH Water B.V., Evilim Industriewater B.V., KWH Water B.V. en Aqua Minerals B.V..
5. Voor een overzicht van de in de consolidatie begrepen verbonden partijen wordt verwezen naar het overzicht van deelnemingen op pagina 32 t/m 34 van dit jaarverslag.

Transacties met verbonden partijen zijn tegen marktconforme voorwaarden verwerkt met uitzondering van de detachering aan VEI welke tegen kostprijs wordt verwerkt.

Evides levert aan Delfluent B.V. ondersteunende diensten en detacheert personeel. Aan VEI B.V. detacheert Evides eveneens personeel.

Tot slot verzorgt Delfluent Services B.V. in het kader van de publiek private samenwerking met het Hoogheemraadschap van Delfland het beheer en onderhoud van de afvalwaterzuiveringsinstallaties Houtrust in Den Haag en Harnaschpolder in Den Hoorn en het bijbehorende transportsysteem met 19 pompstations. Dit doet zij in opdracht en voor rekening van Delfluent B.V. voor een periode van 30 jaar. Het contract loopt in 2033 af.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening (in € miljoenen)

8 Bedrijfsopbrengsten

De opbouw van de bedrijfsopbrengsten is als volgt:

	2023	2022
Drinkwater	210,3	197,1
Industriewater	159,2	129,6
Opbrengsten uit onderhanden projecten voor derden	1,9	63,4
Overige opbrengsten	13,3	12,8
Netto-omzet	384,7	402,9
Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf	15,7	16,2
Overige bedrijfsopbrengsten	1,9	0,2
Totaal	402,3	419,3

De netto-omzet is als volgt geografisch verdeeld:

	2023	2022
Nederland	375,0	324,6
Overige EU-landen	9,7	71,8
Totaal	384,7	396,4

9 Bedrijfslasten

9.1 Kosten van grond- en hulpstoffen

De samenstelling van de kosten van grond- en hulpstoffen is als volgt:

	2023	2022
Inkoop water	8,4	7,5
Energie	45,5	28,4
Chemicaliën	21,9	17,8
Totaal	75,8	53,7

9.2 Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

De opbouw van de kosten uitbesteed werk en andere externe kosten is als volgt:

	2023	2022
Kostprijs werken voor derden	2,0	40,8
Tijdelijk personeel	12,4	11,2
Uitbesteed onderhoud en materiaalkosten	45,8	43,3
Totaal	60,2	95,3

9.3 Personeelskosten

Het gemiddelde aantal personeelsleden in 2023 bedraagt 791,4 (2022: 776,6). Hiervan zijn gemiddeld 8,1 medewerkers werkzaam in het buitenland (2022: 7,6).

Het gemiddeld aantal personeelsleden naar voltijdbanen is als volgt verdeeld naar bedrijfsactiviteiten:

	2023	2022
Drinkwater	605,3	595,3
Industriewater	186,1	181,3
Totaal	791,4	776,6

De specificatie van de personeelskosten is als volgt:

	2023		2022	
Salarissen	57,7		55,4	
Totaal lonen en salarissen		57,7		55,4
Sociale lasten	6,9		6,5	
Pensioenpremies	7,9		8,6	
Totaal sociale lasten		14,8		15,1
Totaal		72,5		70,5

Pensioenen

De opbouw van de pensioenaanspraken wordt steeds in het betreffende kalenderjaar afgefinancierd door middel van (ten minste) kostendeekkende premiebetalingen. De pensioenregeling is een middel-loon regeling met – voor zowel actieve als inactieve deelnemers (slapers en gepensioneerden) – voorwaardelijke toeslagverlening. De toeslagverlening is afhankelijk van het beleggingsrendement. De jaarlijkse premie ten behoeve van de opbouw van de pensioenaanspraken bedraagt 27,9% van het pensioengevend salaris dat is gebaseerd op het brutoloon minus een franchise (ad € 16.350). Het pensioengevend salaris is gemaximeerd (op € 128.810).

De jaarlijkse premie die voor rekening komt van de werkgever bedraagt ten minste 19,53% van het pensioengevend salaris. De hoogte van de premie wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het bedrijfstakpensioenfonds op basis van de dekkingsgraad en verwachte rendementen.

De dekkingsgraad van het betrokken bedrijfstakpensioenfonds bedraagt ultimo 2023 volgens opgave van het fonds 110,5% (ultimo 2022: 110,9%). Op basis van het uitvoeringsreglement heeft de groep bij een tekort in het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Voor het personeel dat werkzaam is buiten Nederland heeft de groep een pensioenregeling afgesloten die niet vergelijkbaar is met de wijze waarop het Nederlandse pensioenstelsel is ingericht en functioneert.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

In de personeelskosten is een bedrag van € 114.402 (in 2022: € 113.356) opgenomen voor de bezoldiging van commissarissen. Door de Wet normering topinkomens (WNT) is de bezoldiging van leden van de Raad van Commissarissen (RvC) gemaximeerd: voor voorzitters en leden van de RvC geldt daarbij als maximum respectievelijk 15% in 2023 (in 2022: 15%) en 10% in 2023 (in 2022: 10%) van de voor de rechtspersoon geldende maximum norm per geheel kalenderjaar, zijnde respectievelijk € 33.450 in 2023 (in 2022: € 32.400) en € 22.300 in 2023 (in 2022: € 21.600).

De beloning per commissaris is als volgt:

2023				
Naam	Functie	Periode (vanaf/tot)	Beloning	WNT-maximum
L. Kohsiek	Voorzitter	1-1 / 31-12	€ 33.450	€ 33.450
A. Tuinebreijer	Lid	1-1 / 31-12	€ 22.300	€ 22.300
N. Dalstra	Lid	1-1 / 31-12	€ 22.300	€ 22.300
D. Hollestelle	Lid	16-5 / 31-12	€ 14.052	€ 14.052
P.C. Hartog	Lid	1-1 / 31-12	€ 22.300	€ 22.300
Totaal			€ 114.402	€ 114.402

2022				
Naam	Functie	Periode (vanaf/tot)	Beloning	WNT-maximum
L. Kohsiek	Voorzitter	1-1 / 31-12	€ 32.400	€ 32.400
C. Brandenburg	Lid	1-1 / 30-09	€ 16.156	€ 16.156
A. Tuinebreijer	Lid	1-1 / 31-12	€ 21.600	€ 21.600
N. Dalstra	Lid	1-1 / 31-12	€ 21.600	€ 21.600
P.C. Hartog	Lid	1-1 / 31-12	€ 21.600	€ 21.600
Totaal			€ 113.356	€ 113.356

De bezoldiging van alle leden van de RvC voldoet aan de WNT. De commissarissen hebben in 2023 geen belastbare onkostenvergoedingen ontvangen noch beloningen betaalbaar op termijn toegezegd gekregen. Op grond van de statuten is uitsluitend de Directie belast met de dagelijkse leiding van het gehele bedrijf en aan te merken als topfunctionaris in het kader van de WNT. De maximum bezoldigingsnorm 2023 bedraagt per voltijdbaan: € 223.000 in 2023 (in 2022: € 216.000). Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

De bezoldiging van de Directie kan in het kader van de WNT als volgt worden verbijzonderd:

	2023	2022
	A.M. Ottolini	A.M. Ottolini
Functie(s)	Algemeen directeur	Algemeen directeur
Duur dienstverband	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	1,00
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning	€ 189.600	€ 180.900
Belastbare onkostenvergoeding	€ 10.110	€ 10.393
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.885	€ 24.288
Totaal bezoldiging WNT	€ 222.595	€ 215.581
Uitbetaling niet vallend onder WNT-norm	€ -	€ -
Totaal bezoldiging volgens WNT-norm	€ 222.595	€ 215.581
Toepasselijk WNT-maximum	€ 223.000	€ 216.000

Er zijn geen overige functionarissen die in 2023 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2023 ook geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

9.4 Afschrijvingen

	2023	2022
Immateriële vaste activa	7,6	7,3
Materiële vaste activa	74,4	74,5
Totaal	82,0	81,8

De afschrijvingslasten zijn gebaseerd op de afschrijvingspercentages, zoals die in de toelichting op de immateriële en materiële vaste activa zijn uiteengezet.

9.5 Overige bedrijfskosten

De opbouw van de overige bedrijfskosten is als volgt:

	2023	2022
Analysekosten	8,3	7,0
Precario	0,1	0,1
Overige personeelskosten	2,8	1,9
Huisvestingskosten	7,7	7,1
Automatiseringskosten	16,6	16,2
Klantprocessen	10,4	9,6
Overige externe kosten	23,3	22,9
Overige bedrijfskosten	0,9	1,1
Totaal	70,1	65,9

In de overige externe kosten is voor een bedrag van € 0,4 miljoen (in 2022: € 0,3 miljoen) aan honoraria opgenomen in de context van artikel 2:382a BW. Met ingang van het boekjaar 2015 is Deloitte Accountants benoemd en per boekjaar 2021 herbenoemd als controlerend accountant.

De honoraria van Deloitte Accountants kunnen als volgt worden verbijzonderd:

(x € 1.000) 2023	Deloitte Accountants	Overig Deloitte netwerk	Totaal Deloitte netwerk
Onderzoek van de jaarrekening	400	0	400
Andere controleopdrachten	15	0	15
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0	0
Totaal	415	0	415

(x € 1.000) 2022	Deloitte Accountants	Overig Deloitte netwerk	Totaal Deloitte netwerk
Onderzoek van de jaarrekening	314	0	314
Andere controleopdrachten	15	0	15
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0	0
Totaal	329	0	329

De vermelde accountantshonoraria voor het onderzoek van de jaarrekening zijn gebaseerd op het boekjaar waarop de werkzaamheden betrekking hebben, ongeacht of deze werkzaamheden door de externe accountant en de accountantsorganisatie reeds gedurende het betreffende boekjaar zijn verricht.

10 Financiële baten en lasten

10.1 Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren

	2023	2022
Financiële leasebaten	4,2	2,8
Rentebaten uit de overige vorderingen	4,0	3,2
Totaal	8,2	6,0

De rentebaten uit de overige vorderingen hebben nagenoeg geheel betrekking op een vordering op een verbonden maatschappij.

10.2 Rentelasten en soortgelijke kosten

	2023	2022
Rente langlopende leningen	-9,0	-4,9
Overige rentelasten	-1,0	-0,5
Totaal	-10,0	-5,4

11 Belastingen

De belasting over het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening bedraagt € 10,4 miljoen (2022: € 7,4 miljoen). De aansluiting met het effectieve belastingtarief is als volgt:

	2023	2022
Resultaat voor belastingen	40,6	52,5
Onbelaste activiteiten en commercieel/fiscale verschillen	-3,9	23,8
Belastbaar resultaat	44,5	28,7
Belasting naar de winst volgens Nederlands belastingtarief	11,3	7,4
Mutatie in belastinglatenties	-0,8	5,4
Effect van het belastingtarief in buitenlandse jurisdicties (ander tarief)	0,4	0,2
Voorgaande jaren	-0,5	-5,6
Totaal	10,4	7,4

De vennootschap en haar Nederlandse 100%-dochtermaatschappijen vormen een fiscale eenheid. De vennootschapsbelasting is berekend op basis van de geldende belastingtarieven in Nederland, België en Duitsland, rekening houdend met de fiscale bepalingen die permanente verschillen geven tussen de bedrijfseconomische en de fiscale resultaatbepaling. De belastingbate voorgaande jaren in 2022 ziet toe op een verwachte teruggave over de jaren 2012-2015. Hoewel de Hoge Raad nog arrest moet wijzen in deze zaak is deze belastingbate gebaseerd op het advies van de Advocaat-Generaal aan de Hoge Raad in 2022 en een fiscale beoordeling van de vordering. De effectieve belastingdruk over het resultaat voor vennootschapsbelasting bedraagt 25,6% (2022: 14,1%).

Toelichting op het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen de investeringen opgenomen waarvoor in 2023 geldmiddelen zijn opgeofferd. Het kasstroomoverzicht is in 2023 gewijzigd ten opzichte van de voorgaande jaarrekening. De geactiveerde productie voor het eigen bedrijf wordt niet meer als een aparte post gecorrigeerd. Daarnaast wordt de mutatie in nog te betalen crediteuren met betrekking tot investeringen gecorrigeerd op investeringen in (im-)materiële vaste activa. Daarnaast wordt de ontvangen en betaalde rente niet langer als een gesaldeerde post getoond.

12 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum.

Vennootschappelijke balans per 31 december 2023 (voor winstbestemming)

(in € miljoenen)	Ref.	31 december 2023		31 december 2022	
ACTIVA					
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	1	22,1		22,1	
Materiële vaste activa	2	911,7		852,8	
Financiële vaste activa	3	315,8		290,0	
Totaal vaste activa			1.249,6		1.164,9
Vlottende activa					
Vorraden		2,8		2,8	
Onderhanden projecten		0,0		1,0	
Vorderingen en overlopende activa	4	147,6		130,0	
Liquide middelen	5	0,0		0,3	
Totaal vlottende activa			150,4		134,1
Totaal activa			1.400,0		1.299,0
PASSIVA					
Eigen vermogen	6				
Aandelenkapitaal		0,2		0,2	
Agio reserve		83,9		83,9	
Wettelijke reserve		13,5		12,5	
Algemene reserve		464,5		440,5	
Onverdeeld resultaat		31,2		46,1	
Totaal eigen vermogen			593,3		583,2
Voorzieningen	7		1,2		1,0
Langlopende schulden	8		563,0		545,0
Kortlopende schulden en overlopende passiva	9		242,5		169,8
Totaal passiva			1.400,0		1.299,0

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2023

(in € miljoenen)	Ref.	2023	2022
Resultaat deelnemingen na belasting	10	30,8	38,2
Overige resultaten		0,4	7,9
Netto-resultaat na belasting		31,2	46,1

Grondslagen van vennootschappelijke waardering en resultaatbepaling

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Evides N.V. Als de nettovermogenswaarde negatief is, wordt de deelneming op nihil gewaardeerd. Daarbij worden tevens andere langlopende belangen in aanmerking genomen die feitelijk moeten worden aangemerkt als onderdeel van de netto-investering in de deelneming. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Wettelijke reserve deelnemingen

De wettelijke reserve deelnemingen wordt gevormd ter hoogte van het aandeel van XYZ BV in de resultaten en rechtstreekse vermeerderingen van de deelnemingen sinds de eerste waardering van deze deelnemingen op nettovermogenswaarde, voor zover Evides N.V. uitkering niet zonder beperkingen kan bewerkstelligen. De wettelijke reserve deelnemingen wordt op individuele wijze bepaald.

Toelichting op de vennootschappelijke balans (in € miljoenen)

De vennootschappelijke jaarrekening van Evides N.V. is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. Uitsluitend de specifieke posten inzake de vennootschappelijke balans worden hier toegelicht.

1 Immateriële vaste activa

Overzicht opbouw en verloop van de boekwaarde in 2023:

	Software	Ontwerp-standaarden	Werken in uitvoering	Totaal
Stand per 1 januari 2023				
Aanschafwaarde	87,4	0,0	1,2	88,6
Cumulatieve afschrijvingen	-66,5	0,0	0,0	-66,5
Stand per 1 januari 2023	20,9	0,0	1,2	22,1
Mutaties 2023				
Investeringen	0,0	0,0	0,0	0,0
Opgeleverde werken in uitvoering	7,1	0,3	-7,4	0,0
Investering werken in uitvoering	0,0	0,0	6,8	6,8
Desinvesteringen	0,0	0,0	0,0	0,0
Afschrijvingen	-6,8	0,0	0,0	-6,8
	0,3		-0,6	0,0
Stand per per 31 december 2023				
Aanschafwaarde	94,5	0,3	0,0	94,8
Werken in uitvoer	0,0	0,0	0,6	0,6
Cumulatieve afschrijvingen	-73,3	0,0	0,0	-73,3
Boekwaarde per 31 december 2023	21,2	0,3	0,6	22,1

2 Materiële vaste activa

Overzicht opbouw en verloop van de boekwaarde in 2023:

	Terreinen, gebouwen, enz.	Leiding- net	Instal- laties	Overige vaste bedrijfs- middelen	Werken in uit- voering	Totaal
Stand per 1 januari 2023						
Aanschafwaarde	251,5	1.295,5	242,6	23,3	97,0	1.909,9
Cumulatieve afschrijvingen	-151,7	-706,2	-177,5	-21,7	0,0	-1.057,1
Boekwaarde per 1 januari 2023	99,8	589,3	65,1	1,6	97,0	852,8
Mutaties 2023						
Investerings	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4
Opgeleverde werken in uitvoering	6,6	58,5	6,0	0,6	-71,7	0,0
Investerings in werken in uitvoering	0,0	0,0	0,0	0,0	116,2	116,2
Desinvesteringen	-1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,1
Waardevermindering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afschrijvingen	-5,3	-39,1	-11,5	-0,7	0,0	-56,6
Totaal	0,2	19,4	-5,1	-0,1	44,5	58,9
Stand per 31 december 2023						
Aanschafwaarde	256,9	1.354,0	249,0	23,9	0,0	1.883,8
Werken in uitvoering	0,0	0,0	0,0	0,0	141,5	141,5
Cumulatieve afschrijvingen	-156,9	-745,3	-189,0	-22,4	0,0	-1.113,6
Boekwaarde per 31 december 2023	100,0	608,7	60,0	1,5	141,5	911,7

De materiële vaste activa hebben met name betrekking op de drinkwatervoorzieningen.

3 Financiële vaste activa

Het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa gedurende 2023 is als volgt:

	Deel- nemingen met invloed van betekenis	Deel- nemingen zonder invloed van betekenis	Vorderingen op deel- nemingen	Totaal
Stand per 1 januari	207,1	1,6	81,3	290,0
Investerings	0,0	0,0	21,8	21,8
Resultaat deelnemingen*	30,8	0,0	0,0	30,8
Dividend	-18,7	0,0	0,0	-18,7
Aflossing	0,0	0,0	-0,4	-0,4
Reclassificatie naar kortlopende vorderingen	0,0	0,0	-7,7	-7,7
Stand per 31 december	219,2	1,6	95,0	315,8

* Op basis van concept jaarrekening 2023

De overige vorderingen hebben betrekking op aan groepsmaatschappijen en verbonden maatschappijen verstrekte leningen.

De vennootschap houdt de volgende aandelen in andere vennootschappen, die zijn gewaardeerd op basis van de vermogensmutatiemethode.

Vennootschap	Vestigingsplaats	Deelnemingspercentage
Evides Industriewater B.V.	Rotterdam	100,0%
N.V. Waterwinningsbedrijf Brabantse Biesbosch	Werkendam	60,0%
Facturatie B.V.	Utrecht	50,0%
VEI B.V.	Zwolle	50,0%
Aqualab Zuid B.V.	Werkendam	50,0%
SubMerge B.V.	's-Hertogenbosch	33,3%

4 Vorderingen en overlopende activa

Deze post is als volgt te specificeren:

	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren	19,6	11,6
Vorderingen op groepsmaatschappijen	103,9	93,7
Vorderingen op deelnemingen	1,2	0,2
Belastingen en premies sociale verzekeringen	4,0	7,0
Overige vorderingen	13,7	12,9
Overlopende activa	5,2	4,6
Totaal	147,6	130,0

Onder de vorderingen en overlopende activa is een bedrag van € 0,3 miljoen begrepen met een looptijd van langer dan één jaar. Alle overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan één jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd. Er wordt rente in rekening gebracht (3 maands Euribor plus opslag), er zijn geen zekerheden overeengekomen voor vorderingen op groepsmaatschappijen en/of deelnemingen.

5 Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

6 Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen in 2023 ziet er als volgt uit:

	Geplaatst kapitaal	Agio	Wettelijke reserve	Algemene reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 1 januari	0,2	83,9	12,5	440,5	46,1	583,2
Winstbestemming	0,0	0,0	0,0	46,1	-46,1	0,0
Dotatie/Onttrekking wettelijke reserve	0,0	0,0	1,0	-1,0	0,0	0,0
Dividenduitkering	0,0	0,0	0,0	-21,0	0,0	-21,0
Resultaat boekjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	31,2	31,2
Stand per 31 december	0,2	83,9	13,5	464,5	31,2	593,3

Het verloop van het eigen vermogen in 2022 was als volgt:

	Geplaatst kapitaal	Agio	Wettelijke reserve	Algemene reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 1 januari	0,2	83,9	11,7	414,5	47,9	558,2
Winstbestemming	0,0	0,0	0,0	47,9	-47,9	0,0
Dotatie/Onttrekking wettelijke reserve	0,0	0,0	0,8	-0,8	0,0	0,0
Dividenduitkering	0,0	0,0	0,0	-21,1	0,0	-21,1
Resultaat boekjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	46,1	46,1
Stand per 31 december	0,2	83,9	12,5	440,5	46,1	583,2

Het maatschappelijk aandelenkapitaal bedraagt € 0,25 miljoen en bestaat uit 5 miljoen gewone aandelen met een nominale waarde van € 0,05. Het geplaatst en gestort kapitaal is € 0,2 miljoen en is als volgt verdeeld over de aandeelhouders:

Aandeelhouders	
B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides	0,1
GBE Aqua B.V.	0,1
Totaal	0,2

Van het agio kan een bedrag van € 83,9 miljoen (2022: € 83,9 miljoen) niet belastingvrij worden uitgekeerd aangezien het fiscaal niet als gestort wordt aangemerkt.

De wettelijke reserve wordt voor € 12,4 miljoen (2022: € 11,4 miljoen) aangehouden voor winsten uit deelnemingen waarvan Evides niet alleen de uitkering kan bewerkstelligen en voor € 1,1 miljoen (2022: € 1,1 miljoen) voor geactiveerde kosten van ontwerpstandaarden en engineeringstandaarden.

Het verloop van de wettelijke reserves in 2023 ziet er als volgt uit:

	Wettelijke reserve
Stand per 1 januari	12,5
Resultaat minderheidsdeelnemingen	1,1
Uitgekeerd dividend	0,0
Valutakoerswijzigingen	0,0
Dotatie/Onttrekking wettelijke reserve	-0,1
Stand per 31 december	13,5

De Directie stelt op grond van artikel 28 lid 1 van de Statuten voor welk gedeelte van de in het boekjaar behaalde winst zal worden gereserveerd. Na voorafgaand advies van de Raad van Commissarissen besluit vervolgens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders welk gedeelte van de winst zal worden gereserveerd. De daarna overblijvende winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2022

De jaarrekening 2022 is vastgesteld in de algemene vergadering gehouden op 23 mei 2023. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2023

Rekening houdend met de minimum doelsolvabiliteit en de geplande investeringen wordt de volgende winstbestemming voorgesteld:

Het netto-resultaat over het boekjaar 2023 bedraagt:	31,2
Vorgesteld wordt het voordelig saldo als volgt te bestemmen:	
Ten gunste van de algemene reserve	10,2
Winst ter beschikking van de aandeelhouders	21,0
Reeds als interim dividend uitgekeerd	10,5
Nog uit te keren slotdividend	10,5

De houders van gewone aandelen hebben recht op uitkering van dividend na goedkeuring door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 15 mei 2024 zal een dividend van € 6,76 per aandeel over 2023 (een totaal dividend van € 21,0 miljoen) worden voorgesteld, waarvan reeds € 3,38 per aandeel als interim dividend is uitgekeerd.

7 Voorzieningen

	Stand per 1 januari	Toe- voegingen	Ont- trekkingen	Vrijval	Stand per 31 december
Voorziening aanspraken wachtgeld	0,1	0,4	-0,3	0,0	0,2
Voorziening jubilea-uitkeringen	0,2	0,0	0,0	-0,1	0,1
Voorziening langdurig zieken	0,4	0,2	0,0	0,0	0,6
Voorziening WGA	0,3	0,1	-0,1	0,0	0,3
Totaal	1,0	0,7	-0,4	-0,1	1,2

Van de voorzieningen is € 0,3 miljoen (ultimo 2022: € 0,4 miljoen) als langer dan één jaar aan te merken. Het bedrag met een looptijd langer dan vijf jaar is nihil (ultimo 2022: nihil).

Voor de contante waardebepaling van de personeelsvoorzieningen (behoudens nominale voorziening langdurig zieken) is op basis van de korte looptijd van de verplichtingen een disconteringsvoet van gemiddeld 1,25% gehanteerd (ultimo 2022: 0,56%), waarbij de disconteringsvoet is gebaseerd op de rentetermijnstructuur pensioenfondsen. De omvang van de oprenting is € 0,0 (in 2022: € 0,0).

8 Langlopende schulden

De samenstelling van de langlopende schulden, exclusief kortlopend deel is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Schulden aan banken	420,0	382,0
Overige langlopende schulden	143,0	163,0
Totaal	563,0	545,0

Het verloop van de langlopende schulden over 2023 is als volgt:

	Schulden aan banken	Overige langlopende schulden	Totaal
Stand per 1 januari	382,0	163,0	545,0
Mutaties:			
Nieuwe financieringen	128,0	0,0	128,0
Aflossingen (< 1 jaar)	-90,0	-20,0	-110,0
Stand per 31 december	420,0	143,0	563,0
Waarvan looptijd langer dan 1 jaar, korter dan 5 jaar	247,0	143,0	390,0
Waarvan looptijd langer dan 5 jaar	173,0	0,0	173,0

De verdeling van de langlopende schulden naar toepasselijk rentepercentage is als volgt:

Rente %	31-12-2023	31-12-2022
0 - < 1	301,0	378,5
1 - < 2	50,0	82,5
2 - < 3	84,0	84,0
3 - < 4	128,0	0,0
Totaal	563,0	545,0

De gepresenteerde schulden zijn inclusief roll-over leningen met variabele rentepercentages per kwartaal en halfjaar.

In het verslagjaar is in totaal € 128,0 miljoen nieuw lang vreemd vermogen aangetrokken (in 2022: € 99,0 miljoen). Eind 2023 bedraagt het gemiddelde, over de langlopende leningen verschuldigde rentepercentage 1,47% (in 2022: 1,15%).

De aflossingsverplichtingen verschuldigd binnen één jaar bedragen € 110,0 miljoen en zijn opgenomen onder de kortlopende schulden (ultimo 2022: € 70,0 miljoen). De schulden met een resterende looptijd langer dan vijf jaar zijn € 173,0 miljoen (ultimo 2022: € 157,0 miljoen).

Voor bovenstaande leningen zijn geen zekerheden gesteld. Wel zijn op alle leningen financiële convenanten van toepassing. Deze convenanten omvatten eisen van de kredietverstrekkers ten aanzien van de solvabiliteitsratio en de interest dekkingsratio. Het niet-realiseren van de hiervoor genoemde convenanten kan ertoe leiden dat een lening door de kredietverstrekker onmiddellijk wordt opgeëist. Het door de kredietverstrekkers verlangde minimum solvabiliteitsniveau varieert tussen 20%-25% en voor de interest dekkingsratio geldt een minimum van 1,0. Evides voldoet ook in 2023 ruimschoots aan deze financiële convenanten.

Daarnaast heeft Evides met ingang van december 2014 en juni 2020 de beschikking gekregen over een leningsfaciliteit ter grootte van respectievelijk € 175 miljoen en € 190,0 miljoen. Ultimo 2023 is de faciliteit ad € 175,0 miljoen volledig benut (ultimo 2022: € 175,0 miljoen) en de nieuwe faciliteit ad € 190,0 miljoen is nog voor € 46,0 miljoen (2022: € 142,0 miljoen) beschikbaar. Deze leningsfaciliteiten kennen enkele afwijkende convenanten. De belangrijkste verschillen met de convenanten van de hiervoor geschetste kredietverstrekkers betreffen een interest dekkingsratio van minimaal 5,0 en deze kredietverstrekker kan aanvullende zekerheden verlangen indien Evides verzuimt aan haar contractuele verplichtingen te voldoen.

9 Kortlopende schulden en overlopende passiva

De samenstelling van de kortlopende schulden is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Belastingen en premies sociale verzekeringen	6,0	5,5
Crediteuren	22,2	13,6
Schulden aan groepsmaatschappijen	11,5	2,3
Schulden aan deelnemingen	2,3	2,0
Banken	48,3	27,3
Aflossingsverplichtingen binnen 1 jaar	110,0	70,0
Overige schulden	11,5	11,0
Te betalen rente	2,5	1,4
Overige overlopende passiva	28,2	36,7
Totaal	242,5	169,8

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar. Voor een bedrag van € 11,6 miljoen (2022: € 2,3 miljoen) hebben de kortlopende schulden betrekking op schulden aan deelnemingen waarin de vennootschap invloed van betekenis kan uitoefenen.

Er wordt rente in rekening gebracht (3 maands Euribor plus opslag), er zijn geen zekerheden overeengekomen voor vorderingen op groepsmaatschappijen en/of deelnemingen.

Niet uit balans blijvende verplichtingen

Met N.V. WBB is een overeenkomst tot 2039 van toepassing voor afname van voorgezuiverd water.

Er bestaan huurverplichtingen ter zake van huisvesting en leaseverplichtingen ten aanzien van lease-auto's. De opbouw van deze verplichtingen is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Vervoermiddelen		
Tot 1 jaar	1,6	1,6
Tussen 1 en 5 jaar	2,6	2,3
Langer dan 5 jaar	0,0	0,0
Totaal	4,2	3,9

	31-12-2023	31-12-2022
Onroerende zaken		
Tot 1 jaar	0,8	0,3
Tussen 1 en 5 jaar	2,3	0,0
Langer dan 5 jaar	98,1	0,0
Totaal	101,2	0,3

	31-12-2023	31-12-2022
Totaal		
Tot 1 jaar	2,4	1,9
Tussen 1 en 5 jaar	4,9	2,3
Langer dan 5 jaar	98,1	0,0
Totaal	105,4	4,2

Gedurende het verslagjaar is voor een bedrag van € 2,6 miljoen aan contractuele leaseverplichtingen, de zogenaamde minimale leasebetalingen, in de winst- en verliesrekening verwerkt (2022: € 2,5 miljoen). In 2023 is geen sprake geweest van voorwaardelijke leasebetalingen en/of sub-leaseontvangsten.

Er is een BTW fiscale eenheid met Evides N.V., Evides Industriewater B.V., Evides Afvalwater B.V., Evides Terneuzen Water B.V. en Brielse Meer water B.V. Daarnaast is sinds 2016 sprake van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting bestaande uit Evides N.V., Evides Industriewater B.V., Evides Afvalwater B.V., Evides Terneuzen Water B.V., Delfluent Services B.V. en Brielse Meer water B.V. Op grond hiervan is Evides N.V. aansprakelijk voor de belastingsschulden van deze fiscale eenheden.

Aan de andere vennootschappen die deel uitmaken van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting, wordt vennootschapsbelasting doorberekend als waren zij zelfstandig belastingplichtig.

Krachtens wettelijke bepalingen inzake ketenaansprakelijkheid berust bij de inlenende vennootschap hoofdelijke aansprakelijkheid voor betaling van premie op grond van werknemers- en volksverzekeringen en van loon- en omzetbelasting bij inlenen van arbeidskrachten.

Toelichting op de vennootschappelijke winst- en verliesrekening (in € miljoenen)

10 Resultaat deelnemingen

Hieronder is het aandeel in de resultaten van op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen opgenomen.

	2023	2022
Evides Industriewater B.V.	31,0	38,0
VEI B.V.	0,1	0,0
Facturatie B.V.	0,1	0,0
Aqualab B.V.	-0,4	0,2
Totaal	30,8	38,2

11 Personeel

De personeelssterkte (omgerekend naar voltijdbanen) ultimo 2023 is 794,2 (2022: 776,6). Het gemiddelde aantal personeelsleden in 2023 bedraagt 791,4 (2022: 788,6).

De personeelskosten van de medewerkers worden integraal doorbelast aan Evides Industriewater B.V. voor zover de activiteiten betrekking hebben op de levering van industriewater.

12 Belastingen

Aan de andere vennootschappen die deel uitmaken van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting, wordt vennootschapsbelasting doorberekend als waren zij zelfstandig belastingplichtig.

Rotterdam, 17 april 2024

Statutaire directie,

ir. A.M. Ottolini

De Raad van Commissarissen,

drs. L.H.M. Kohsiek, voorzitter

drs. P.C. Hartog, lid

ir. N.G. Dalstra, lid

drs. A.C. Tuinebreijer, lid

drs. D. Hollestelle, lid

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

In artikel 28 lid 1 van de statuten van de vennootschap staat het volgende opgenomen betreffende de resultaatbestemming:

De Directie stelt op grond van artikel 28 lid 1 van de Statuten voor welk gedeelte van de in het boekjaar behaalde winst zal worden gereserveerd. Na voorafgaand advies van de Raad van Commissarissen besluit vervolgens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders welk gedeelte van de winst zal worden gereserveerd. De daarna overblijvende winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de aandeelhouders van Evides N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Evides N.V. te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Evides N.V. op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie “Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening”.

Wij zijn onafhankelijk van Evides N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante

onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controle-aanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de entiteit en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de directie inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad van Commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar het hoofdstuk 'Systeem van interne risico-beheersing en controle' en 'Ondernemingsrisico's van het bestuursverslag 2023, waarin de directie verslag doet over fraude en de ter zake getroffen maatregelen, waaronder de periodieke actualisatie van de interne frauderisicoanalyse en de bespreking daarvan met de Raad van Commissarissen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de fraude-

risicoanalyse geëvalueerd alsook het tax-control en financial-control framework, een gedragscode en de huisregels, een klokkenluidersregeling, het treasury statuut en het integriteitsbeleid. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij fraude-risicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Het door ons geïdentificeerde frauderisico is als volgt:

- Het in de controlestandaarden veronderstelde risico met betrekking tot het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door directie of het management team is door ons als volgt gedefinieerd: Directie en het management team bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.
- Het in de controlestandaarden veronderstelde risico met betrekking tot opbrengsten is door ons als volgt gedefinieerd: Het risico van frauduleuze financiële verslaggeving als gevolg van een te hoog verantwoorde omzet door manueel omzet te verantwoorden zonder bijbehorende tegenprestatie.

De door ons uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

- Een evaluatie van de opzet en implementatie van de relevante interne beheersingsmaatregelen om het risico te beperken.

- In onze controle hebben wij een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd. Wij hebben gesprekken gevoerd met personen die wij normaliter niet betrekken bij onze fraudebesprekingen. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.
- Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van de directie, de audit commissie en Raad van Commissarissen en ook anderen binnen de organisatie, waaronder het management team. Wij hebben tevens aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd, waaronder het toetsen van journaalboekingen met behulp van data-analyse, het beoordelen van schattingen op tendenties (inclusief een retrospectieve beoordeling van significante schattingen uit het vorige boekjaar) en de onderbouwing van de tijdens het opstellen van de financiële overzichten aangebrachte aanpassingen.

Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Controle-aanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de entiteit door inlichtingen in te winnen bij de directie en het management team, alsmede het lezen van notulen en het raadplegen van branche-informatie.

Voor zover materieel voor de gerelateerde financiële overzichten, hebben wij op basis van onze risicoanalyse, en rekening houdende met het feit dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert, de naleving van de Drinkwaterwet, het (vennootschaps)belastingrecht en de regelgeving voor financiële verslaggeving, als vastgelegd in Titel 9 van Boek 2 BW, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de Wet normering topinkomens (WNT), aangemerkt als wet- en regelgeving met een directe invloed op de financiële overzichten.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die

wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de financiële overzichten.

Daarnaast is Evides N.V. onderworpen aan overige wet- en regelgeving (zoals de Europese aanbestedingsrichtlijnen) waarvan de gevolgen van niet-naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de financiële overzichten, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken.

Gezien de aard van de activiteiten van Evides N.V. en de complexiteit van Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en de Algemene Verordening Gegevensbescherming bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de vereisten van deze wet- en regelgeving.

Ten aanzien van deze wet- en regelgeving die geen direct effect hebben op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter. Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van een entiteit, voor de mogelijkheid van een entiteit om haar activiteiten voort te zetten, dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang (bijv. het naleven van de voorwaarden van een vergunning voor het uitvoeren van een activiteit, of het naleven van regelgeving betreffende het milieu); niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de financiële overzichten. Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten, zijn beperkt tot (i) het management en, in voorkomend geval, de met governance belaste personen vragen of de entiteit dergelijke wet- en regelgeving naleeft; (ii) de eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens) van niet-naleving van wet- en regelgeving.

Ten slotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

Controle-aanpak continuïteit

De directie heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van de directie te evalueren omvatten onder andere:

- Overwegen of de continuïteitsbeoordeling van de directie alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben verkregen door het overwegen van financiële, operationele en andere omstandigheden en het bevragen van de directie over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten. Wij hebben hierbij onder andere aandacht besteed aan het werkkapitaal, de financierings- en solvabiliteitspositie van de entiteit, inclusief de invloed van de gevolgen van klimaatverandering en aanverwante macro-economische ontwikkelingen waaronder de inflatie en de geplande investeringen;
- Nagaan of de directie gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's);
- Evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening rekening houdend met ontwikkelingen in de branche en onze kennis uit de controle;
- Analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd, inclusief het voldoen aan relevante convenanten; en
- Inwinnen van inlichtingen bij de directie over de kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door de directie verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van de directie over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Bestuursverslag;
- Over de RvC; en
- Overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat; en
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen en de directie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 17 april 2024

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. M.M.T.H. de Brouwer RA

